

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2023

Sisällys

TOIMINTAKERTOMUS	3	TUNNUSLUVUT	49
Toimintaympäristö vuonna 2023	4	Osakkeet ja osakkeenomistajat	53
Taloudellinen tulos	4	TILINPÄÄTÖS (Tilintarkastettu)	54
Taloudellinen asema ja rahavirta	5	Konsernitilinpäätös	55
Segmenttikatsaukset	7	Konsernin laaja tuloslaskelma	55
Konsernin henkilöstö	12	Konsernin tase	56
Hallinnointi	12	Konsernin rahavirtalaskelma	57
Osakkeet ja kaupankäynti	15	Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	58
Liiketoimintastrategia	15	Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	60
Pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet	16	Emoyhtiön tilinpäätös, FAS	106
Tutkimus- ja kehitystoiminta	17	Emoyhtiö – Tuloslaskelma	106
Investoinnit ja yritysjärjestelyt	17	Emoyhtiö – Tase	107
Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista 2023	17	Emoyhtiö – Rahoituslaskelma	108
Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät	45	Emoyhtiö – Tilinpäätöksen liitetiedot	109
Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	48	Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä	117
Olenaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen	48	Tilintarkastuskertomus	118
Ehdotus varojen jakamisesta osakkeenomistajille	48		

Sulkeissa esitetyt luvut viittaavat vertailukauteen eli edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon, ellei toisin mainita. Kaikki luvut ja summat on pyöristetty tarkoista luvuista, minkä vuoksi yhteen- tai vähennyslaskussa voi ilmetä pieniä epätarkkuuksia.

Tämä pdf-raportti on vapaaehtoinen julkistus Enersensen vuoden 2023 Toimintakertomuksesta ja tilinpäätöksestä. Asiakirja ei täytä arvopaperimarkkinalain 7 luvun 5 §:n vaatimuksia. Enersensen virallinen ESEF-asetuksen (European Single Electronic Format) mukainen XHTML-asiakirja on julkistettu pörssitiedotteella 8.3.2024. Raportti on saatavilla yhtiön [verkkosivuilla](#).

Toimintakertomus

Toimintaympäristö vuonna 2023

Markkinatilanne Enersensen liiketoiminta-alueilla säilyi Venäjän hyökkäyssodan vaikutuksista ja yleisestä talouden epävarmuudesta huolimatta kokonaisuudessaan hyvänä vuoden 2023 aikana. Vaikka sodan myötä nousseet raaka-aine-, materiaali- ja energian hinnat ovat tasaantuneet, ja osin palanneet sotaa edeltävälle tasolle, oli yleinen inflaatio Enersenselle relevanteilla markkinoilla edelleen koholla vaikuttaen erityisesti materiaali- ja palkkakustannuksiin ja sitä kautta projektien kannattavuuteen kireässä kilpailuympäristössä.

Lisääntynyt epävarmuus talouskehityksestä sekä nousseet operatiiviset ja rahoituskustannukset vaikuttivat tiettyjen asiakkaiden investointi- ja liiketoimintaympäristöön joiltain osin negatiivisesti. Toisaalta muuttuneen geopoliittisen tilanteen vuoksi energiaratkaisujen omavaraisuutta lisätään Euroopassa, minkä odotetaan nopeuttavan energiamurrokseen liittyvien hankkeiden toteutumista. Tätä kehitystä tukee myös EU:n ja kansallisen tason energia- ja ilmastopolitiikka.

Koronavirusta alettiin vuoden 2023 alusta alkaen käsitellä normaalina virustautina, eikä siihen enää liity poikkeuksellisia rajoitustoimenpiteitä.

Taloudellinen tulos

Tilaukanta

Tilaukanta kasvoi 10 % ja oli vuoden 2023 lopussa 457 (415) miljoonaa euroa. Tilaukanta laski 54 miljoonaa euroa vuoden 2023 kolmannen neljänneksen tasolta.

Vertailukauteen verrattuna tilaukanta kasvoi Connectivity ja Power-segmenteissä ja laski Smart Industry ja International Operations -segmenteissä.

Tilaukanta segmenteittäin

MEUR	31.12.2023	31.12.2022	Muutos, %
Smart Industry	144	172	-16
Power	87	70	24
Connectivity	128	57	125
International Operations	98	116	-15
Konserni	457	415	10

Liikevaihto ja kannattavuus

Liikevaihto segmenteittäin

Tuulivoimahankkeiden kirjanpitokäsittelyä on muutettu vuoden 2023 alusta. Vuoden 2022 vertailutiedot on päivitetty vastaamaan uutta kirjaamiskäytäntöä.

EUR tuhatta	1-12/2023	1-12/2022	Muutos, %
Smart Industry	113 712	72 721	56,4
Power	87 487	74 958	16,7
Connectivity	57 771	47 230	22,3
International Operations	104 204	87 007	19,8
Liiketoiminta-alueille kohdistamattomat erät	144	81	76,9
Yhteensä	363 318	281 997	28,8

Käyttökate (EBITDA) liiketoiminta-alueittain

EUR tuhatta	1-12/2023	1-12/2022	Muutos, %
Smart Industry	5 262	268	n.a.
Power	10 714	19 237	-44,3
Connectivity	2 273	362	n.a.
International Operations	4 019	-3 930	n.a.
Liiketoiminta-alueille kohdistamattomat erät	-7 564	-3 726	103,0
Yhteensä	14 704	12 210	20,4

Liikevaihto kohdealueittain

EUR tuhatta	1-12/2023	1-12/2022	Muutos, %
Kotimaiset kohteet	241 397	192 317	25,5
Kansainväliset kohteet	121 921	89 680	36,0
Yhteensä	363 318	281 997	28,8

Tammi-joulukuu 2023

Liikevaihto kasvoi 28,8 % ja oli 363,3 (282,0) miljoonaa euroa. Liikevaihto sisältää 7,6 (14,0) miljoonaa euroa tuulivoimahankkeista realisoituneita myyntituottoja.

Liikevaihto kasvoi kaikissa segmenteissä.

Käyttökate (EBITDA) kasvoi 20,4 % ja oli 14,7 (12,2) miljoonaa euroa. Käyttökatemarginaali oli 4,0 (4,3) %. Tilikauden käyttökate sisältää 0,4 miljoonaa euroa Enersense Offshore -yhtymän lisäkauppavelan muutoksesta, 0,9 miljoonan euron myyntivoiton tilaajavastuupalveluita tuottavan Enersense Solutionsin myynnistä sekä -0,4 miljoonan euron luottotappiovarauksen erään asiakkaan maksukyvyttömyyteen liittyen. Vertailukauden käyttökate paransivat tuulivoimahankkeista realisoituneet merkittävät myyntituotot sekä yhteensä 4,2 miljoonan euron erät, jotka muodostuivat Enersense Wind -yhtymän negatiivisen liikearvon tuloutuksesta, Suomi Telineen myyntivoitosta sekä muutoksesta Enersense Offshore -yhtymän lisäkauppavelkaan. Toisaalta vertailukauden käyttökate rasittivat -3,5 miljoonan euron tulosvaikutus eräistä tappiollisista projekteista Baltiassa sekä -1,2 miljoonaa euroa yritysjärjestelyistä aiheutuneita kuluja.

Käyttökate kasvoi merkittävästi Smart Industry-, Connectivity- ja International Operations -segmenteissä. Power-segmentissä käyttökate laski vertailukaudesta. Panostukset offshore- ja sähköisen liikenteen latausratkaisut -liiketoimintojen ylösajoon sekä uuteen toiminnanohjausjärjestelmään painoivat edelleen kannattavuutta. Näiden vaikutus oli yhteensä -11,8 (-6,1) miljoonaa euroa.

Oikaistu käyttökate kasvoi 10,7 % ja oli 15,1 (13,7) miljoonaa euroa eli 4,2 (4,8) % liikevaihdosta. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien nettovaikutus oli yhteensä 0,4 miljoonaa euroa ja aiheutuivat pääosin Empower-Enersense -yhdistymiseen liittyvistä prosessi-integraatiokuluista. Vertailukaudella vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien nettovaikutus oli yhteensä 1,4 miljoonaa euroa ja ne aiheutuivat pääosin alkuvuodesta 2023 kariutuneen Voimatel kaupan kilpailuviranomaisen selvitysprosessin kuluista, irtisanomisiin liittyvistä henkilöstökuluvarauksista ja Empower-Enersense -yhdistymiseen liittyvistä prosessi-integraatiokuluista.

Liikevoitto kasvoi 51,2 % ja oli 5,3 (3,5) miljoonaa euroa. Liikevoittomarginaali oli 1,4 (1,2) %.

Segmenttikohittaiset luvut on esitelty osiossa [Segmenttikatsaukset](#).

Taloudellinen asema ja rahavirta

Tulos ennen veroja, katsauskauden tulos ja osakekohtainen tulos

Tammi-joulukuu 2023

Nettorahoituskulut olivat -13,8 (-10,5) miljoonaa euroa ja niihin sisältyivät mm. osakassopimuksen perusteella Enersense Windin vähemmistöosakkaille maksettu varojenjakko sekä vaihtovelkakirjalainan ja muiden lainojen ja rahoituksen korot.

Tulos ennen veroja oli -8,5 (-2,8) ja tilikauden tulos -9,1 (-9,8) miljoonaa euroa. Laimentamaton osakekohtainen tulos oli -0,54 (-0,57) euroa.

Rahavirta ja rahoitusasema

Tammi–joulukuu 2023

Liiketoiminnan nettorahavirta oli -15,2 (1,9) miljoonaa euroa. Rahavirtaan vaikuttivat käyttöpääomaa sitovat projektit sekä osakassopimuksen perusteella Enersense Windin vähemmistöosakkaille maksettu varojenjako.

Investointien nettorahavirta oli -3,1 (-9,3) miljoonaa euroa, jota pienensivät vertailukauteen verrattuna pienemmät sijoitukset P2X:ään sekä Enersense Solutions Oy:n myynti.

Rahoituksen nettorahavirta oli -9,2 (16,9) miljoonaa euroa, joka sisältää lainojen ja vuokrasopimusvelkojen maksut sekä maksetun varojenjaon. Vertailukausi sisälsi 2,2 miljoonan euron osakeannin sekä 26 miljoonan euron vaihtovelkakirjalainan liikkeelle laskun.

Konsernin rahavarat olivat tilikauden lopussa 11,2 (38,7) miljoonaa euroa. Rahavarat vähenivät vertailukauteen verrattuna 27,5 miljoonaa euroa ja kasvoivat 0,9 miljoonaa euroa vuoden 2023 kolmannen vuosineljänneksen lopusta.

Konsernin taseen loppusumma tilikauden lopussa oli 213,7 (230,2) miljoonaa euroa. Taseen pienenemiseen vaikuttivat pääosin kassavarojen sekä osto- ja muiden velkojen väheneminen.

Oma pääoma oli tilikauden lopussa 52,1 (62,6) miljoonaa euroa. Velat olivat yhteensä 161,6 (167,6) miljoonaa euroa. Omavaraisuusaste oli tilikauden lopussa 26,0 (28,8) % ja nettovelkaantumisaste 70,2 (19,0) %. Nettovelkaantumisasteen nousu aiheutui pääosin konsernin rahavarojen laskusta. Oman pääoman tuotto tilikaudella -16,0 (-17,5) prosenttia.

Rahoituskokonaisuus

Enersensellä on käytössään rahoituskokonaisuus, joka koostuu 26 miljoonan euron liikkeelle lasketusta vaihtovelkakirjalainasta, kahdesta yhteensä 6,3 miljoonan euron vuonna 2026 erääntyvästä senior-lainasta, yhteensä 1 miljoonan euron tuotekehityslainoista, 1,6 miljoonan euron osamaksuvelasta, tarvittaessa nostettavissa olevasta 5 miljoonan euron sitovasta rahoituslimiitistä, yhteisummaltaan 39,9 miljoonan euron laskurahoituslimiiteistä, sekä pankkitakauslimiiteistä. Rahoitusta käytetään toiminnan kehittämiseen sekä käyttöpääoman hallintaan.

Lisäksi takauslimiittien kokonaismäärää nostettiin 10 miljoonalla eurolla vuoden 2023 aikana ja Enersensellä on tällä hetkellä käytössään yhteisummaltaan 55 miljoonan euron takauslimiitit.

Vaihtovelkakirjalaina

Enersense laski 1.12.2022 liikkeelle 26 miljoonan euron 15.1.2027 erääntyvän senioristatuksisen vaihtovelkakirjalainan. Mikäli kaikki velkakirjat vaihdetaan yhtiön uusiin osakkeisiin alkuperäisellä vaihtohinnalla, yhtiön erityisten oikeuksien perusteella liikkeeseenlaskettavien uusien osakkeiden lukumäärä tulee olemaan enintään 3 250 000 osaketta, mikä edustaa noin 19,7 prosenttia osakkeiden kokonaismäärästä 23.12.2022 (noin 16,5 prosenttia laimennusvaikutus huomioiden). Vaihtohintaa tullaan mahdollisesti oikaistamaan siten kuin ehdoissa on tarkemmin kuvattu. Mikäli vaihtohintaa oikaistaan ja velkakirjojen perusteella annettavaa osakkeiden määrää on siten tarve lisätä, annettavan osakkeiden määrän lisäyksestä tullaan päättämään erikseen osakeyhtiölain edellyttämällä tavalla. Osakkeisiin oikeuttavat erityiset oikeudet on rekisteröity kaupparekisteriin 27.12.2022.

Kovenantit

Enersensen rahoituskokonaisuuteen, joka sisältää yhtiön senior-lainat sekä pankkitakaus-, leasing- ja rahoituslimiitit, liittyy vuosineljänneksittäin tarkasteltavat omavaraisuusastetta ja korollisen nettovelan suhdetta käyttökatteeseen mittaavat rahoituskovenantit, sekä minimikassavaadekovenantti, jota tarkastellaan kuukausittain, mikäli korollisen nettovelan suhdetta käyttökatteeseen mittaava rahoituskovenantti ei täytyisi.

Vaihtovelkakirjalainasta on sovittu rahoittajien kanssa, että se tulkitaan etuoikeusasemaltaan huonommassa asemassa olevana lainana ja käsitellään omana pääomana oikaistua omaa pääomaa laskettaessa. Korolliset nettovelat/käyttökate -kovenantin yhteydessä vaihtovelkakirjalaina tulkitaan korottomana lainana. Lisäksi on sovittu, että omavaraisuusastekovenantin ohella sovelletaan minimilikviditeetikovenanttia, jota tarkastellaan mikäli korolliset nettovelat/käyttökate -kovenantti ei täyty. Minimilikviditeetti -kovenantin raja-arvo on 15 miljoonaa euroa ja yhtiö raportoi sen toteutumista rahoittajille kuukausittain, mikäli korolliset nettovelat/käyttökate kovenantti ei täyty. Yhtiö täyttää kovenantit 31.12.2023 ja johdon ennusteen mukaisesti ne tulevat täyttymään 12 kk tilinpäätöksestä.

Segmenttikatsaukset

Smart Industry

Smart Industry -segmentti palvelee asiakkaitaan näiden tuotantolaitosten käyttövarmuuden parantamisessa ja kunnossapidon tehostamisessa sekä kehittää digitaalisia ratkaisuja tuottavuuden parantamiseen. Strategisena kasvualueenaan segmentti tuottaa myös resurssi- ja projektipalveluita kotimaisten ja kansainvälisten asiakkaiden onshore- ja offshore-hankkeisiin.

MEUR	1-12/2023	1-12/2022	Muutos, %
Liikevaihto	113,7	72,7	56,4
Käyttökate	5,3	0,3	n.a.
Käyttökate-%	4,6	0,4	
Tilaukanta	144	172	-16,1
Henkilöstö (FTE)	716	769	

Tammi–joulukuu 2023

Vaikka maailmantaloudessa yleinen epävarmuus jatkui, Smart Industry -segmentin markkinaympäristö alkoi vuoden ensimmäisellä neljänneksellä palautua normaaliksi ja on sen jälkeen säilynyt vakaana. Offshore-liiketoiminta-alueen tietyt asiakkaat ovat siirtyneet hoitamaan osan materiaalihankinnoistaan itse, mikä on vaikuttanut saatuihin projektikonaisuuksiin. Paperiteollisuudessa Suomessa käynnissä olevien sopeuttamistoimien ennakoitujen vaikutukset eivät olleet merkittäviä vuoden 2023 viimeisellä neljänneksellä.

Smart Industry -segmentin liikevaihto kasvoi 56,4 % ja oli 113,7 (72,7) miljoonaa euroa.

Liikevaihtoa ovat tilikaudella nostaneet sekä palvelu- että projektiliiketoimintojen kasvaneet volyymit. Toisaalta liikevaihtoon ovat vaikuttanut pienentävästi tiettyjen Offshore-liiketoiminta-alueen asiakkaiden muuttuneet hankintakäytänteet.

Smart Industry -segmentin käyttökate kasvoi merkittävästi ja oli 5,3 (0,3) miljoonaa euroa. Tilikauden käyttökate sisältää 0,4 miljoonaa euroa Enersense Offshore -yrityksoston lisäkauppavelan muutoksesta, 0,9 miljoonan euron myyntivoiton tilaajavastuupalveluita tuottavan Enersense Solutionsin myynnistä sekä -0,4 miljoonan euron luottotappiovarauksen erään asiakkaan maksukyvyttömyyteen liittyen. Vertailukauden käyttökate paransivat yhteensä 2,1 miljoonan euron erät, jotka muodostuivat Suomi Telineen myyntivoitosta sekä muutoksesta Enersense Offshore -yrityksoston lisäkauppavelkaan.

Volyymien kasvu paransi tilikaudella sekä palvelu- että projektiliiketoimintojen kannattavuutta. Aktiviteetti on noussut myös offshore-liiketoiminnassa, mutta panostukset kasvuun rasittivat vielä koko segmentin kannattavuutta. Käyttökate ovat pienentäneet myös tiettyjen Offshore-liiketoiminta-alueen asiakkaiden muuttuneet hankintakäytänteet. Vertailukauden kannattavuutta painoivat Venäjän hyökkäyssodan kerrannaisvaikutukset, Olkiluodon ydinvoimalahankkeen volyymien pieneminen sekä osin Enersense Offshoreen liittyvät ylösajokustannukset.

Smart Industry -segmentin henkilöstön määrä oli keskimäärin 716 (638) henkilötyövuotta tilikauden aikana.

Tilaukanta

Smart Industry -segmentin tilaukanta oli tilikauden lopussa 144 (172) miljoonaa euroa. Tilaukanta laski 28 miljoonaa euroa eli 16 % vuoden 2022 vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Vuoden 2023 lopun tilaukanta pieneni 24 miljoonaa euroa vuoden 2023 kolmannen neljänneksen loppuun verrattuna.

TILIKAUDEN AIKANA SAATUJA MERKITTÄVIÄ TILAUKSIA:

- Ruotsalaisen metallialan yrityksen Bolidenin kanssa allekirjoitettu sopimus Norjassa sijaitsevan Oddan tuotantolaitoksen laajassa kehittämissuunnitelmassa (lehdistötiedote 24.1.2023). Ympäristökestävyyteen ja tuotantokapasiteetin nostoon keskittyvässä projektissa Enersense vastaa yhden osa-alueen terästoimituksista, terästen asennuksista, laiteasennuksista sekä eristystöistä. Projekti käynnistyi alkuvuonna 2023.
- Suomalaisen Power-to-X -teknologiatoimituksiin erikoistuneen yhtiön Q Powerin kanssa solmittu merkittävä sopimus metanointilaitoksen reaktorimoduulien teräsrakenteiden toimittamisesta (sijoittajauutinen 6.3.2023). Sopimus liittyy Q Powerin P2X Solutionsille Harjavaltaan toimittamaan synteettisen metaanin tuotantolaitokseen, joka rakentuu vihreän vedyn tuotantolaitoksen yhteyteen. Moduulirakenteet valmistetaan Enersensen Mäntyluodon tuotantotiloissa.
- Kansainvälisesti erilaisissa offshore-projekteissa toimivan Aker Solutions'in kanssa solmittu sopimus teräsrakenteiden toimittamisesta Hugin A -tuotantolautalle, joka on osa Aker BP:n operoiman Yggdrasilin öljy- ja kaasukentän kehittämistä Pohjanmerellä (sijoittajauutinen 7.7.2023). Moduulien valmistus aloitettiin Enersensen Mäntyluodon tuotantotiloissa loppuvuodesta 2023. Viimeisten moduulien toimitus ajoittuu joulukuulle 2024.
- Sopimus laite- ja putkistourakasta P2X:n Harjavallassa rakenteilla olevaan Suomen ensimmäiseen uusiutuvan vihreän vedyn tuotantolaitokseen, joka on tarkoitus ottaa käyttöön vuonna 2024 (sijoittajauutinen 18.7.2023).

Power

Power-segmentti auttaa asiakkaitaan toteuttamaan energiamurrosta energiasektorin koko elinkaaren kattavilla palveluilla. Näihin kuuluvat voimansiirtoverkkojen ja sähköasemien suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito. Lisäksi strategisina kasvualueina segmenttiin kuuluvat tuulivoima- ja aurinkoenergiapuistojen suunnittelu, rakentaminen, kunnossapito ja hankekehitys sekä ratkaisut sähköisen liikenteen latausjärjestelmiin ja sähköön varastointiin. Tulevaisuudessa on tavoitteena panostaa myös oman uusiutuvan energian tuotannon käynnistämiseen.

Tuulivoimahankkeiden kirjanpitokäsittelyä on muutettu vuoden 2023 alusta. Vuoden 2022 vertailutiedot on päivitetty vastaamaan uutta kirjaamiskäytäntöä.

MEUR	1-12/2023	1-12/2022	Muutos, %
Liikevaihto	87,5	75,0	16,7
Käyttökate	10,7	19,2	-44,3
Käyttökate-%	12,2	25,7	
Tilauuskanta	87	70	24
Henkilöstö (FTE)	203	172	

Tammi–joulukuu 2023

Markkinatilanne erityisesti siirtoverkkojen rakentamiseen liittyvissä palveluissa on ollut tilikaudella vahvaa. Tilikauden loppua kohden lisääntynyt epävarmuus heijastui tiettyjen asiakkaiden investointipäätöksiin.

Power-segmentin liikevaihto kasvoi 16,7 % ja oli 87,5 (75,0) miljoonaa euroa. Liikevaihto sisältää 7,6 (14,0) miljoonaa euroa tuulivoimahankkeista realisoituneita myyntituottoja.

Power-segmentin käyttökate laski 44,3 % ja oli 10,7 (19,2) miljoonaa euroa. Vertailukauden käyttökate nostivat tuulivoimahankkeista realisoituneet merkittävät myyntituotot ja se sisältää myös Enersense Wind -yrityskaupasta johtuneen 2,1 miljoonan euron negatiivisen liikearvon tuloutuksen.

Panostukset sähköisen liikenteen latausratkaisut -liiketoimintojen ylösajoon rasittivat segmentin kannattavuutta.

Power-segmentin henkilöstön määrä oli keskimäärin 203 (172) henkilötyövuotta tilikauden aikana.

Tuuli- ja aurinkovoiman hankekehitys

Tuuli- ja aurinkovoiman hankeportfolion kehitystä jatkettiin. Vuoden 2023 lopussa maatuulivoiman hankeportfolio oli yhteensä noin 8 400 MW (6/2023: 8 100 MW), josta 1 500 MW kehitetään yhteistyökumppanin kanssa. Esiselvitysvaiheessa on noin 6 600 MW (6/2023: 6 300 MW), ja lupa-, maankäyttö- ja YVA-vaiheessa noin 1 800 MW (6/2023: 1 450 MW).

Enersensen tytäryhtiön Enersense Windin aiemmin hankekehittämiä ja rakennus- sekä käyttövaiheeseen edenneitä hankkeita on 314 MW, joista Enersenselle on tulossa kehityspalkkioita 3.2.2022 tiedotetun mukaisesti vuosien 2022–2025 aikana.

Enersensen aurinkoenergian hankeportfolion koko on noin 400 MW (6/2023: 60 MW). Enersensen noin 8 800 MW:n uusiutuvan energian hankekehityssalkku mahdollistaa Enersensen oman energiantuotannon kehittämisen.

Kesäkuussa 2023 käynnistettiin arviointi vaihtoehdoista, joilla Power-segmentin kasvutavoitteita ja erityisesti yhtiön strategista tavoitetta tulla merkittäväksi puhtaan energian tuottajaksi voitaisiin edelleen vauhdittaa. Enersensen oman energian tuotantotavoite vuoteen 2027 mennessä on 600–700 MW, josta 600 MW olisi tuulivoimaa ja 100 MW aurinkovoimaa.

Yhtenä arvioitavana vaihtoehtona on perustaa uusi erillinen tytäryhtiö, joka keskittyisi puhtaan energian kehittämiseen ja tuotantoon. Lisätietoja julkistetaan asianmukaisena ajankohtana, mikäli arviointi johtaa konkreettisiin toimiin.

Tilaukanta

Energiamurroksen eteneminen tukee kysyntää Power-segmentissä ja onnistunut myyntityö on vahvistanut tilaukanta vertailukauteen verrattuna.

Power-segmentin tilaukanta oli tilikauden lopussa 87 (70) miljoonaa euroa. Tilaukanta kasvoi 17 miljoonaa euroa eli 24 % vertailukauteen verrattuna. Tilaukanta laski 6 miljoonaa euroa vuoden 2023 kolmannen vuosineljänneksen lopusta.

TILIKAUDEN AIKANA SAATUJA MERKITTÄVIÄ TILAUKSIA:

- Fingridin julkisen hankinnan kilpailutuksessa voitettu urakka, jossa sähköasemille lisätään kondensaattoreita siirtokapasiteetin parantamiseksi (sijoittajauutinen 12.4.2023). Projekti työllistää Enersenseä vajaan kahden vuoden ajan ja sen arvo on noin 6,6 miljoonaa euroa.
- Fingridin julkisen hankinnan kilpailutuksessa voitettu Huitinen-Forssa sähköasemien laajennusurakka (sijoittajauutinen 14.4.2023). Projekti työllistää Enersenseä arviolta vajaan kolmen vuoden ajan ja sen arvo on noin 13 miljoonaa euroa.
- Sopimus Gigawatti Oy:n kanssa Eurajoen Luviolla sijaitsevan Oosinselän tuulipuiston rakentamisesta (sijoittajauutinen 17.4.2023). Oosinselän tuulipuisto koostuu kolmestatoista voimalasta. Hanke valmistuu suunnitelmien mukaisesti vuoden 2024 loppuun mennessä. Enersensen toimituslaajuuteen kuuluvat puiston teiden ja nostoalueiden rakentaminen, voimalaperustukset ja puiston sisäverkko avaimet käteen -periaatteella. Gigawatti Oy on S-Voima Oy:n täysin omistama yhtiö. S-Voima Oy vastaa S-ryhmän sähköhankinnasta, ja sen omistavat SOK ja osuuskapat yhdessä.
- Fingridin julkisen hankinnan kilpailutuksessa voitettu sähköasemaurakka, jossa rakennetaan uusi Nuovuankankaan muuntoasema sekä laajennetaan 110 kV kytkinlaitosta (sijoittajauutinen 6.6.2023). Hankekokonaisuuteen kuuluu lisäksi Pyhänselän sähköaseman laajennus. Hanke työllistää Enersenseä vuoden 2026 kevääseen saakka. Urakan arvo on yli 20 miljoonaa euroa.
- Sopimus Ilmatar Energyn kanssa Säkylässä sijaitsevan Korpilenvonmäen tuulipuiston rakentamisesta (sijoittajauutinen 29.11.2023). Ilmattaren Korpilenvonmäen tuulipuisto koostuu kuudesta voimalasta. Rakennustyöt alueella käynnistyivät marraskuussa ja urakka valmistuu suunnitelmien mukaan syksyllä 2024. Enersensen toimituslaajuuteen kuuluvat puiston teiden ja nostoalueiden rakentaminen, voimalaperustukset ja puiston sisäverkko avaimet käteen -periaatteella.

Connectivity

Connectivity-segmentti palvelee asiakkaitaan toimittamalla mobiiliverkon ja kiinteän verkon palveluita sekä varmistamalla niiden toimivuuden. Segmentti on mukana tietoliikenneverkkojen kaikissa elinkaaren vaiheissa ja vastaa kiinteiden ja langattomien tietoliikenneverkkojen suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta.

MEUR	1-12/2023	1-12/2022	Muutos, %
Liikevaihto	57,8	47,2	22,3
Käyttökate	2,3	0,4	n.a.
Käyttökate-%	3,9	0,8	
Tilaukanta	128	57	125
Henkilöstö (FTE)	355	347	

Tammi–joulukuu 2023

Kysyntä Connectivity-segmentissä on ollut raportointijaksolla hyvä, alkuvuoden aikana aktiiviteetti erityisesti kiinteän valokuidun rakentamishankkeissa oli vahvaa.

Connectivity-segmentin liikevaihto kasvoi vahvan tilaukannan tukemana 22,3 % ja oli 57,8 (47,2) miljoonaa euroa.

Connectivity-segmentin käyttökate kasvoi merkittävästi vahvan toisen vuosipuoliskon ansiosta ja oli 2,3 (0,4) miljoonaa euroa.

Kasvaneet valokuiturakentamisen volyymit sekä segmentin kannattavuuden parantamisohjelma tukivat kannattavuuskehitystä. Nousseita kustannuksia on siirretty onnistuneesti myyntihintoihin, mutta keskustelut asiakkaiden kanssa hintatason tervehdyttämiseksi jatkuvat edelleen. Vertailukaudella inflaatiosta johtuva työ- ja materiaalikulustannusten nousu, materiaalipula ja pitkään kestänyt ICT-alan lakko heikensivät käyttökateä. Lisäksi vertailukaudella kannattavuutta painoivat vuoden 2023 alussa kariutuneen Voimatel-yrityskaupan valmisteluun liittyvät kustannukset.

Connectivity-segmentin henkilöstön määrä oli keskimäärin 355 (347) henkilötyövuotta tilikauden aikana.

Tilaukanta

Connectivity-segmentin tilaukanta oli vuoden 2023 lopussa 128 (57) miljoonaa euroa. Tilaukanta kasvoi 71 miljoonaa euroa eli 125 % verrattuna vuoden 2022 vastaavaan ajankohtaan. Tilaukanta laski 13 miljoonaa euroa verrattuna vuoden 2023 kolmannen vuosineljänneksen loppuun.

Liiketoiminnan luonteesta johtuen tilaukanta ei kasva tasaisesti, koska suurin osa myynnistä tulee pitkistä runkosopimuksista, jotka ovat voimassa useamman vuoden.

TILIKAUDEN AIKANA SAATUJA MERKITTÄVIÄ TILAUKSIA:

- Suomalaisen valokuituyhtiö Valoon kanssa allekirjoitettu sopimus valokuituverkon rakentamisesta avaimet käteen -periaatteella (pörssitiedote, sisäpiiritieto 17.1.2023). Neljälle vuodelle tehdyn sopimuksen arvo kokonaisuudessaan on noin 35 miljoonaa euroa. Enersense vastaa kokonaistoimituksesta, joka koostuu projektinjohdosta, verkon suunnittelusta, rakentamisesta ja dokumentoinnista. Rakentaminen painottuu alkuvaiheessa vahvasti Kaakkois-Suomeen Lappeenrannan, Kotkan ja Haminan alueelle.
- Suomalaisen teleoperaattorin ja digitaalisten palveluiden tarjoajan Elisan kanssa allekirjoitettu lisäsopimus Elisan Kuitu kotiin -valokuituverkon rakentamisesta Suomessa avaimet käteen -periaatteella (pörssitiedote, sisäpiiritieto 19.6.2023). Lisäsopimuksen arvo on 35 miljoonaa euroa ja se yli kaksinkertaistaa Enersensen Elisalle rakentamien valokuituprojektien määrän vuosina 2024–2026. Enersense vastaa kokonaistoimituksesta, joka koostuu projektinjohdosta, verkon suunnittelusta ja rakentamisesta, materiaalilogistiikasta sekä liittymien toimittamisesta.
- Enersensen ja Telia Finlandin allekirjoittama yhden vuoden jatkosopimus tietoliikenneverkon kenttäpalveluiden tuottamisesta (sijoittajauutinen 22.8.2023). Sopimuksen arvo on 25 miljoonaa euroa. Sopimus on jatkoa yhtiöiden pitkään jatkuneelle yhteistyölle ja sen sisältö vastaa laajuudeltaan yhtiöiden aikaisempaa kenttäpalveluiden puitesopimusta. Uusi sopimuskausi alkaa 1.4.2024.

International Operations

International Operations -segmentti kattaa Enersensen kansainväliset toiminnot pääasiassa Virossa, Latviassa ja Liettuassa.

MEUR	1-12/2023	1-12/2022	Muutos, %
Liikevaihto	104,2	87,0	19,8
Käyttökate	4,0	-3,9	202,2
Käyttökate-%	3,9	-4,5	
Tilaukanta	98	116	-15
Henkilöstö (FTE)	609	590	

Tammi-joulukuu 2023

Vuosi-inflaatio alkoi tasaantua vuoden 2023 aikana ja materiaalien hinnat ovat vakiintuneet.

International Operations -segmentin liikevaihto kasvoi 19,8 % ja oli 104,2 (87,0) miljoonaa euroa.

Liikevaihdon kasvuun vaikuttivat pääosin Baltiassa käynnissä olevat korkeaajännitevoimalinjojen rakennusprojektit. Suurin osuus liikevaihdosta tehtiin kanta- ja jakeluverkkojen rakennus- ja huoltoprojekteissa.

International Operations -segmentin käyttökate vahvistui merkittävästi ja oli 4,0 (-3,9) miljoonaa euroa.

Parantunut projektien kannattavuus kasvatti käyttökateä. Inflaatiokompensaatiosta on sovittu suurimman osan asiakkaista kanssa ja uusissa sopimuksissa inflaatio otetaan huomioon.

International Operations -segmentin henkilöstön määrä oli keskimäärin 609 (590) henkilötyövuotta tilikauden aikana.

Tilaukanta

International Operations -segmentin tilaukanta oli tilikauden lopussa 98 (116) miljoonaa euroa. Tilaukanta laski 18 miljoonaa euroa vertailukauteen verrattuna ja 11 miljoonaa euroa verrattuna vuoden 2023 kolmanteen vuosineljännekseen.

Liiketoiminnan luonteesta johtuen tilaukanta ei kasva tasaisesti, koska suurin osa myynnistä tulee suurista runkosopimuksista ja pitkistä projekteista, jotka ovat voimassa useamman vuoden ajan. Baltian maiden ja Euroopan sähkönjakelujärjestelmien synkronointiprojekteissa tilaukertymän huippu saavutettiin alkuvuonna 2023, mistä syystä segmentin tilaukannan taso on laskenut kuluvan vuoden aikana. Saatujen tilausten määrä segmentin muissa liiketoiminnoissa on jatkunut hyvänä.

TILIKAUDEN AIKANA SAATUJA MERKITTÄVIÄ TILAUKSIA:

- Viron sähkönsiirron kantaverkkoa ylläpitävän AS Eleringin kanssa solmittu sopimus, joka koskee Mustveen ja Paiden sähköasemien välisen 330 kV:n voimajohdon uudistamista sekä Mustveen ja Kantkylan sähköasemien välisen 110 kV voimajohdon rakentamista (lehdistötiedote 3.1.2023). Projekti sisältää valmistelu- ja suunnittelutyöt, vanhan olemassa olevan voimajohdon purkamisen sekä 90 kilometriä pitkän kokonaan uuden 330 kV ja 110 kV voimajohdon rakentamisen. Projektin odotetaan valmistuvan viimeistään heinäkuussa 2025. Sopimuksen kokonaisarvo on 36,9 miljoonaa euroa, josta Enersensen osuus on noin 18,5 miljoonaa euroa. Enersense ja integroitujen verkkojen suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon erikoistunut Leonhard Weiss Oü vastaavat yhdessä hankkeen toteutuksesta.
- Viron suurimman verkko-operaattorin Elektrilevin kanssa solmittu jatkosopimus koskien sähköverkkojen huoltoa (sijoittajautinen 24.11.2023). Kaksivuotiseen sopimukseen kuuluu sähkönjakeluverkkojen ylläpitoa ja vianetsintää Saaremaan ja Hiiumaan alueella. Sopimuksen arvo on noin 7,4 miljoonaa euroa.

Konsernin henkilöstö

Enersensen toiminnot keskittyvät pääasiassa Suomeen, Viroon, Latviaan ja Liettuaan. Konsernin palveluksessa oli tilikaudella keskimäärin 1 942 (1 836) henkilöä.

Liiketoiminnan volyymin kasvu heijastui myös henkilöstömäärään, joka kasvoi 7 prosenttia vertailukauteen verrattuna.

Vuoden 2023 lopussa Enersensen henkilöstömäärä oli 1 982.

Henkilötyövuosi (keskiarvo ajanjaksolla)

	1-12/2023	1-12/2022
Smart Industry	716	638
Power	203	172
Connectivity	355	347
International	609	590
Muut	59	90
Konserni yhteensä	1 942	1 836

Hallinnointi

Selvitys Enersensen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä palkitsemisraportti vuodelta 2023 julkaistaan samanaikaisesti mutta erillään hallituksen toimintakertomuksesta ja ovat saatavissa yhtiön [verkkosivuilla](#).

Varsinainen yhtiökokous

Enersense International Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 4.4.2023 Helsingissä.

Varsinainen yhtiökokous vahvisti tilikauden 1.1.2022–31.12.2022 tilinpäätöksen, joka sisältää konsernitilinpäätöksen, ja myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

Yhtiökokous päätti, että tilikaudelta 2022 vahvistetun taseen perusteella osakkeenomistajille jaetaan varoja yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta pääomanpalautuksena 0,10 euroa osaketta kohden. Pääomanpalautus päätettiin maksaa kahdessa erässä, toukokuussa ja marraskuussa 2023. Yhtiökokous päätti, että tilikaudelta vahvistetun taseen perusteella ei jaeta osinkoa.

Yhtiökokous kannatti kaikkia yhtiökokoukselle tehtyjä ehdotuksia ja päätti palkitsemisraportin hyväksymisestä. Päätös on osakeyhtiölain mukaisesti neuvoo-antava.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään osakeanneista ja omien osakkeiden hankkimisesta hallituksen ehdotuksen mukaisesti.

Yhtiökokous päätti, että hallituksen jäsenten lukumäärä on kuusi (6).

Yhtiökokous päätti, että tilintarkastajana jatkaa tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. Päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Heli Tuuri. Tilintarkastajan toimikausi jatkuu seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen loppuun. Tilintarkastajalle maksetaan palkkio tarkastusvaliokunnan hyväksymän kohtuullisen laskun mukaan.

Lisätietoja varsinaisen yhtiökokouksen päätöksistä 4.4.2023 julkaistussa pörssitiedotteessa sekä yhtiön [verkkosivuilla](#).

Yhtiökokouksen hallitukselle antamia valtuutuksia käsitellään kootusti osiossa [Hallituksen valtuutukset](#).

Hallitus

Vuoden 2023 varsinainen yhtiökokous päätti osakkeenomistajien nimitystoimikunnan ehdotuksesta, että hallituksen jäseniksi valitaan uudelleen Jaakko Eskola, Sirpa-Helena Sormunen, Sari Helander ja Petri Suokas, ja että uusina jäseninä hallitukseen valitaan Anna Miettinen ja Carl Haglund. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy ensimmäisen valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Heti yhtiökokouksen jälkeen pitämässään järjestäytymiskokouksessa hallitus valitsi osakkeenomistajien nimitystoimikunnan suosituksen mukaisesti hallituksen puheenjohtajaksi uudelleen Jaakko Eskolan ja varapuheenjohtajaksi Sirpa-Helena Sormusen. Hallitus valitsi keskuudestaan tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi Sari Helanderin. Muiksi jäseniksi valittiin Carl Haglund ja Petri Suokas. Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Jaakko Eskola ja muiksi jäseniksi Anna Miettinen ja Sirpa-Helena Sormunen.

Yhtiökokous päätti osakkeenomistajien nimitystoimikunnan ehdotuksen mukaisesti hallituksen jäsenille maksettavat palkkiot seuraavasti:

- puheenjohtajan vuosipalkkio 42 000 euroa
- varapuheenjohtajan vuosipalkkio 32 000 euroa
- jäsenen vuosipalkkio 27 000 euroa

Lisäksi maksetaan kokouspalkkiot kustakin hallituksen ja valiokuntien kokouksesta seuraavasti:

- hallituksen ja valiokuntien puheenjohtajille 1 000 euroa
- muille jäsenille 500 euroa.

Matkustuskustannukset korvataan yhtiön kulloinkin voimassa olevan matkakulujen korvaamista koskevan politiikan mukaisesti.

Hallituksen valtuutukset

Valtuutukset osakeannista sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta

Varsinainen yhtiökokous 2023 valtuutti hallituksen päättämään osakeannista sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta hallituksen ehdotuksen mukaisesti. Valtuutuksen perusteella voidaan antaa enintään 1 649 250 yhtiön uutta ja/tai hallussa olevaa omaa osaketta (mukaan lukien erityisten oikeuksien perusteella annettavat osakkeet). Hallitukselle annettiin oikeus päättää edellä mainitun valtuutuksen rajoissa kaikista osakeannin sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisen ehdoista. Valtuutus kumoaa varsinaisen yhtiökokouksen 4.4.2022 ja ylimääräisen yhtiökokouksen 10.11.2022 antamat osakeanteja sekä optio-oikeuksien ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamista koskevat valtuutukset, ei kuitenkaan ylimääräisen yhtiökokouksen 23.12.2022 antamaa valtuutusta päättää osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka, kuitenkin enintään 30.6.2024 saakka.

Valtuutukset omien osakkeiden hankkimiseen ja/tai pantiksi ottamiseen

Varsinainen yhtiökokous 2023 valtuutti hallituksen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta ja/tai pantiksi ottamisesta hallituksen ehdotuksen mukaisesti. Osakkeita voidaan hankkia ja/tai ottaa pantiksi enintään 824 630 kappaletta. Hallitus päättää, miten osakkeita hankitaan ja/tai otetaan pantiksi. Valtuutus kumoaa aikaisemmat yhtiökokouksen antamat omien osakkeiden hankkimista ja/tai pantiksi ottamista koskevat valtuutukset. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka, kuitenkin enintään 30.6.2024 saakka.

Johtoryhmä

Enersensen johtoryhmään kuuluivat vuoden 2023 lopussa

- Jussi Holopainen, toimitusjohtaja
- Mikko Jaskari, talousjohtaja
- Jaakko Leivo, Smart Industry -segmentin liiketoimintajohtaja

- Tommi Manninen, viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja
- Hanna Reijonen, henkilöstöjohtaja
- Juha Silvola, Power-segmentin liiketoimintajohtaja ja Connectivity-segmentin vt. liiketoimintajohtaja
- Sami Takila, lakiasianjohtaja
- Margus Veensalu, International Operations -segmentin liiketoimintajohtaja

Omistusrakenne

Tilikauden lopussa Enersensen rekisteröityjen osakkeenomistajien määrä oli 6 973 (6 882). Kymmenen suurimman osakkeenomistajan osuus osakkeista 31.12.2023 oli 63,09 prosenttia. Hallintarekisteröityjen osuus oli 0,87 prosenttia. Lisätietoja Enersensen suurimmista omistajista yhtiön [verkkosivuilla](#).

Enersense International Oyj:n ja MBÅ Invest Oy:n hallitukset päättivät 27.3.2023 panna täytäntöön MBÅ Investin sulautumisen Enersenseen 23.9.2022 allekirjoitetun sulautumissuunnitelman mukaisesti. Sulautumissuunnitelman perusteella MBÅ:n Investin osakkeenomistajille annettiin sulautumisvastikkeena yhteensä 2 176 068 Enersensen uutta osaketta. Sulautumisvastikkeena annettavat osakkeet rekisteröitiin kaupparekisteriin 1.4.2023. Uusien osakkeiden ja yhtiölle sulautumisen yhteydessä siirtyneiden omien osakkeiden mitätöinnin rekisteröinnin jälkeen Enersensen osakkeiden kokonaismäärä on 16 492 527 osaketta.

Johdon omistukset

Enersense International Oyj:n hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet, mukaan lukien heidän määräysvallassaan olevat yhteisöt, omistivat tilikauden lopussa yhteensä 1 481 905 osaketta, mikä on 9,0 prosenttia osakkeiden kokonaismäärästä 31.12.2023.

Lähipiiritapahtumat

MBÅ Invest Oy

MBÅ Invest Oy:n sulautuminen Enersense International Oyj:hin muodosti Enersenselle lähipiiriliiketoimen, sillä MBÅ Invest on ollut Enersensen huomattavaa vaikutusvaltaa käyttävä

lähipiiriyhteisö. Lisäksi Enersensen hallituksen jäsen Petri Suokas, toimitusjohtaja Jussi Holopainen ja johtoryhmän jäsen Jaakko Leivo ovat olleet MBÅ Investin osakkeenomistajia. Petri Suokas ja Jussi Holopainen toimivat myös MBÅ Investin hallituksen jäseninä. Enersensen hallitus on arvioinut, että lähipiiriliiketoimi on yhtiön edun mukainen ja se on toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin. Petri Suokas, Jussi Holopainen ja Jaakko Leivo eivät ole osallistuneet sulautumista koskevaan käsittelyyn tai päätöksentekoon Enersensen hallituksessa. Lähipiiriliiketoimea ovat kannattaneet kaikki Enersensen hallituksen jäsenet, jotka eivät ole lähipiirisuhteessa MBÅ Investiin tai päätettävään asiaan.

Lisätietoja sulautumisen täytäntöönpanosta yhtiön 27.3.2023 julkistamasta [pörssitiedotteesta](#).

P2X Solutions Oy

Enersensen elokuussa 2023 osakkuusyhtiö P2X Solutions Oy:hyn tekemä sijoitus nosti Enersensen omistusosuuden 18,5 prosenttiin. Huolimatta vähemmistöosuudesta P2X Solutions Oy on käsitelty osakkuusyhtiönä, koska Enersensellä on sopimuksen mukaisesti oikeus hallituspaikkaan yhtiössä.

Tarkempi kuvaus lähipiiritapahtumista esitetään tilinpäätöksen [liitetiedossa 26](#).

Liputusilmoitukset

Enersense vastaanotti tilikaudella seuraavat arvopaperimarkkinalain 9 luvun 5 §:n mukaiset liputusilmoitukset:

Rekisteröinti-päivä	Osakkeenomistaja	Liputuksen syy	Suora omistus, %	Epäsuora omistus, %	Omistus yhteensä, %
1.4.2023	MBÅ Invest	alitti 5 %	0	-	0
1.4.2023	Petri Suokas ja määräysvalta-yhtiöt ^{*)}	ylitti 5 %	0,07	5,58	5,66

*) Liputusvelvollisen määräysvallassa oleva yhtiö, Suotuuli Oy, sai yhteensä 680 020 kohdeyhtiön osaketta sulautumisvastikkeena MBÅ Invest Oy:n sulaututtua Enersense International Oyj:hin 27.3.2023 julkaistun Enersense International Oyj:n tiedotteen mukaisesti.

Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät

Enersense International Oyj:n hallitus päätti 27.2.2023 uudesta konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä.

Osakepalkkiojärjestelmä 2023–2025

Uudessa osakepalkkiojärjestelmässä 2023–2025 on yksi ansaintajakso, tilikaudet 2023–2025.

Järjestelmässä kohderyhmällä on mahdollista ansaita Enersense International Oyj:n osakkeita suoriutumisen perusteella. Järjestelmän mahdolliset palkkiot maksetaan yhdessä erässä ansaintajakson päättymisen jälkeen vuonna 2026.

Järjestelmän palkkiot perustuvat yhtiön osakkeen absoluuttiseen kokonaistuottoon tilikausilta 2023–2025, konsernin kumulatiiviseen euromääräiseen oikaistuun käyttökatteeseen tilikausilta 2023–2025 ja yhtiön vastuullisuusohjelman toteutukseen. Järjestelmän perusteella maksettavat palkkiot vastaavat arviolta yhteensä enintään 241 100 Enersense International Oyj:n osakkeen arvoa, mukaan lukien myös rahana maksettavan osuuden.

Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 40 henkilöä mukaan lukien toimitusjohtaja ja muut Enersense International Oyj:n johtoryhmän jäsenet.

Lisätietoa kannustinjärjestelmistä tilinpäätöksen [liitetiedossa 27](#).

Osakkeet ja kaupankäynti

Enersense International Oyj:n osakkeilla käydään kauppaa Nasdaq Helsinki Oy:n ylläpitämällä pörssilistalla kaupankäyntitunnuksella ESENSE (ISIN-tunnus FI4000301585).

Osakepääoma ja osakkeet

Yhtiöllä oli tilikauden päättyessä 16 492 527 osaketta, joista kukin osake tuottaa yhden äänen. Yhtiön osakepääoma oli tilikauden päättyessä 80 000 euroa.

Omat osakkeet

Yhtiöllä ei ole hallussaan omia osakkeita.

Markkina-arvo ja osakevaihto

Enersensen osakkeiden markkina-arvo 31.12.2023 oli 72 (94) miljoonaa euroa.

Osakkeiden päätöskurssi 31.12.2023 oli 4,35 (5,69) euroa. Osakkeiden kaupankäynnillä painotettu keskiarvo (VWAP) tilikauden aikana oli 5,36 (6,80) euroa. Ylin noteeraus oli 6,99 (8,22) euroa ja alin 3,87 (5,22) euroa. Osakkeen hinta laski 23,6 prosenttia vuoden 2022 vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Tilikauden aikana Nasdaq Helsingin pörssissä käytiin kauppaa noin 3,1 miljoonalla Enersensen osakkeella, mikä vastaa noin 16,8 miljoonan euron vaihtoa. Keskimääräinen päivittäinen osakevaihto oli 12 506 osaketta, mikä vastaa noin 0,1 miljoonan euron päivittäistä keskivaihtoa.

Liiketoimintastrategia

Enersense on keskeisesti toteuttamassa energiamurrosta kannattavalla ja kasvavalla liiketoiminnalla. Yhtiön strategisena tavoitteena on laajentua arvoketjussa laaja-alaisesta energia-alan palveluyrityksestä päästöttömän energian tuottajaksi sekä keskeiseksi vihreän energian yhtiöksi. Tavoitteiden saavuttamisen keinoina ovat oman toiminnan jatkuvan kehittämisen ja parantamisen lisäksi myös investoinnit ja yritysjärjestelyt sekä omaan energiantuotantokapasiteettiin liittyvien rahoitusjärjestelyiden varmistaminen. Tavoitteena on

seuraavien vuosien aikana etsiä aktiivisesti erilaisia oman pääoman ehtoisia rahoitusjärjestelyjä arvoketjulaajentumisen mahdollistamiseksi. Enersensen strategiset painopistealueet vuosille 2023–2027 ovat seuraavat:

Kasvu energiamurroksessa

Enersense keskittyy kasvuun energiamurroksessa rakentamalla tuuli- ja aurinkovoimaliiketoimintaa, ottamalla vahvan jalansijan merituulivoimaloiden jalustamarkkinoilla sekä kasvamalla sähköisen liikenteen latausliiketoiminnassa. Myös mahdollisuuksia laajentua energian varastointiin tutkitaan.

Tehokas ydinliiketoiminta

Yhtiön ydintoimintoja ovat suunnittelu-, asennus-, rakentamis- sekä käyttö- ja kunnossapitopalvelut energia-, meriliikenne-, teollisuus- ja tietoliikennesektoreille. Kaikkien liiketoimintojen jatkuva parantaminen varmistetaan asiakasarvon, kilpailukyvyyn ja kannattavuuden parantamiseksi. Hankittujen liiketoimintojen onnistuneet integroinnit varmistetaan.

Osaavat ihmiset ja kyvykkyydet

Enersense rakentaa parhaan osaamisen ja kyvykkyydet nykyisille ja uusille liiketoiminnoille, ja vahvistaa osaamista tunnistettujen alueiden osalta myös ulkopuolisella osaamisella.

Enersensen yhteinen tapa toimia (eWoW)

Liiketoiminnalle rakennetaan vahva perusta kehittämällä ja jalkauttamalla yhteiset konserninlaajuiset johtamisperiaatteet, toimintamallit ja digitaaliset prosessit.

Vastuullisuus liiketoiminnan ytimessä

Yhtiössä kehitetään ja otetaan käyttöön ympäristö-, sosiaalisia ja hallinnollisia (ESG) tavoitteita ja toimia liiketoiminnan ytimessä vastuullisuuden edistämiseksi sekä sääntelyn, asiakkaiden ja sijoittajien vaatimusten täyttämiseksi. Enersense teki vuonna 2023 päätöksen sitoutua Science Based Targets -aloitteeseen (SBTi). Samassa yhteydessä Enersensen aiempi omaa toimintaa koskeva, vuodelle 2030 asetettu hiilineutraaliustavoite päätettiin yhtenäistää SBTi:n lähiajan päästövähennystavoitteen kanssa. Enersense on sitoutunut asettamaan tieteeseen perustuvat lähiajan päästövähennystavoitteet vuoden 2025 loppuun mennessä.

Pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet

TAVOITE VUONNA 2027	TILANNE VUONNA 2023
Liikevaihto 500 miljoonaa euroa, josta <ul style="list-style-type: none"> • strategiset kasvuhankkeet 100 MEUR • oma energiantuotanto 100 MEUR • ydinliiketoiminta 300 MEUR. 	Konsernin liikevaihto kasvoi 29 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna ja oli 363 MEUR. Liikevaihto kertyi pääosin ydinliiketoiminnoista.
Käyttökate (EBITDA) 100 miljoonaa euroa, josta <ul style="list-style-type: none"> • strategiset kasvuhankkeet 35 MEUR • oma energiantuotanto 35 MEUR • ydinliiketoiminta 30 MEUR. 	Konsernin oikaistu käyttökate oli 15,1 MEUR.
EU:n ympäristöluokittelun piirissä olevien toimintojen ¹⁾ osuus liikevaihdosta 65–70 prosenttia.	EU:n ympäristöluokittelun piirissä olevien toimintojen osuus liikevaihdosta 55 prosenttia.
Oma uusiutuvan energian tuotanto yhteensä 600–700 MW.	Toistaiseksi ei vielä omaa energiantuotantoa. Maatuuli- ja aurinkovoiman hankekehitysportfolio kasvoi 8 800 MW:iin (6/2023: 8 100 MW), mikä luo hyvän pohjan myös oman tuotannon kehittämiseksi.
Osinkopolitiikka: Yhtiön tavoitteena on jakaa vähintään 30 % osakekohtaisesta tuloksesta osinkoina.	Hallitus ehdottaa, että kevään 2024 yhtiökokous valtuuttaisi hallituksen päättämään varojen jakamisesta osakkeenomistajille sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta pääomanpalautuksena enintään 0,10 euroa osakkeelta.
1) Tavoitteen perustaksi muutettu vuonna 2023 EU:n ympäristöluokittelun piiriin kuuluva liikevaihto. Aiemmin liikevaihto-osuus sisälsi tämän lisäksi tietyt muut Enersensen energiamurrokseen ja -tehokkuuteen liittyvät toiminnot.	

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Konsernin kehitystoiminnan menot liittyvät tuotannollisen tehokkuuden parantamiseen, henkilöiden ja prosessien työskentely- ja toimintatapoja tehostamiseen ja yhtenäistämiseen sekä Unified Chargers Oy:n (nyk. Enersense Charging) oston myötä tuotekehitykseen. Konsernissa ei ole ollut tutkimustoimintaa.

MEUR	2023	2022	Muutos, %
Kehitystoiminnan menot	2,2	0,7	n.a.
% liikevaihdosta	0,6	0,3	—

Kehitystoiminnan menot vuonna 2023 olivat 2,2 (0,7) miljoonaa euroa eli 0,6 (0,3) prosenttia liikevaihdosta. Kehitystoiminnan menoista kirjattiin tuloslaskelmaan kuluksi 0,7 (0,2) miljoonaa euroa ja kehitysmenoja aktivoitiin taseeseen 1,5 (0,6) miljoonaa euroa.

Investoinnit ja yritysjärjestelyt

Vuonna 2023 investointeihin ja yritysjärjestelyihin käytettiin yhteensä 4,0 (33,1) miljoonaa euroa.

MEUR	2023	2022	Muutos, %
Investoinnit käyttöomaisuuteen ^{*)}	0,8	1,6	-50,0
Sijoitukset	3,2	11,2	n.a.
Investoinnit yritys- ja liiketoimintaostoihin	—	20,3	n.a.
Investoinnit ja yritysjärjestelyt yhteensä	4,0	33,1	n.a.

*) Ilman vuokrasopimuksia.

Vuonna 2023 investoinnit käyttöomaisuuteen ilman vuokrasopimuksia olivat 0,8 (1,6) miljoonaa euroa ja kohdentuivat lähinnä koneisiin ja laitteisiin.

Vuoden aikana käytettiin yhteensä 3,2 (11,2) miljoonaa euroa osakkuusyhtiö P2X Solutionsiin liittyviin sijoituksiin. Vertailuvuoden luku sisältää myös sijoitukset Parkkisähkö Oy:öön.

Investoinnit yritys- ja liiketoimintaostoihin olivat vuonna 2023 yhteensä 0,0 (20,3) miljoonaa euroa. Vertailuvuonna 19,7 miljoonaa euroa toteutettiin osakevaihdolla. Vertailuvuonna ostettujen yritysten nettovarallisuus oli yhteensä 20,7 miljoonaa euroa ja ne kasvattivat Enersensen taseessa esitettyä liikearvoa 1,7 miljoonalla eurolla 27,9 miljoonaan euroon.

Lisätietoja yrityshankinnoista, konsernirakenteen muutoksista sekä sivuliikkeistä tilinpäätöksen [liitetiedossa 24.](#)

Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista 2023

Tämä selvitys muista kuin taloudellisesta tiedosta on laadittu EU-direktiivi 2014/95/EU:sta sovelletun Suomen kirjanpitolain 1336/1997 3a luvun mukaisesti. Selvitys sisältää myös EU:n kestävä sijoittamista helpottavasta kehiksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU 2020/852 artiklassa 8 tarkoitetut tiedot. Enersense International Oyj:n hallitus on hyväksynyt selvityksen osana toimintakertomusta.

Vastuullisuuden johtaminen

Vastuut ja hallinnointi

Vastuullisuus on osa Enersensen strategiaa. Enersensen hallitus hyväksyy yhtiön strategian ja sillä on korkein vastuu Enersensen vastuullisuuden johtamisesta. Hallitus käsittelee ja seuraa vastuullisuuteen liittyviä asioita osana strategia- ja raportointiprosesseja, ja päättää yhtiön pitkän aikavälin strategisista ja taloudellisista tavoitteista. Enersensen johtoryhmä toimitusjohtajan johdolla vastaa vastuullisuuden operatiivisesta johtamisesta, vuositavoitteiden asettamisesta ja integroimisesta osaksi toimintaa.

Toimintaa ohjaavat periaatteet

Enersense noudattaa kaikessa toiminnassaan soveltuvaa lainsäädäntöä, määräyksiä ja viranomaisvaatimuksia. Yhtiö ottaa liiketoiminnassaan huomioon korkeimmat kansainväliset sopimukset sekä eettiset vaatimukset, joista keskeisimmät ovat

- YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia ohjaavat periaatteet
- ILO:n perussopimus työelämän perusoikeuksista
- OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille.

Enersensen toimintakulttuuri pohjautuu yhtiön arvoihin, yhtiön vastuullisen toimintatavan ohjeeseen (Code of Conduct) ja toimittajien vastuullisen toimintatavan ohjeeseen (Supplier Code of Conduct).

Hallitus hyväksyy vastuullisen toimintatavan ohjeen sekä koko konserniin sovellettavat politiikat. Konsernin johtoryhmä hyväksyy koko konserniin soveltuvat tiettyä toimintatapaa koskevat sisäiset ohjeet ja politiikat. Yhtiö on myös vahvistanut sen toimittajia koskevan ja heitä velvoittavan vastuullisen toimintatavan ohjeen.

Vastuullisen toimintatavan ohjeessa määritetään ne yhteiset periaatteet, joita Enersensen työntekijöiden ja johdon tulee noudattaa jokapäiväisessä toiminnassaan. Ohje määrittää Enersensen lähestymistavan eettisiin liiketoimintatapoihin, ihmis- ja työoikeuksiin sekä ympäristöarvoihin. Yhteisesti sovitulla toimintaperiaatteilla edistetään tuloksellista liiketoimintaa ja vastuullisuuden ja rehellisyyden kulttuuria, ehkäistään lainvastaista ja epäeettistä menettelyä

sekä vahvistetaan sidosryhmien luottamusta. Jokainen Enersensen työntekijä on vastuussa siitä, että hän perehtyy ohjeeseen ja noudattaa sitä. Jokaisen uuden työntekijän tulee suorittaa vastuullisen toimintatavan ohjeeseen liittyvä verkkokurssi työsuhteen alkaessa.

Enersense edellyttää, että sen kaikki toimittajat noudattavat hyvää liiketapaa ja sitoutuvat noudattamaan Enersensen kulloinkin voimassa olevaa toimittajien vastuullisen toimintatavan ohjetta. Toimittajien ohje määrittää Enersensen yhteiset, sen arvoihin perustuvat hyvät liiketavat, ja sisältää määräykset muun muassa lakien ja sääntöjen noudattamisesta, reilusta kilpailusta, lahjonnan ja korruption kiellosta, ihmis- ja työoikeuksien kunnioittamisesta sekä ympäristöasioista. Toimittajan on myös varmistettava, että sen omat toimittajat ja alihankkijat noudattavat Enersensen toimittajien ohjetta tai toimittajan omia vastaavia toimintatavan ohjeita toimittaessaan tuotteita tai palveluita Enersenselle. Enersense valvoo ohjeen noudattamista ja auditoi toimittajiaan priorisoidun auditointisuunnitelman mukaisesti.

Yhtiö edistää työntekijöiden tietoisuuden lisäämistä kilpailulainsäädännön noudattamisen tärkeydestä ja kouluttaa yhtiön johtoa ja muita avainryhmiä tähän liittyen. Yhtiö edistää tietoisuutta kilpailulainsäädännön noudattamisen tärkeydestä muun muassa seuraavasti:

- Yhtiö on vuonna 2023 päivittänyt erillisen toimitusjohtajan hyväksymän kilpailuoikeuspolitiikan.
- Oikeudenmukaisen kilpailun ja kilpailulainsäädännön noudattamisen tärkeys on aiheena nostettu esiin sekä yhtiön vastuullisen toimintatavan ohjeissa että Enersensen toimittajien vastuullisen toimintatavan ohjeissa. Yhtiö pyrkii kaikin tavoin lisäämään työntekijöiden tietoisuutta aiheesta.

Yhtiö viestii kilpailuoikeuspolitiikkaa yhdessä muiden yhtiön politiikkojen kanssa ja se on saatavilla yhtiön intranet-sivuilla keskitetysti muiden politiikkojen kanssa. Yhtiöllä on myös kilpailuoikeuskoulutus, jota yhtiön lakiosasto kouluttaa säännöllisesti yhdessä liiketoimintojen kanssa sovitulle kohderyhmälle.

Yritystä itsessään tai ketään yrityksen johtoon kuuluvaa (mukaan lukien tytäryhtiöiden ylin johto) ei ole tuomittu kilpailulainsäädännön rikkomisesta.

Enersensen keskeisimmät vastuullisuustyötä ohjaavat toimintaperiaatteet ja politiikat

Vastuullisen toimintatavan ohje (Code of Conduct)	Toimittajien vastuullisen toimintatavan ohje (Supplier Code of Conduct)	Riskienhallinta-politiikka	Henkilöstöpolitiikka
Työterveys- ja turvallisuuspolitiikka	Kilpailuoikeudellinen politiikka	Hankintapolitiikka	Ympäristöpolitiikka

Johtamisjärjestelmät

Vastuullisen toimintatavan ohjeen ja vastuullisen toimintakulttuuriin toteutumista tukee Enersensen johtamisjärjestelmä, joka perustuu sertifioituihin ympäristöjohtamisen (ISO 14001:2015), työterveyden- ja turvallisuuden (ISO 45001:2018) sekä laadunhallinnan (ISO 9001:2015) standardeihin.

Johtamisjärjestelmä on tapa, jolla Enersensellä johdetaan, ohjataan ja jatkuvasti parannetaan liiketoimintaan liittyviä eri osia tavoitteiden saavuttamiseksi. Johtamisjärjestelmä koostuu politiikoista, prosesseista ja toimintatavoista, käytännössä yhtiössä yhteisesti sovituista toimintatavoista.

Vuoden 2023 aikana ympäristö-, työterveys- ja turvallisuus- sekä laatujärjestelmien sertifiointiprosesseja yhtenäistettiin edelleen, ja saman sertifikaatin alle on nyt yhdistetty kaikki Suomen ja Viron sertifioidut toiminnot. Myös aiemmin sertifioitujen yhtiöiden uudet toiminnot otettiin mukaan sertifiointin laajuuteen. Vuoden 2024 aikana tarkastellaan mahdollisuuksia vielä toistaiseksi erikseen sertifioitujen ja sertifioimattomien yhtiöiden yhdistämiseksi samaan prosessiin.

Liikevaihdolla mitattuna 95 (93^{*)}) prosenttia Enersensen toiminnasta kuului ISO 14001:2015-, ISO 45001:2018- sekä ISO 9001:2015 -sertifikaattien piiriin vuonna 2023.

*) Enersensen liikevaihdon kirjaamisperusteita muutettiin vuonna 2023. Vuoden 2022 vertailutiedon laskemisessa käytetty liikevaihto on korjattu vastaavasti.

Riskienhallinta

Riskienhallinta on olennainen osa Enersensen päivittäistä päätöksentekoa, johtamisjärjestelmää sekä valvonta- ja raportointimenettelyä. Vastuullisuuden teemat on integroitu osaksi yhtiön riskienhallintaa muiden riskikategorioiden rinnalle. Riskejä arvioidaan osana strategisia ja operatiivisia prosesseja ja hallinnointia. Riskienhallintaprosessissa otetaan huomioon myös mahdollisten ulkopuolisten uhkien aiheuttamat vaikutukset. Enersensellä noudatetaan yhtiön hallituksen hyväksymää riskienhallintapolitiikkaa, joka pohjautuu COSO ERM -viitekehykseen ja ISO 31000 -standardiin. Toimitusjohtaja ja konsernin johtoryhmä vastaavat riskienhallinnan toteuttamisesta ja varmistavat siihen riittävät resurssit, sekä raportoivat tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle riskienhallintaan liittyvistä asioista. Liiketoimintojen ja konsernitoimintojen johtajat vastaavat oman vastualueensa riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Yhtiön liiketoimintaan liittyviä merkittävimpiä riskejä ja epävarmuuksia käsitellään osiossa [Merkittävimmät riskit ja epävarmuudet](#).

Lisätietoja Enersensen riskienhallinnasta yhtiön [verkkosivuilla](#).

Epäkohtien esille tuominen

Enersensessä on käytössä whistleblowing-ilmoituspalvelu, joka tarjoaa mahdollisuuden tuoda esiin mahdollisia epäkohtia, ja ilmoittaa Enersensen epäillyistä väärinkäytöksistä tai yhtiön arvojen ja vastuullisen toimintatavan ohjeistuksen sekä toimittajien vastuullisen toimintatavan ohjeistuksen vastaisesta toiminnasta luottamuksellisesti. Se on tärkeä työkalu riskien vähentämiseksi ja luottamuksen ylläpitämiseksi, koska se auttaa yhtiötä havaitsemaan mahdolliset väärinkäytökset ja reagoimaan niihin varhaisessa vaiheessa.

Vuonna 2023 yhtiö ei saanut yhtään whistleblowing-direktiivin alaista väärinkäytösepäilyä whistleblowing-ilmoituspalvelun kautta.

Olennaisimmat toimintaa ohjaavat vastuullisuusteemat

Enersensellä vastuullisuustyön keskiössä ovat:

- **kestävä työ** – työturvallisuus ja muut henkilöstöasiat omassa toiminnassa
- **kestävä liiketoiminta** – energiamurroksen toteuttaminen auttamalla asiakkaita kestävän energiajärjestelmän rakentamisessa ja uusiutuvien energiamuotojen tuotannon edistämässä osana vastuullisesti toimivaa arvoketjua, ja
- **ympäristövastuu** – kasvihuonekaasupäästöt omassa toiminnassa ja arvoketjussa.

Enersensen liiketoiminta liittyy tiiviisti energiamurroksen toteuttamiseen. Yhtiön ydintoimintoja ovat suunnittelu-, asennus-, rakentamis- sekä käyttö- ja kunnossapitopalvelut energia-, meriliikenne-, teollisuus- ja tietoliikenneinfrastruktuurin aloilla. Yhtiöllä on lisäksi kolme strategista fokusaluetta, jotka ovat

- omaan teknologiaan perustuvat sähköisen liikenteen suurteholatausjärjestelmien kokonaistoimitukset sekä latauslaitteiden asennus- ja elinkaaripalvelut myös muiden laitetoimittajien teknologioihin pohjautuen
- merituulivoimaloiden jalustojen kokonaistoimitukset
- oman tuuli- ja aurinkovoimatuotannon kehittäminen.

Vihreän energian ratkaisujen kysynnän kasvu luo Enersenselle merkittäviä liiketoiminnallisia mahdollisuuksia, kun energiamurroksen toteuttaminen kasvattaa puhtaaseen teknologiaan ja kestävään energiajärjestelmään liittyviä investointeja (tuulivoima, aurinkovoima, akkuvarastot, vihreä vety, sähkönsiirto, hiilidioksidin talteenotto, prosessien, liikenteen ja lämmityksen sähköistämiskäytännöt sekä energiatehokkuusinvestoinnit). Ilmastomuutoksen edetessä lisääntyvät säävaihtelut lisäävät painetta vahvistaa kriittistä infrastruktuuria kuten paikallista energian tuotantoa ja energian siirtoa sekä varastointia.

Toisaalta yhtiön on varauduttava myös ilmastomuutoksen mukanaan tuomiin mahdollisiin negatiivisiin muutoksiin. Ympäristö-, ilmasto- ja energia-asioihin liittyvän regulaation ja lainsäädännön muuttuminen voi aiheuttaa epävarmuutta asiakkaiden investointikäyttäytymiseen ja päätöksentekoon. Kiristynyt regulaatio voi lisätä myös kustannuksia esimerkiksi lisääntyvien raportointivaateiden myötä, ja osalla asiakkaista liiketoiminta voi supistua, mikäli regulaatioon

liittyviin vaatimuksiin ei voida vastata. Ilmastoregulaation tarkoituksena on ohjata pääomia kestäviin kohteisiin, jolloin sijoitukset yrityksiin, jotka eivät ole ympäristö-, ilmasto- ja energia-asioissa edelläkävijöitä, voivat pienentyä. Riskiksi on tunnistettu myös erilaiset vaatimukset eri maissa (esimerkiksi EU vs. ei-EU) erityisesti kansainvälisten hankintaketjujen osalta.

Enersensen henkilöstö ja sosiaalisia asioita käsitellään tämän raportin sivuilla 26–28, liiketoimintamallia sivuilla 21–22 ja strategiaa sivulla 15–16. Ympäristöteemaa käsitellään sivuilla 24–26.

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet

Olennaisten sisäisten vastuullisuusteemojen lisäksi Enersense on sitoutunut edistämään seuraavaa viittä YK:n kestävän kehityksen tavoitetta:

Kehitämme uusiutuvan energian hankkeita ja tavoitteenamme on myös omistaa tuotantoyksiköitä ja tuottaa niissä uusiutuvaa energiaa.

Olemme asettaneet liiketoiminnallemme kunnianhimoiset kasvu- ja kannattavuustavoitteet ja kasvatamme EU:n ympäristöluokituksen piiriin kuuluvan liiketoiminnan osuutta liikevaihdostamme. Monimuotoisuus, yhdenvertaisuus ja osallistaminen ovat tärkeä osa johtamistamme ja eettisiä periaatteitamme.

Olemme mukana rakentamassa kestävää energijärjestelmää ja edistämme uusiutuvien energiamuotojen tuotantoa sekä innovatiivisia ratkaisuja erityisesti sähköautojen latausinfrastruktuuriin sekä merituulivoimajalustoihin liittyen.

Varmistamme yhteiskunnan sähköinfrastruktuurin toimintaa ja olemme mukana vähentämässä kaupunkien haitallisia ympäristövaikutuksia tuottamalla palveluita ja teknologiaa sähköautojen latausinfrastruktuuriin.

Toteutamme asiakkaillemme energiamurrokseen ja tietoliikenneinfrastruktuuriin liittyviä palveluita ja projekteja, joiden myötä olemme vahvasti mukana ilmastomuutoksen torjunnassa. Olemme myös sitoutuneet pienentämään oman toimintamme ilmastovaikutuksia. Vuoden 2023 lopussa sitouduimme SBT-aloitteeseen ja määritämme tieteeseen perustuvat päästövähennystavoitteet vuoden 2025 loppuun mennessä.

Liiketoimintamalli

Vuonna 2023 Enersensen operatiivinen liiketoiminta jakautui neljään liiketoimintasegmenttiin: Power, Connectivity, Smart Industry ja International Operations.

Power

Liiketoiminnassa toteutetaan energiamurrosta tarjoamalla asiakkaille energiasektorin koko elinkaaren kattavia palveluita. Näihin kuuluvat voimansiirtoverkkojen ja sähköasemien sekä tuulivoimapuistojen suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito. Liiketoimintaan kuuluu tuuli- ja aurinkovoimaprojektien kehittäminen itsenäisesti ja partnerien kanssa, ja tavoitteena pitkällä aikavälillä on jäädä omistamaan osaa tuotantolaitoksista. Liiketoimintaan kuuluvat myös sähköisen liikenteen suurteholatausjärjestelmien kokonaistoimitukset pohjautuen omaan teknologiaan sekä sähköisen liikenteen asennus- ja elinkaaripalvelut myös muiden laitetoimittajien teknologioihin pohjautuen. Uusiutuvan energian projektikehityksessä ja toteutuksessa sekä rakentamis- ja kunnossapitoliiiketoiminnassa päämarkkina-alue on Suomi, mutta sähköisen liikenteen kohdemarkkina on koko Eurooppa ja valikoidut maat globaalisti.

Connectivity

Liiketoiminta koostuu tietoliikenneinfrastruktuurin suunnittelu-, asennus-, modernisointi- ja elinkaaripalveluista. Palveluita tarjotaan sekä kiinteälle että mobiili-infrastruktuurille, ja suurimpia asiakkaita ovat dataverkko-operaattorit Suomessa.

Smart Industry

Liiketoiminta koostuu käyttö- ja kunnossapitopalveluiden sekä rakentamisprojektipalveluiden toteuttamisesta ja resurssien tarjoamisesta teollisuus-, meriliikenne- sekä energiasektorille. Liiketoiminta sisältää sekä pitkäaikaisia kumppanuussopimuksia asiakkaiden kanssa että kertaluonteisia projekteja. Päämarkkina-alue on Suomi, mutta projekteja on ollut myös Pohjoismaissa. Smart Industry -liiketoimintaan kuuluu myös offshore-liiketoiminta, joka pitää sisällään merituulivoimajalustojen kokonaistoimituksia (EPC, engineering, procurement, construction), sekä muita suurten metallirakenteiden toimituksia teollisuuden ja rakentamis sektorin tarpeisiin.

Vuoden 2024 alusta Smart Industry -liiketoiminta-alueen nimi muuttuu muotoon Industry.

International Operations

Liiketoiminta pitää sisällään rakentamis- ja kunnossapitopalveluita sähköverkko- ja tietoliikennesektorien asiakkaille. Liiketoimintaan kuuluvat myös valikoidut kansainväliset teollisuus- ja energiasektorin projektit. International Operations -segmentti kattaa Enersensen kansainväliset toiminnot pääasiassa Virossa, Latviassa ja Liettuassa.

Vuoden 2024 alusta alkaen Enersensen kansainväliset toiminnot (International Operations) on yhdistetty Power-liiketoiminta-alueeseen.

Toimintaympäristö

Energiamurros ja vihreä siirtymä ovat globaali ilmiö, jota ajavat kiihtyvästi eteenpäin EU- ja kansallisen tason kiristyvät ilmastotavoitteet, tavoitteisiin liittyvä lainsäädäntö ja ohjausmekanismit sekä puhtaiden, mutta samalla kilpailukykyisten, teknologioiden tuomat mahdollisuudet. Viime aikoina muuttuneen geopoliittisen tilanteen myötä paljon huomioita ovat saaneet energiaomavaraisuuteen liittyvät asiat, joilla voi olla myös energiamurrosta edistävä vaikutus.

Ilmastotavoitteet ja niihin kytkeytyvät poliittiset ja taloudelliset ohjauskeinot ohjaavat investointeja kohti vähäpäästöisiä ja uusiutuvaan energiaan pohjautuvia energijärjestelmiä. Energiamurrosta ajavat eteenpäin myös kilpailukykyiset energiantuotantoteknologiat, ennen kaikkea tuuli- ja aurinkovoima, jotka mahdollistavat kustannustehokkaan siirtymän kohti vähäpäästöisyyttä. Ilmastotavoitteet sekä uusiutuva ja paikallinen energia kytkeytyvät myös energiaomavaraisuuteen, ja uusiutuvilla energialähteillä voidaan irtautua tai vähentää riippuvuutta fossiilisista tuontipolttoaineista.

Energian ja sähkön tuotanto pohjautuvat tulevaisuudessa yhä enemmän uusiutuviin energianlähteisiin, mikä tarkoittaa paikallista ja hajautunutta, mutta toisaalta myös sääriippuvaista tuotantoa. Kestävä ja toimiva energijärjestelmä vaatii investointeja paitsi energiantuotantolaitoksiin myös voimansiirtoverkkoihin sekä lyhyen ja pitkän aikavälin energian varastointijärjestelmiin. Uusiutuvaan energiaan pohjautuva sähköntuotanto mahdollistaa edelleen energiamurroksen muilla sektoreilla sähköistymisen ja vihreän vedyn avulla. Liikenne sähköistyy ja tarvitsee latausinfrastruktuuria ympärilleen, teollisuusprosessien päästöjä leikataan sähköistämällä tai käyttämällä puhdasta vetyä fossiilisten polttoaineiden sijaan, ja rakennusten

lämmityksessä hyödynnetään erilaisia lämpöpumppuratkaisuja. Lisäksi teollisuuden prosesseja muutetaan energia- ja resurssitehokkaammiksi.

Energiajärjestelmät ja eri loppukäyttäjät – teollisuus, liikenne, lämmitys – kytkeytyvät entistä enemmän toisiinsa. Eri sektoreiden välinen tehokas ja luotettava tiedonsiirto on keskeisessä roolissa, jotta kokonaisuutta voidaan hallita, optimoida ja kehittää älykkäästi ja tehokkaasti eteenpäin. Yhteiskunnan ajantasainen ja luotettava tiedonsiirtoinfrastruktuuri on olennainen energiamurroksen mahdollistaja, ja lisäksi sen merkitys korostuu kriisien aikana.

Meneillään oleva murros luo merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia yrityksille koko energiasektorin arvoketjun eri vaiheissa, ja erityisesti EU:ssa ja Suomessa oleva tahtotila ja tavoitteet kiihdyttävät kehitystä. Lyhyellä aikavälillä epävarmuutta ja riskejä voivat aiheuttaa yleinen taloustilanne, inflaatio, geopoliittinen epävakaus sekä näiden vaikutukset energiamarkkinoihin ja -järjestelmiin.

Arvonluonti

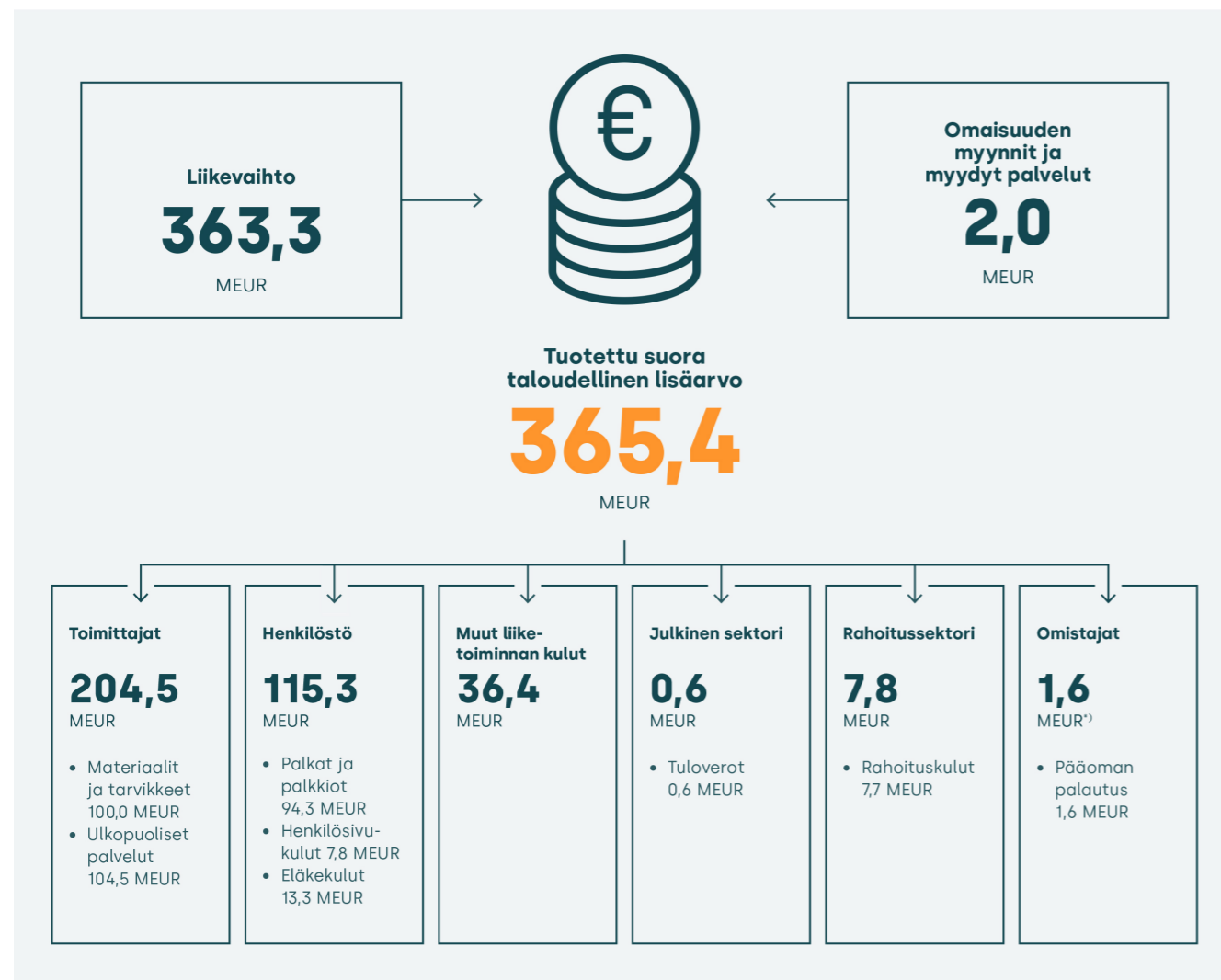
Vuonna 2023 Enersensen asiakasliiketoimintojen tuottama liikevaihto oli 363,3 miljoonaa euroa. Yhtiö myi vuoden 2023 aikana osuuden kehittämästään tuulivoimapuistosta sekä yhden 100-prosenttisesti omistetun tytäryhtiön. Omaisuuden myynnit ja myydyt palvelut olivat yhteensä 2,0 miljoonaa euroa. Yhtiön tuottama suora taloudellinen lisäarvo oli yhteensä 365,4 miljoonaa euroa.

Enersensen vuodelta 2023 sidosryhmilleen jakama lisäarvo oli yhteensä 364,6 miljoonaa euroa. Maksut materiaaleista ja ulkopuolisista palveluista muodostivat suurimman erän sidosryhmille jaetusta lisäarvosta ja olivat yhteensä 204,5 miljoonaa euroa. Henkilöstölle maksetut palkat ja palkkiot sivukuluineen olivat yhteensä 115,3 miljoonaa euroa. Yhtiön palveluksessa oli vuonna 2023 keskimäärin 1 942 henkilöä. Liiketoiminnan muut kulut olivat yhteensä 36,4 miljoonaa euroa ja sisältävät mm. toimitilakulut, ICT-ohjelmisto- ja -laitteet sekä vapaaehtoiset henkilöstökulut, joita ovat mm. henkilöstön työkyky- ja virkistystoiminnan kulut.

Julkiselle sektorille kohdenneet tuloverot olivat vuonna 2023 yhteensä 0,6 miljoonaa euroa. Lue enemmän Enersensen [verojalanjäljestä](#).

Rahoitussektorille kohdenneet rahoituskulut olivat yhteensä 7,8 miljoonaa euroa.

Hallitus ehdottaa, että kevään 2024 yhtiökokous valtuuttaisi hallituksen päättämään varojen jakamisesta osakkeenomistajille sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta pääomanpalautuksena enintään yhteensä 1,6 miljoonaa euroa.

*) Yhtiökokoukselle esitetty hallituksen valtuutus varojen jaon enimmäismäärästä.

Verojalanjälki 2023

Verojalanjäljellä kuvataan Enersense-konsernin toiminnasta yhteiskunnalle kertyviä veroja ja veronluonteisia maksuja. Enersense maksaa verot kuhunkin toimintamaahansa paikallisen lainsäädännön mukaisesti. Yhtiö ei toimi verotuksellisista syistä veroparatiiseiksi katsotuissa maissa, eikä harjoita aggressiivista verosuunnittelua. Yritystä ei ole tuomittu veronkierrosta.

Enersense on sitoutunut vastuullisuuteen myös veroasioissa. Yhtiö käsittelee verotukseen liittyvää hallintoa ja sääntöjen noudattamista tärkeinä osina valvontaa. Yhtiöllä on omat sisäiset ohjeistukset verotusriskien hallintaan. Yhtiö varmistaa verotukseen liittyvän hallinnon ja sääntöjen noudattamista muun muassa seuraavasti:

- Yhtiöllä on olemassa OECD:n mukainen sisäisen kaupan ohjeistus, joilla edesautetaan, että yhtiö noudattaa verolakeja sekä maan sisäisissä että maiden välisissä konserniyhtiöiden välisissä transaktioissa
- Yhtiö on arvonlisäverovelvollinen ja kuuluu verottajan ennakkoperintärekisteriin
- Yhtiö käy ennakoivasti verottajan kanssa keskustelua tulkinnan varaisista verotuksellisista asioista

Tilikaudelta maksetut verot, MEUR

Tuloverot	2,9
Muut verot	0,1
Maksetut verot yhteensä	3,0

Tilikaudelta tilitettyt verot, MEUR

Arvonlisäverot, myynti (+)	106,2
Arvonlisäverot, hankinta (-)	-80,3
Palkkaverot	27,2
Tilitetyt verot yhteensä	53,2
Maksetut ja tilitetyt verot yhteensä	56,2

Raportoinnin ulkopuolelle on jätetty kokonaisuuden kannalta vähäiset maksetut ja tilitetyt muut veroerät.

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen

Enersense kunnioittaa kansainvälisesti tunnustettuja ihmis- ja työoikeuksia kaikessa toiminnassaan ja edistää niiden toteutumista.

Yhtiö on asettanut erilaisia due diligence- ja muita prosesseja ihmisoikeuksien kunnioittamisen varmistamiseksi muun muassa seuraavasti:

- Yhtiö on luonut hallituksen hyväksymän vastuullisen toimintatavan ohjeistuksen (Code of Conduct), jossa määritetään ne yhteiset periaatteet, joita Enersensen työntekijöiden ja johdon tulee noudattaa jokapäiväisessä toiminnassaan. Tämä ohjeistus on julkisesti saatavilla yhtiön verkkosivuilla.
- Yhtiö on määrittänyt vastuullisen toimintatavan ohjeistuksen koulutuksen pakolliseksi koulutukseksi kaikille yhtiön työntekijöille.
- Enersense edellyttää, että sen kaikki toimittajat noudattavat hyvää liiketapaa ja sitoutuvat noudattamaan Enersensen kulloinkin voimassa olevaa toimittajien vastuullisen toimintatavan ohjetta (Supplier Code of Conduct). Toimittajan on myös varmistettava, että sen omat toimittajat ja alihankkijat noudattavat Enersensen toimittajien ohjetta, tai toimittajan omia vastaavia toimintatavan ohjeita toimittaessa tuotteita tai palveluita Enersenselle. Enersense valvoo ohjeen noudattamista ja auditoi toimittajiaan säännöllisesti. Tämä ohjeistus on julkisesti saatavilla yhtiön verkkosivuilla.

Enersense ei ole tunnistanut toiminnastaan merkittäviä ihmisoikeuksien rikkomiseen liittyviä riskejä. Mahdolliset ihmisoikeuksiin liittyvät riskit kohdistuvat Enersensen ja sen konserniyhtiöiden toimitusketjuun. Näitä riskejä pyritään minimoimaan valitsemalla yhteistyökumppanit huolellisesti sekä sitouttamalla yhteistyökumppanit Enersensen toimittajien vastuullisen toimintatavan ohjeisiin. Kumppaniyritysten toimintaa myös auditoidaan osana toimitusketjuun liittyvää riskienhallintaa.

Yhtiöllä ei ole ollut yhteydenottoja, eikä yhtiö ole ollut tutkinnan kohteena esimerkiksi OECD:n kansallisen yhteyselimen, The Business and Human Rights Resource Centre:n tai vastaavien kansallisten tahojen kanssa. Yhtiön tietoon ei ole tullut, eikä sillä ole aihetta epäillä, että yhtiön toiminta olisi johtanut ihmisoikeusrikkomuksiin.

Lahjonnan ja korruption torjunta

Enersense noudattaa ehdotonta nollatoleranssia lahjonnan ja korruption suhteen. Enersensen vastuullisen toimintatavan ohje sekä toimittajien vastuullisen toimintatavan ohje sisältävät määräykset lahjonnan ja korruption kiellosta ja näitä ohjeita täydentävät Enersensen lahjonnan ja korruption vastaisia toimia koskevat ohjeet ja periaatteet. Yhtiö on kehittänyt ja jalkauttanut sisäisiä kontroleja, ethics ja compliance -ohjelmia ja muita toimenpiteitä lahjonnan ja korruption ehkäisyyn ja havaitsemiseen. Yhtiö varmistaa lahjonnan ja korruption vastaisten periaatteiden toteutumisen muun muassa seuraavasti:

- Yhtiöllä on erillinen hallituksen hyväksymä lahjonnan ja korruption vastainen politiikka, joka on päivitetty 2023.
- Yhtiö viestii lahjonnan ja korruption vastaista politiikkaa yhdessä muiden yhtiön politiikkojen kanssa ja ne ovat saatavilla yhtiön intranet-sivuilla keskitetysti muiden politiikkojen kanssa.
- Yhtiöllä on myös lahjonnan ja korruption vastaista politiikkaa koskeva koulutus, jota yhtiön lakiosasto kouluttaa säännöllisesti yhdessä liiketoimintojen kanssa sovitulle kohderyhmälle.

Yritystä itsessään tai ketään yrityksen johtoon kuuluvaa (mukaan lukien tytäryhtiöiden ylin johto) ei ole tuomittu korruptiosta tai lahjonnasta.

Ympäristö

Enersensen liiketoiminta auttaa yhtiön asiakkaita rakentamaan kestävää energiajärjestelmää ja edistämään uusiutuvien energiamuotojen tuotantoa, joten yhtiön merkittävimmät positiiviset ympäristövaikutukset syntyvät asiakkaiden liiketoiminnan kautta. Yhtiö on sitoutunut myös omien ympäristötoimiensa jatkuvaan parantamiseen sekä toimintansa haitallisten ympäristövaikutusten vähentämiseen.

Vuoden 2023 lopulla Enersense sitoutui Science Based Targets (SBTi)-aloitteeseen ja asettaa tieteeseen perustuvat lähiajan päästövähennystavoitteet vuoden 2025 loppuun mennessä. SBTi:n kriteeristön mukaisesti asetettavat päästövähennystavoitteet tukevat Pariisin ilmastopimuksen linjausta rajoittaa maapallon lämpeneminen korkeintaan 1,5 asteeseen ja toimenpiteet ulottuvat Enersensen koko toimitusketjuun.

Kasvihuonekaasupäästöt

Enersense on laskenut konsernin GHG-protokollan mukaiset suorat (Scope 1) ja ostoenergian epäsuorat (Scope 2) kasvihuonekaasupäästöt ensimmäistä kertaa vuodelta 2023. Vertailutietoja vuodelta 2022 ei ole saatavilla. Arvoketjun muiden epäsuorien päästöjen (Scope 3) laskenta valmistuu vuoden 2024 aikana (vuoden 2023 tiedot).

Laskennan rajaukset

Laskennan piirissä olivat kaikki konsernin aktiiviset toiminnot. Konsolidointiperiaatteena on käytetty taloudellista kontrollia. Biopolttoaineiden ja biomassan käytöstä energian lähteenä ei ollut käytettävissä riittävästi tietoa, jotta niistä voitaisiin esittää tuloksia. Enersensen oman toiminnan suorista kasvihuonekaasupäästöistä 97,7 prosenttia ja epäsuorista päästöistä 94,6 prosenttia perustuu mitattuun tietoon.

Suorat kasvihuonekaasupäästöt (Scope 1)

Vuonna 2023 Enersensen suorat kasvihuonekaasupäästöt olivat yhteensä 6 159 tonnia CO₂-ekv. Liikevaihtoon suhteutettuna päästöt olivat 16,97 tonnia CO₂-ekv./miljoona euroa.

Scope 1 -päästöjen lähteet	Kasvihuonekaasupäästöt, tCO ₂ e
Prosessipäästöt	484,0
Polttoaineen kulutus	5 578,0
Oma energiantuotanto	97,1
Scope 1 -päästöt yhteensä	6 159,1

Merkittävin osa, 90,6 prosenttia, Enersensen suorista kasvihuonekaasupäästöistä aiheutuu ajoneuvojen ja koneiden polttoainekulutuksesta. Kasvihuonekaasupäästöjä syntyy myös esimerkiksi hitsauksen ja pintakäsittelyn aiheuttamista prosessipäästöistä. Nämä päästöt olivat vuonna 2023 yhteensä 484 tCO₂e eli 7,9 prosenttia kaikista suorista kasvihuonekaasupäästöistä. Pieni osa, yhteensä 97 tCO₂e tai 1,6 prosenttia, suorista kasvihuonepäästöistä aiheutuu tiettyjen Virossa sijaitsevien toimipisteiden lämmityksestä.

Epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt (Scope 2, markkinaperusteinen)

Vuonna 2023 Enersensen epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt olivat yhteensä 3 782 tonnia CO₂-ekv. Liikevaihtoon suhteutettuna päästöt olivat 10,42 tonnia CO₂-ekv./miljoona euroa.

Scope 2 -päästöjen lähteet	Markkinaperusteiset kasvihuonekaasupäästöt, tCO ₂ e	Sijaintiperusteiset kasvihuonekaasupäästöt, tCO ₂ e
Sähkö	3 667,5	767,9
Lämmitys	114,8	1 192,6
Scope 2 -päästöt yhteensä	3 782,0	1 960,5

Epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt syntyvät Enersensen toimipisteiden sähkökäytöstä ja lämmityksestä sekä sähköautojen ja Mäntyluodon tuotantolaitoksen energiankulutuksesta. Mäntyluodon tuotantolaitoksessa toimii Enersensen merituulivoimaloiden jalustoihin keskittyvä Enersense Offshore, ja siellä valmistetaan myös teräsrakenteita eri teollisuusalojen tarpeisiin. Sähköautojen sähkökulutuksen tietoja ei ole ollut saatavilla vuoden 2023 laskentaa tehtäessä, joten ne eivät sisälly annettuun lukuun.

Mäntyluodon tuotantolaitoksen osuus Enersensen yhteenlasketuista epäsuorista päästöistä on 90 prosenttia. Mäntyluodon päästöt aiheutuivat vielä vuonna 2023 tuotantolaitoksen sähkökäytöstä, mutta vuoden 2023 lopulla Mäntyluodon sähkönsopimus uusittiin päästöttömäksi. Lämpöenergian osalta Mäntyluodosta ei aiheutunut päästövaikutuksia, koska tuotantolaitoksen lämmityssopimus on perustunut päästöttömään energiaan vuodesta 2022 alkaen.

Enersense linjasi vuoden 2023 lopulla, että vastaisuudessa kaikkien uusien ostoenergasopimusten edellytyksenä on päästöttömän tai uusiutuvan energian käyttö.

Arvoketjun muut epäsuorat päästöt (Scope 3)

Enersense käynnisti arvoketjun muiden epäsuorien kasvihuonekaasupäästöjen laskennan loppuvuodesta 2023. Tarkastelun painopiste on alkuvaiheessa ollut GHG-protokollan mukaisissa arvoketjun alkupään päästökategorioissa. Vuoden 2024 aikana Enersense kartoittaa myös olennaiset arvoketjun loppupään päästöt ja pyrkii julkistamaan kasvihuonekaasupäästöt kaikkien olennaisten Scope 3 -päästökategorioiden osalta vuodelta 2024 julkistettavassa kestävyysraportissa.

Energiankulutus

Enersensen kokonaisenergiankulutus vuonna 2023 oli 24 611 MWh, josta sähkön osuus 9 772 MWh ja lämpöenergian 14 839 MWh.

Energiankulutus	MWh
Sähkö	9 772,2
Lämpöenergia	14 839,1
Energiankulutus yhteensä	24 611,2

Mäntyluodon tuotantolaitoksen osuus konsernin kokonaisenergiankulutuksesta oli 80,9 prosenttia. Lämpöenergian kulutuksesta Mäntyluodon osuus oli 85,6 prosenttia. Suuressa osassa Enersensen toimipisteitä energiankulutus sisältyy vuokrasopimukseen, ja näiden toimipisteiden osalta energiankulutusta on osin arvioitu vuokrattuihin neliöihin perustuen.

Ympäristöriskit

Yhtiö ei ole tunnistanut merkittäviä ympäristöriskejä toimintaansa liittyen. Mahdollisia ympäristöön liittyviä poikkeus- tai vahinkotilanteita hallitaan varmistamalla, että henkilöstö tuntee toimintaohjeet ja -prosessit, ja toimii lupien mukaisesti. Enersense edellyttää myös toimittajiltaan, että nämä, lakisäateisten velvoitteidensa lisäksi, pyrkivät aktiivisesti ehkäisemään ympäristövahinkoja. Vuoden 2023 aikana yhtiön tietoon ei tullut sen toimintaan liittyviä ympäristövahinkoja tai -onnettomuuksia.

Sosiaaliset ja henkilöstöasiat

Enersensen menestys perustuu osaavaan, sitoutuneeseen ja motivoituneeseen henkilöstöön. Yhtiön tavoitteena on olla työyhteisö, joka tarjoaa hyvän, hyvinvoivan ja turvallisen työympäristön sekä mahdollisuuden osaamisen kehittämiseen ja uuden oppimiseen. Hyvällä henkilöstöjohtamisella ja jatkuvan parantamisen periaatteella varmistetaan laadukas asiakaspalvelu ja että henkilöstöön liittyvät menestystekijät toteutuvat niin lyhyellä kuin pitkälläkin aikajänteellä.

Henkilöstö ja yhteinen työkuultuuri

Vuoden 2023 aikana Enersense keskittyi kehittämään ja jalkauttamaan Enersensen strategiaa, yhteisiä toimintatapoja, sekä arvoja. Tavoitteena on luoda vahva ja eteenpäin katsova työyhteisö sekä organisaatiokulttuuri, joka yhdistää kaikki enersenseläiset, niin yhtiössä jo pitkään työskennelleet kuin uudet, esimerkiksi yritysostojen kautta tulleet, ja eri toimintamaissa työskentelevät kollegat.

Enersensen henkilöstötutkimus uudistettiin ja modernisoitiin, jotta henkilöstön palautetta pystytään nyt ja jatkossa keräämään aiempaa ketterämmin, hyödyntämään tuloksia kehittämistyössä sekä johtamaan tiedolla. Vuonna 2023 toteutetun henkilöstökyselyn tuloksissa näkyi henkilöstön luottamus yhtiön toimintaan, sitoutumisindeksin ollessa 3,7/5 (kansainvälinen benchmark 3,8/5). Uudistettu henkilöstökysely antaa hyvän pohjan kehittää työntekijäkokemusta nyt ja tulevaisuudessa.

Vuoden 2023 aikana otettiin käyttöön myös uusi yhteinen HR-järjestelmä tukemaan avointa ja läpinäkyvää, yhtenäistä tapaa toimia. Uuden HR-järjestelmän, Fusion Peoplen avulla esihenkilöillä ja jokaisella enersenseläisellä on pääsy ja näkyvyys omiin henkilötietoihinsa järjestelmässä. Uuden HR-järjestelmän käyttöönotto on iso ja tärkeä askel myös kohti yhteistä johtamiskulttuuria, missä esihenkilö, työntekijä itse sekä HR pystyvät entistä paremmin tukemaan yhteisten tavoitteiden saavuttamista, avoimuutta ja selkeyttä sekä varmistamaan parhaan mahdollisen työntekijäkokemuksen.

Henkilöstön osaamisen ja ammattitaidon kehittäminen ovat ratkaisevan tärkeitä Enersensen operatiivisen toimintakyvyn, asiakkaille toimitettavien palveluiden laadun, sekä henkilöstön hyvinvoinnin ja turvallisuuden varmistamiseksi. Siksi on tärkeää huolehtia henkilöstön työtehtäviin liittyvien osaamis- ja pätevyysvaatimusten täyttämistä, ylläpitämisestä sekä jatkuvasta kehittämisestä. Liiketoiminnan tarpeiden näkökulmasta osaamisen kehittämisessä pääpaino on lakisäateisissä ja luvanvaraisissa koulutuksissa, sekä esihenkilötyön ja johtamisen kehittämisessä. Koulutusten lisäksi työtehtävissä tarvittavaa osaamista on mahdollista kehittää myös muun muassa työssäoppimisen, verkko-oppimisen sekä tiedonjakamisen kautta. Osaamista syventämällä ja laajentamalla on mahdollista edistää myös sisäistä liikkuvuutta ja uramahdollisuuksia konsernin sisällä.

Konsernitasoisesti henkilöstön osaamisen ja johtamisen systemaattinen kehittäminen on tunnistettu kriittiseksi tekijäksi tulevaisuuden menestyksen kannalta ja siihen panostetaan

seuraavien vuosien aikana. Vuonna 2023 toteutettiin ylimmän johdon kehittämishanke yhdessä ulkopuolisen kumppanin kanssa, missä kartoitettiin johtamisen valmiuksia erityisesti tulevaisuuden johtamiskyvykkyyksien näkökulmasta. Samassa yhteydessä määriteltiin ja arvioitiin kunkin liiketoiminnon strategisia kyvykkyyksiä – minkälaista osaamista tarvitaan nyt ja erityisesti tulevaisuudessa, jotta yhtiön strategia toteutuu. Osana uudistettua henkilöstökyselyä saimme myös hyvää tietoa esihenkilötyön vahvuuksista ja kehittämistarpeista laajemmin organisaatiossa. Seuraava askel on laajentaa sekä osaamisen että johtamisen kehittämisen portfolioa ja tarjontaa vastaamaan näiden osa-alueiden systemaattisempaa kehittämistä.

Työturvallisuus

Henkilöstö on Enersensen vahvin voimavara ja yhtiön keskeisenä päämääränä on tarjota turvallinen ja terveellinen työympäristö kaikille yhtiön työntekijöille, urakoitsijoille ja vierailijoille. Terveyttä ja turvallisuutta edistetään osana Enersensen jokapäiväistä työtä kaikissa projekteissa ja maissa, joissa yhtiöllä on toimintaa. Tavoitteena on, että ihmiset voivat hyvin töissä ja jäävät myös terveenä eläkkeelle. Enersense on sitoutunut jatkuvasti tekemään työpaikasta entistä turvallisemman ja terveellisemmän. Siksi keskitymme erityisesti henkilöstöä, työympäristöä, työyhteisöä, näihin liittyviä prosesseja ja johtamista koskeviin toimiin.

Vuonna 2023 otettiin käyttöön työturvallisuuden, ympäristön-, laadun- ja yritysturvallisuuden hallintajärjestelmä osana Enersense-konsernin toiminnanohjausjärjestelmän uudistamisprojektia. Järjestelmää jatkokehitetään kuitenkin aktiivisesti jotta se vastaa mahdollisimman hyvin kaikkien liiketoimintojen HSEQ -tarpeita. Vuonna 2023 integroitiin myös uusia liiketoimintoja ja operaatioita Enersensen työturvallisuuskäytäntöihin.

Työturvallisuustyön toimintamallia uudistettiin vuonna 2023 ja perustimme konsernin laajuisen yhteistyöverkoston. Tavoitteena on mm. työturvallisuuskulttuurin kehittäminen, yhteisten toimintatapojen jatkuva parantaminen sekä parhaiden käytäntöjen ja tiedon jakaminen eri liiketoimintojen välillä.

Enersensellä on myös käytössä HSE-standardi toimittajille osana toimitusketjun hallintaa. Standardin tavoitteena on varmistaa yhteiset toimintatavat Enersensen ja sen toimittajayritysten välillä sekä entistä turvallisempi työympäristö kaikille osapuolille. Tavoitteena on koko toimitusketjun vastuullisuuden ja läpinäkyvyyden varmistaminen (tilaaja – pääurakoitsija – aliorakoitsija). Standardi on osa Enersensen toimittajan hyväksyntäprosessia, jossa toimittaja sitoutuu noudattamaan standardin ohjeistusta.

Työturvallisuustavoitteiden seuranta

Oma henkilöstö	2023	2022	Muutos, %
LTAF	12,1	8,0	51,3
TRIF	21,2	14,5	46,2

Enersensen LTAF (vähintään 1 vrk poissaoloon johtaneiden työtapaturmien taajuus) vuonna 2023 oli 12,1 (8,0) ja TRIF (kaikkien työssä sattuneiden työtapaturmien taajuus) oli 21,2 (14,5). Taajuudet nousivat valitettavasti vuonna 2023 edellisvuoteen verrattuna, joten panostukset työturvallisuuden parantamiseen jatkuvat. Suunnitelmat tärkeimmistä kehitystoimenpiteistä vuodelle 2024 on tehty tavoitetasojen saavuttamiseksi.

Työhyvinvointi ja työkyky

Enersense on sitoutunut vastuullisuuteen sekä hyvinvoinnin ja terveyden vaalimiseen kaikessa liiketoiminnassaan. Henkilöstön terveys ja turvallisuus ovat prioriteetti jokaisena työpäivänä.

Vuonna 2023 toimintaa ohjasivat vuosille 2022–2023 määritetyt tärkeimmät toiminnan kehittämisen prioriteetit:

- vaikuttava ja ennakoiva työkykyjohtamisen tiedolla johtaminen
- tuki- ja liikuntaelinsairauksien ennaltaehkäisy
- liiketoimintojen osallistaminen yhä vahvemmin arjen työkykyjohtamistyöhön.

Työntekijöiden hyvinvointiin ja työkyvyn ylläpitämiseen panostetaan, sillä terveet ja motivoituneet työntekijät ovat avainasemassa yhtiön menestyksessä. Vuoden 2023 aikana keskityttiin erityisesti arjen työkykyjohtamisen tukemiseen. Enersensessä panostetaan ennaltaehkäisevästi mielen hyvinvoinnin tukeen. Kokonaispalautumisen huomioon ottaminen ja siihen kannustaminen ovat keskeisiä hyvinvoinnin teemoja koko konsernissa.

Työhyvinvointi- ja työkykytavoitteiden seuranta (Suomen toiminnot)

Oma henkilöstö	2023	2022	Muutos, %
Sairauspoissaoloprosentti	3,4	3,5	2,9
Terveysprosentti	51	43	17,6

Enersensen tavoitteena on vähentää sairauspoissaoloja ja luoda työympäristö, joka tukee työntekijöiden terveyttä. Yhtiön Suomen toiminnoissa sairauspoissaoloprosentti (sairauspoissaoloihin käytettyjen työpäivien osuus) vuonna 2023 oli 3,4 (3,5) prosenttia ja terveysprosentti (työntekijöiden osuus, joilla ei ole vuoden aikana ollut lainkaan sairauspoissaoloja) 51 (43) prosenttia. Vuoden 2023 aikana infektoihin liittyvät poissaolot stabiloituivat verrattuna vuoteen 2022, jolloin nähtiin selkeä nousu koronaan liittyvissä poissaoloissa.

Riskit ja niiden hallinta

Pääasialliset henkilöstö ja sosiaalisten asioiden riskit liittyvät Enersensen kykyyn rekrytoida, kouluttaa ja motivoida pätevää henkilöstöä ja pitää heitä palveluksessaan, mikä on edellytyksenä Enersensen kilpailukyvyllä ja strategian toteuttamiselle. Lisäksi riskit liittyvät Enersensen kykyyn hallita ja estää työtapaturmia.

Riskien hallitsemiseksi panostetaan henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja lisäksi rekrytointi- ja johtamisprosesseja kehitetään jatkuvasti muun muassa työntekijätyytyväisyyskyselyjen tulosten perusteella. Yhtiöllä on käytössä 3-portainen HSE-riskienarviointimalli, jossa työhön liittyvät riskit pyritään arvioimaan toimipiste- ja työtehtäväkohtaisesti sekä ennen työn aloitusta koko konsernin laajuisesti. Työntekijöiden osallistaminen on olennainen osa muun muassa HSE-riskienarviointia ja vaarojen tunnistamista, sillä työntekijät tuntevat työnsä parhaiten.

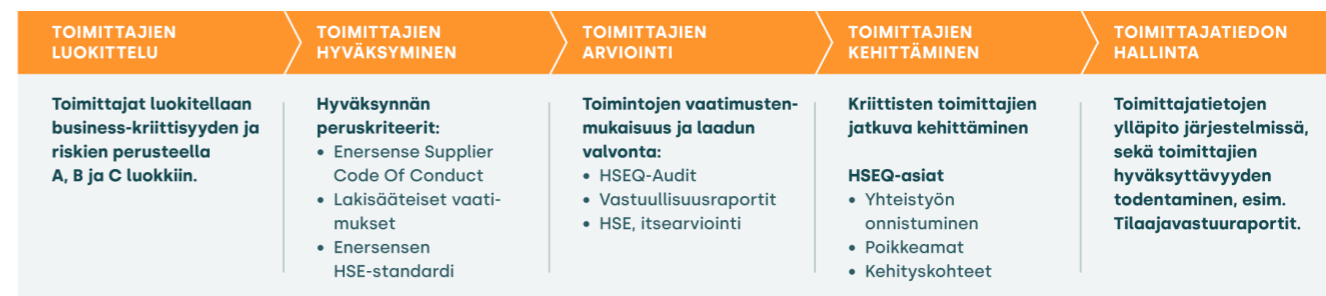
Toimitusketju

Enersensellä toimittaja on kumppani, joka toimittaa tuotteita tai palveluja Enersenselle suoraan tai välillisesti, tai joka tarjoaa tuotteita tai palveluita Enersensen nimissä. Toimittajat ovat oleellinen ja tärkeä osa Enersensen toimitusketjua ja vaikuttavat merkittävästi sen kokonaislaatuun.

Enersense tekee yhteistyötä kaiken kokoisten kumppaniyritysten kanssa ja etsii jatkuvasti uusia, innovatiivisia, yhtiön vastuullisuusperiaatteiden mukaisesti toimivia toimittajia avoimilta globaaleilta markkinoilta. Vuonna 2023 kokonaisostojen määrä kasvoi vuoden takaiseen verrattuna n. 25 prosenttia ja ostojen arvo oli noin 250 (200) miljoonaa euroa.

Enersensen toimittajaverkoston jatkuva kehittäminen varmistaa kustannustehokkaan ja laadukkaan palvelutason, uusien tuotteiden ja teknologioiden hyödyntämisen sekä vastuullisten hankintaperiaatteiden mukaisen toiminnan. Enersense noudattaa oikeudenmukaista kilpailua kaikissa hankinnoissaan. Toimittajien auditoinnin yhteydessä varmistetaan toimittajan sitoutuminen Enersensen toimittajien eettisten ohjeiden noudattamiseen sekä toiminnan prosessien, laadun ja tuotannollisten vaatimusten täyttyminen. Vuonna 2023 toimittajien auditointeja suoritettiin 15 kpl.

Enersensen toimitusketjun hallinta

Tehokas toimitusketju edellyttää hyvää riskien hallintaa. Enersensellä riskien arvioinnilla varmistetaan mm. toimittajan taustat ja omistussuhteet, lakisäätelisten vaatimusten täyttyminen, toimitusketjun laatu ja tehokkuus, kustannustehokkuus sekä terveen kilpailutilanteen säilyminen. Alihankkijoiden ja muiden yhteistyökumppaneiden taustat ja heidän liiketoimintansa selvitetään ennen yhteistyön aloittamista ja hankinnat toteutetaan hankintajärjestelmän avulla hankintaprosessia ja toimintaohjeita noudattaen. Viime aikojen geopolitiittiset jännitteet ja niiden myötä lisääntynyt epävarmuus maailmantalouden kehittymisestä ovat kasvattaneet riskienhallinnan merkitystä hankintatoimessa.

Konsernissa on käynnissä laaja toiminnanohjausjärjestelmän uusinta, jonka myötä aiemmista järjestelmistä luovutaan porrastetusti ja kaikki toiminnanohjaus ja hankinta keskitetään yhteen järjestelmään.

Yritysturvallisuus

Yritysturvallisuus tukee osaltaan Enersensen mission ja vision toteuttamista. Yritysturvallisuuden keskeisenä tavoitteena on suojata yritykselle tärkeitä arvoja kuten henkilöitä, tietoa, mainetta, omaisuutta tai ympäristöä niihin kohdistuvilta uhilta. Laadukkailla yritysturvallisuuden ja riskienhallinnan johtamisen malleilla ja käytännöillä saavutetaan laissa säädetty turvallisuuden minimitaso, ja kasvatetaan tietoisuutta yritysturvallisuuden standardeista, uhkista ja riskeistä.

Turvallisuusuhkia kartoitetaan yhteistyössä konserninlaajuisesti eri toimien ja liiketoimintojen kanssa. Turvallisuusuhkien arviointia tehdään myös osana yhtiön riskinhallintaprosessia. Yhteistyökumppaneiden ja erilaisten verkostojen kanssa käydään läpi säännöllisesti laajempia valtakunnallisia riskejä ja uhkia, joista nostetaan esille Enersenselle relevantit teemat. Kriittisen infrastruktuurin, kuten sähkö- ja televerkkojen parissa ja läheisyydessä toimiessa kiinnitetään huomiota mm. ulkoisen vaikuttamisen mahdollisuuteen sekä muihin ulkoisiin uhkiin. Enersense on arvioinut, ettei siihen Euroopan turvallisuuspoliittisesta tilanteesta huolimatta kohdistu yhtiönä erityistä turvallisuusuhkaa.

Enersensellä varaudutaan kyberturvallisuuden uhkiin toimilla, joilla varmistetaan sekä hallinnollinen että tekninen tietoturvallisuus. Hallinnolliseen tietoturvaluuteen liittyvät esimerkiksi käyttö- ja pääsyoikeuksien rajoittaminen, turvallisuus selvitykset sekä turvallisuus- ja salassapitosopimukset. Enersense käyttää vain luotettavia ulkopuolisia palveluntuottajia. Teknistä tietoturvaluutea toteutetaan esim. sähköpostiin, puhelimiin ja mobiililaitteisiin liittyvillä palomuureilla, haittaohjelmien torjunnalla, tiedonsiirron suojaamisella, varmuuskopioinnilla ja yleisellä käyttöturvallisuudella.

Enersense varmistaa henkilöstönsä tietoisuuden mahdollisista yritysturvallisuutta uhkaavista teemoista aktiivisella viestinnällä. Yritysturvallisuudella on oma osio yhtiön intranetissä ja tärkeimmät teemaan liittyvät uutiset jaetaan myös intranetin uutissivustolla. Henkilöstön osaamista mm. kyberturvallisuuden osalta kehitetään koulutuksen, perehdytyksen ja yleisen tietoisuuden lisäämisen kautta. Vuonna 2023 jatkettiin toimipisteiden kulunvalvonnan ja kameravalvonnan kehittämistä, sekä panostettiin varautumiseen liittyviin asioihin mm. osallistamalla valtakunnallisiin kriittisten toimijoiden turvallisuuskoulutuksiin ja palaveriinhin, sekä erilaisiin verkostotapahtumiin.

EU:n kestävän rahoituksen luokitusjärjestelmä (taksonomia)

Säätelyperusta

EU:n vuoden 2030 ilmasto- ja energiavoitteiden ja Euroopan vihreän siirtymän ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi EU haluaa suunnata investointeja kestäviin hankkeisiin ja toimintoihin. Yhtenäistääkseen määritelmää siitä, mikä on "kestävää", EU on laatinut luokitusjärjestelmän, jonka perusteella taloudellisia toimintoja voidaan pitää ympäristön kannalta kestävinä. Luokitusjärjestelmäasetus tuli voimaan heinäkuussa 2020.

Luokitusjärjestelmän mukaan taloudellista toimintaa on pidettävä ympäristön kannalta kestävä, jos kyseinen taloudellinen toiminta

- edistää merkittävästi yhtä tai useampaa luokitusjärjestelmässä asetettua kuutta ympäristötavoitetta:
 1. Ilmastonmuutoksen hillintä
 2. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen
 3. Vesivarojen ja merten tarjoamien luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojele
 4. Siirtyminen kiertotalouteen
 5. Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen
 6. Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojele ja ennallistaminen
- ei aiheuta merkittävää haittaa toisille luokitusjärjestelmässä asetetuille ympäristötavoitteille
- toteutetaan ns. vähimmäistason suojatoimien mukaisesti
- täyttää komission vahvistamat tekniset arviointikriteerit.

Ensimmäinen delegoitu säädös kestävästä toimista ilmastonmuutokseen sopeutumista ja sen hillitsemistä koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi sekä luokitusjärjestelmäasetuksen 8 artiklaa täydentävä delegoitu säädös julkaistiin joulukuussa 2021, ja niitä on sovellettu tammikuusta 2022 lähtien. Vuodelta 2021 ne muiden kuin rahoitusalan yhtiöt, joihin sovelletaan muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia koskevaa direktiiviä (NFRD), raportoivat näiden kahden ensimmäisen ympäristötavoitteen osalta vain luokitusjärjestelmäkelpoiset taloudelliset toimintansa sekä niiden keskeiset tulosindikaattorit (liikevaihto, pääomamenot (CAPEX), toimintamenot (OPEX)). Maaliskuussa 2022 komissio hyväksyi täydentävällä ilmasto- ja energiavoitteita koskevalla delegoidulla säädöksellä tietyt ydin- ja kaasuenergiatoiminnot EU:n luokitusjärjestelmän kattamien taloudellisten toimintojen luetteloon. Säädöstä on sovellettu tammikuusta 2023 alkaen.

Tilikaudesta 2022 alkaen muut kuin rahoitusalan yhtiöt raportoivat ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja ilmastonmuutoksen sopeutumista koskeissa tavoitteissa luokitusjärjestelmäkelpoisiksi arvioimiensa taloudellisten toimintojen luokitusjärjestelmän mukaisuudesta sekä keskeiset tulosindikaattorit asetuksen (EU) 2020/852 edellyttämällä tavalla.

Toinen delegoitu säädös asetuksen (EU) 2020/852 täydentämisestä (ns. Taxo4-asetus), joka kattaa vesivarojen ja merten tarjoaminen luonnonvarojen kestävää käyttöä ja suojelua, kiertotalouteen siirtymistä, ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä ja vähentämistä sekä biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelua ja ennallistamista koskevat ympäristötavoitteet, julkaistiin kesäkuussa 2023.

Vuodesta 2023 alkaen muiden kuin rahoitusalan yhtiöiden on raportoitava yllä mainittujen neljän ympäristötavoitteen (Taxo4) osalta luokitusjärjestelmäkelpoisiksi arvioimansa taloudelliset toiminnot sekä niiden keskeiset tulosindikaattorit asetuksen (EU) 2020/852 edellyttämällä tavalla. Luokitusjärjestelmän mukaisuuden arviointi kattaa Taxo4-tavoitteet vuodesta 2024 alkaen.

Enersensen liiketoiminta on vahvasti mukana energiamurroksen mahdollistamisessa ja yhtiö tukee EU:n vihreän siirtymän tavoitteiden toteutumista.

Arvio asetuksen (EU) 2020/852 noudattamisesta

Enersense on tunnistanut toiminnastaan delegoidun asetuksen (EU) 2020/852 10 artiklan 3 kohdan nojalla annetussa delegoidussa asetuksessa (EU) 2021/2139 määritellyt luokitusjärjestelmäkelpoiset ja luokitusjärjestelmän mukaiset toiminnot *ilmastonmuutoksen hillinnän osalta*. Yhtiöllä ei sen arvion mukaan ole ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyviä luokitusjärjestelmäkelpoisia toimintoja. Yhtiö on myös tunnistanut toiminnastaan kyseisen asetuksen 13 artiklan 2 kohdan nojalla annetussa säädöksessä asetuksen (EU) 2020/852 täydentämiseksi määritellyt luokitusjärjestelmäkelpoiset toiminnot *kiertotalouteen siirtymisen merkittävän edistämisen* osalta. Yhtiö on arvioinut, että sillä ei ole asetuksen (EU) 2020/852 11 artiklan 3 kohdan, 12 artiklan 2 kohdan, 14 artiklan 2 kohdan ja 15 artiklan 2 kohdan nojalla annetussa delegoidussa asetuksessa määriteltyjä luokitusjärjestelmäkelpoisia toimintoja.

Muutokset vuoteen 2022 verrattuna

Vuodelta 2022 raportoituihin tietoihin verrattuna yhtiö on tehnyt seuraavat muutokset:

- EU muutti kesällä 2023 asetusta (EU) 2021/2139 vahvistamalla täydentäviä teknisiä arviointikriteereitä, joilla määritetään mm. millä edellytyksillä taloudellista toimintaa pidetään ilmastonmuutoksen hillintää edistävänä. Enersense on arvioinut, että sen sähköautojen suurteholatauslaitteiden valmistusliiketoiminnot liittyvät asetuksen täydennykseen lisättyyn jaksoon 3.20. Yhtiö on näin ollen päättänyt siirtää kyseisen liiketoiminnan raportoimisen tähän jaksoon ja luopuu raportoinnissa aiemmin käytetystä jaksosta 6.15. Vuodelta 2023 annetaan jakson tiedot liittyen vain kyseisen taloudellisen toiminnan luokitusjärjestelmäkelpoisuuteen. Vertailutiedot on muutettu vastaavasti.
- EU antoi kesällä 2023 delegoidun säädöksen asetuksen (EU) 2020/852 täydentämisestä jäljellä olevan neljän ympäristötavoitteen osalta (Taxo4). Enersense on tunnistanut toiminnastaan kyseisen asetuksen kiertotalouteen siirtymistä edistäviä toimintoja käsittelevän liitteen II jaksoon 5.1. Korjaus, kunnostaminen ja uudelleenvalmistus liittyviä taloudellisia toimintoja, jotka yhtiö on määritellyt luokitusjärjestelmäkelpoisiksi. Vuodelta 2023 annetaan jakson tiedot liittyen vain kyseisen taloudellisen toiminnan luokitusjärjestelmäkelpoisuuteen.
- Enersense on vuoden 2023 aikana toteuttanut ensimmäisiä merituulivoimaan liittyviä hankkeita, jotka on sisällytetty delegoidun asetuksen (EU) 2021/2139 jakson 4.3. Sähköntuotanto tuulivoimalla tunnuslukuihin. Vuoden 2022 vertailutiedoissa ei ole vastaavia projekteja.
- Enersense tuottaa käyttö- ja kunnossapitopalveluita asiakkaalle, joka on vuoden 2023 aikana ottanut käyttöön biopolttolaitoksen. Tämän myötä Enersense raportoi luokitusjärjestelmäkelpoisuudesta ja luokitusjärjestelmän mukaisuudesta delegoidun asetuksen (EU) 2021/2139 jakson 4.24 Lämmön tai jäähdytyksen tuotanto bioenergialla mukaisesti.
- Enersense on vuoden 2023 aikana alkanut tuottaa asiakkailleen aurinkovoimaloiden huolto- ja kunnossapitotoimintoja, jotka on arvioitu luokitusjärjestelmäkelpoisiksi ja luokitusjärjestelmän mukaisiksi. Kyseiset toiminnot raportoidaan jaksossa 4.1. Sähköntuotanto aurinkoenergialla ja 7.6 Uusiutuviin energialähteisiin liittyvän teknologian asennus, huolto ja korjaus. Vuoden 2022 vertailutiedoissa ei ole vastaavaa toimintaa.

Enersensen liiketoimintojen edustajat ovat arvioineet (EU) 2020/852 3 artiklassa vahvistettujen kriteerien toteutumista seuraavasti:

Ilmastonmuutoksen hillintä

4.1. Sähköntuotanto aurinkoenergialla

Yhtiön aurinkoenergiapuistojen kunnossapitotoiminnot on arvioitu luokitusjärjestelmäkelpoisiksi. Enersensen toiminnalla tuetaan aurinkovoimaloiden käyttövarmuutta. Yhtiö on arvioinut, että kyseiset toiminnot täyttävät delegoidussa asetuksessa (EU) 2021/2139 määritetyt tekniset sekä ei merkittävää haittaa -kriteerit. Enersense on arvioinut, että se täyttää myös yhtiön toiminnalle asetetut vähimmäistason suojatoimet, joten yhtiö on arvioinut sen aurinkoenergiapuistojen kunnossapitotoiminnot luokitusjärjestelmän mukaisiksi.

4.3. Sähköntuotanto tuulivoimalla

Yhtiön maatuulivoiman hankekehitykseen, rakentamiseen ja laitoksen käyttöönoton jälkeiseen kunnossapitoon sekä merituulivoimaloiden jalustojen rakentamiseen liittyvät toiminnot on arvioitu luokitusjärjestelmäkelpoisiksi. Enersense osallistuu maatuulivoimahankkeisiin alkaen niiden esiselvitys-, lupa-, maankäyttö- ja YVA-vaiheista tuulivoimaloiden rakennusinfrastruktuurin ja perustusten rakentamiseen sekä laitosten käyttöönoton jälkeisiin kunnossapito-, ylläpito- ja valvontatoimiin. Enersensellä on Suomessa tuotantolaitos, jossa on mahdollista rakentaa sekä yhtiön omaan teknologiaan että asiakkaan designiin perustuvia merituulivoimaloiden jalustoja.

Enersense on arvioinut, että kyseiset toiminnot täyttävät delegoidussa asetuksessa (EU) 2021/2139 määritetyt tekniset sekä ei merkittävää haittaa -kriteerit. Enersense ei omalla toiminnallaan tuota sähköä tuulivoimalla, mutta tuulivoimahankkeet eivät etene, eikä niiden käyttöönoton jälkeinen tuotanto ole mahdollista ilman palveluita, joita Enersense niille toimittaa. Enersense on arvioinut, että se täyttää myös yhtiön toiminnalle asetetut vähimmäistason suojatoimet, joten yhtiö on arvioinut sen tuulivoimaan liittyvät toiminnot luokitusjärjestelmän mukaisiksi.

4.5. Sähköntuotanto vesivoimalla

Yhtiön vesivoiman käyttöön ja kunnossapitoon liittyvät toiminnot on arvioitu luokitusjärjestelmäkelpoisiksi. Enersense ei omalla toiminnallaan tuota sähköä vesivoimalla, mutta sen liiketoimintaportfoliossa on delegoidussa asetuksessa (EU) 2021/2139 määritetyt tekniset sekä ei merkittävää haittaa -kriteerit täyttäviä jokivoimalaitoksia. Enersense tuottaa näille laitoksille paikalliskäyttöpalveluita, joilla varmistetaan laitosten käynnissäpito. Enersense on arvioinut, että se täyttää myös yhtiön toiminnalle asetetut vähimmäistason suojatoimet, joten yhtiö on arvioinut

sen vesivoiman käyttöön ja kunnossapitoon liittyvät toiminnot liiketoimintaportfolioon kuuluvien jokivoimalaitosten osalta luokitusjärjestelmän mukaisiksi.

4.9. Sähkön siirto ja jakelu

Yhtiön voimajohtojen suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito, sähköasemien suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito, jakeluverkkojen suunnittelu, rakentaminen ja ylläpito sekä sähkömittareiden asennustoiminnot on arvioitu luokitusjärjestelmäkelpoisiksi. Enersense on arvioinut, että kaikki sen luokitusjärjestelmäkelpoisiksi arvioidut sähkön siirtoon ja jakeluun liittyvät toiminnot täyttävät delegoidussa asetuksessa (EU) 2021/2139 määritetyt tekniset sekä ei merkittävää haittaa -kriteerit. Enersense on arvioinut, että se täyttää myös yhtiön toiminnalle asetetut vähimmäistason suojatoimet, joten yhtiö on arvioinut sen sähkön siirtoon ja jakeluun liittyvät toiminnot luokitusjärjestelmän mukaisiksi.

4.10. Sähkön varastointi

Yhtiön sähkövarastojen kunnossapitotoiminnot on arvioitu luokitusjärjestelmäkelpoisiksi. Enersense toimii isojen megawatti-luokan sähkövarastojen laitetoimittajien partnerina sähkövarastojen ennakoivassa ja korjaavassa kunnossapidossa. Yhtiön toiminnalla varmistetaan sähkövarastojen käynnissäpito. Yhtiö on arvioinut, että kyseiset toiminnot täyttävät delegoidussa asetuksessa (EU) 2021/2139 määritetyt tekniset sekä ei merkittävää haittaa -kriteerit. Enersense on arvioinut, että se täyttää myös yhtiön toiminnalle asetetut vähimmäistason suojatoimet, joten yhtiö on arvioinut sen sähkövarastojen kunnossapitotoiminnot luokitusjärjestelmän mukaisiksi.

4.11. Lämpöenergian varastointi

Yhtiön lämpöpumppulaitosten paikalliskäyttöön liittyvät toiminnot on arvioitu luokitusjärjestelmäkelpoisiksi. Enersense toteuttaa suurten megawattiluokan lämpöpumppujen ennakoivaa ja korjaavaa kunnossapitoa. Yhtiön toiminnalla varmistetaan lämpöpumppulaitoksen toiminta. Yhtiö on arvioinut, että kyseiset toiminnot täyttävät delegoidussa asetuksessa (EU) 2021/2139 määritetyt tekniset sekä ei merkittävää haittaa -kriteerit. Enersense on arvioinut, että se täyttää myös yhtiön toiminnalle asetetut vähimmäistason suojatoimet, joten yhtiö on arvioinut sen lämpöpumppulaitosten paikalliskäyttöön liittyvät toiminnot luokitusjärjestelmän mukaisiksi.

4.15. Kaukolämmön tai -jäähdytyksen jakelu

Yhtiön kaukolämpö- ja jäähdytysverkon käyttöön ja kunnossapitotoiminnot on arvioitu luokitusjärjestelmäkelpoisiksi. Enersensen käyttö- ja kunnossapitotoiminnot kattavat yli 1 400 km kaukolämpöverkkoa ja yli 90 km kaukojäähdytysverkkoa sekä noin 60 km energiatunneleissa kulkevia kaukolämmitys- ja jäähdytysjohtoja. Yhtiö on arvioinut, että kyseiset toiminnot täyttävät delegoidussa asetuksessa (EU) 2021/2139 määritetyt tekniset sekä ei merkittävää haittaa -kriteerit. Enersense on arvioinut, että se täyttää myös yhtiön toiminnalle asetetut vähimmäistason suojatoimet, joten yhtiö on arvioinut sen kaukolämpö- ja jäähdytysverkon käyttöön ja kunnossapitotoiminnot luokitusjärjestelmän mukaisiksi.

4.24. Lämmön tai jäähdytyksen tuotanto bioenergialla

Yhtiö on arvioinut käyttö- ja kunnossapitotoimintansa, joita se toteuttaa asiakkaansa vuonna 2023 käyttöön ottamalla biolämpölaitoksella luokitusjärjestelmäkelpoisiksi. Yhtiö on arvioinut, että käyttö- ja kunnossapitotoiminnot, joihin kuuluvat myös biopolttoaineen vastaanotto, polttoaineen esikäsittely sekä laboratoriotoinnot, täyttävät delegoidussa asetuksessa (EU) 2021/2139 määritetyt tekniset sekä ei merkittävää haittaa -kriteerit. Enersense on arvioinut, että se täyttää myös yhtiön toiminnalle asetetut vähimmäistason suojatoimet, joten yhtiö on arvioinut sen biopolttolaitoksen käyttöön ja kunnossapitotoiminnot luokitusjärjestelmän mukaisiksi.

4.25. Lämmön tai jäähdytyksen tuotanto hukkalämmöllä

Yhtiön lämpöpumppulaitosten paikalliskäyttöön liittyvät toiminnot on arvioitu luokitusjärjestelmäkelpoisiksi. Enersense vastaa asiakkaan lämpöpumppulaitoksen paikalliskäytöstä. Lämpöpumppulaitoksessa on viisi lämpöpumppua, jotka tuottavat puhdistetusta jätevedestä ja kaukojäähdytyksen paluuedestä sekä sähköstä lämpöä ja jäähdytystä. Yhtiö on arvioinut, että kyseiset toiminnot täyttävät delegoidussa asetuksessa (EU) 2021/2139 määritetyt tekniset sekä ei merkittävää haittaa -kriteerit. Enersense on arvioinut, että se täyttää myös yhtiön toiminnalle asetetut vähimmäistason suojatoimet, joten yhtiö on arvioinut sen lämpöpumppulaitosten paikalliskäyttöön liittyvät toiminnot luokitusjärjestelmän mukaisiksi.

4.30. Lämmön tai jäähdytyksen ja sähkön tehokas yhteistuotanto fossiilisista kaasumaisista polttoaineista

Yhtiön sähkö- ja kaukolämpöenergiaa pääasiallisesti maakaasusta tuottavien kombivoimalaitosten paikalliskäyttöön liittyvät toiminnot on arvioitu luokitusjärjestelmäkelpoisiksi. Lisäksi laitoksissa on maakaasulla tai kevyellä polttoöljyllä toimivat apukattilat, joita käytetään lähinnä kaasuturbiinien

ylösajojen yhteydessä sekä huoltoseisokkien aikana. Vuonna 2023 kyseisillä laitoksilla käytettiin maakaasun lisäksi kevyttä polttoöljyä. Yhtiö on arvioinut, että kyseiset toiminnot eivät täyttäneet raportointivuonna delegoidussa asetuksessa (EU) 2021/2139 määritettyjä teknisiä kriteereitä.

3.20. Sellaisten suur-, keski- ja pienjännitteisten sähkön siirto- ja jakelulaitteiden valmistus, asennus ja huolto, jotka saavat aikaan tai mahdollistavat ilmastonmuutoksen hillinnän merkittävän edistämisen

Yhtiön sähköautojen latausratkaisut sekä sähköautojen suurteholatausasemien valmistusliiketoiminnot on arvioitu luokitusjärjestelmäkelpoisiksi. Enersense tuottaa latausratkaisut kokonaisvaltaisena palveluna kiinteistökartoituksesta latausjärjestelmän asennuksesta käyttöönottoon asti. Palvelu on laiteriippumaton ja kattaa useamman valmistajan tuotteet mukaan lukien yhtiön itse valmistamat laitteet. EU:n kesällä 2023 antaman, asetusta (EU) 2021/2139 täydentävän uuden asetuksen mukaisesti vuodelta 2023 raportoidaan vain latausratkaisuliiketoiminnan luokitusjärjestelmäkelpoisuudesta.

7.6. Uusiutuviin energialähteisiin liittyvän teknologian asennus, huolto ja korjaus

Yhtiön asiakkaan kiinteistöjen yhteyteen asennettujen aurinkovoimaloiden kunnossapitotoiminnot on arvioitu luokitusjärjestelmäkelpoisiksi. Enersense vastaa asiakkaan aurinkovoimaloiden huolto- ja ylläpitopalveluista, joilla varmistetaan aurinkovoimaloiden turvallinen toiminta ja häiriötön tuotanto. Yhtiö on arvioinut, että kyseiset toiminnot täyttävät delegoidussa asetuksessa (EU) 2021/2139 määritetyt tekniset sekä ei merkittävää haittaa -kriteerit. Enersense on arvioinut, että se täyttää myös yhtiön toiminnalle asetetut vähimmäistason suojatoimet, joten yhtiö on arvioinut sen kiinteistöjen yhteyteen asennettujen aurinkovoimaloiden kunnossapitotoiminnot luokitusjärjestelmän mukaisiksi.

Siirtyminen kiertotalouteen

5.1. Korjaus, kunnostaminen ja uudelleentulo

Yhtiön asiakkailleen toteuttama moottoreiden korjaus- ja kunnostamisliiketoiminta on arvioitu luokitusjärjestelmäkelpoiseksi. Enersense huoltaa ja korjaa asiakkailla käytössä olleita moottoreita takaisin käyttöön ja jatkaa näin laitteiden käyttöikä merkittävästi. Delegoitu säädös asetuksen (EU) 2020/852 täydentämisestä (ns. Taxo4-asetus) edellyttää raportoidaan vuodelta 2023 vain moottorihuolto liiketoiminnan luokitusjärjestelmäkelpoisuudesta.

Ydinvoima ja fossiiliset kaasut

Enersense tuottaa asiakkaalleen paikalliskäyttöpalveluita tämän sähkö- ja kaukolämpöenergiaa pääasiallisesti maakaasusta tuottavissa kombivoimalaitoksissa. Toiminta on arvioitu luokitusjärjestelmäkelpoiseksi. Laitoksissa on myös kevyellä polttoöljyllä toimivat apukattilat, jotka ovat olleet käytössä vuonna 2023. Tästä syytä toiminnan ei ole arvioitu olevan taksonomian mukaista. Toiminta raportoidaan jaksossa 4.30, jota on kuvattu tämä raportin osiossa Arvio asetuksen (EU) 2020/852 noudattamisesta.

Enersense tuottaa käyttö- ja kunnossapitopalveluita asiakkaan lämpölaitoksille, joissa polttoaineena käytetään sekä maakaasua että kevyttä polttoöljyä. Tästä syystä yhtiö on arvioinut, että ko toiminta ei kuulu luokitusjärjestelmän piiriin.

Enersensellä ei ollut vuonna 2023 ydinvoimaan liittyvää liiketoimintaa, joka olisi kuulunut luokitusjärjestelmän piiriin.

Vähimmäistason suojatoimet

Enersense ottaa toiminnassaan huomioon YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia ohjaavat periaatteet, ILO:n perussopimuksen työelämän perusoikeuksista sekä OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille, ja on niiden pohjalta luonut eräitä vähimmäistason suojatoimia yllä olevien vaatimusten turvaamiseksi. Yhtiön arvion mukaan se näillä toimillaan täyttää delegoidun asetuksen (EU) 2020/852 18 artiklassa määritellyt vähimmäistason suojatoimet.

Vähimmäistason suojatoimien osa-alueita (ihmisoikeudet, korruptio ja lahjonta, oikeudenmukainen kilpailu, verotus) kuvataan selvityksen muista kuin taloudellisista tiedoista ko aihetta käsittelevissä osioissa.

Laatimisperiaatteet

Enersense on määrittänyt asetuksessa (EU) 2021/2178 esitetyt keskeiset tulosindikaattorit (liikevaihto, pääomamenot (CAPEX) ja toimintamenot (OPEX)) asetuksen liitteen I kohdan 1. mukaisesti. Keskeiset tulosindikaattorit on laskettu käyttäen Enersensen IFRS-konsernitilinpäätöksen tietoja. Tulosindikaattoreiden määrittelyssä on otettu huomioon muutokset, jotka EU antoi kesäkuussa 2023 säädöksellä delegoidun asetuksen (EU) 2021/2178 muuttamisesta taloudellisia toimintoja koskevien erityisten tietojen antamisesta.

Liikevaihto

Kokonaisliikevaihto (nimittäjä) vastaa Enersensen konsernitilinpäätöksen liikevaihtoa. Luokitusjärjestelmäkelpoinen ja luokitusjärjestelmän mukainen liikevaihto (osoittaja) sisältävät vain sellaisen liikevaihdon, joka kertyy luokitusjärjestelmän piirissä olevista toiminnoista (luokitusjärjestelmäkelpoinen liikevaihto) tai täyttää luokitusjärjestelmän mukaiselle toiminnolle asetetut kriteerit (luokitusjärjestelmän mukainen liikevaihto).

Kyseiset liikevaihdot on laskettu Enersensen projektiseurannan kautta, jossa projektit ovat selkeästi yksilöityjä, eikä samaa liikevaihtoerää ole käytetty kuin kerran. Liikevaihto-osuudet on laskettu jakamalla luokitusjärjestelmäkelpoinen ja luokitusjärjestelmän mukainen liikevaihto Enersense konsernin raportoidulla kokonaisliikevaihdolla.

Pääomamenot (CAPEX)

Kokonaispääomamenot (nimittäjä) vastaavat Enersensen konsernitilinpäätöksessä esitettyjä bruttoinvestointeja, joihin sisältyvät investoinnit käyttöomaisuuteen, strategiaa tukevat sijoitukset sekä yritysostot.

Enersensen liiketoimintamalli vaatii vain hyvin vähän käyttöomaisuusinvestointeja. Yhtiö on arvioinut, että sen päästöttömään energiaan perustuvan kasvustrategian tukemiseksi tehdyt yritysostot ja sijoitukset kytkeytyvät vastaaviin ilmastonmuutoksen hillintään liittyviin luokitusjärjestelmäkelpoisten ja luokitusjärjestelmän mukaisten taloudellisten toimintojen omaisuuseriin, ja muodostavat luokitusjärjestelmäkelpoisten ja luokitusjärjestelmän mukaisten pääomamenojen osoittajan. Luokitusjärjestelmäraportissa esitetään yhtiön IFRS-tilinpäätöksen mukaiset tiedot näistä investoinneista. Lisätietoja toimintakertomuksen osiossa Investoinnit ja yritysjärjestelyt sekä tilinpäätöksen liitetiedossa 2. Muilta osin luokitusjärjestelmäkelpoiset ja luokitusjärjestelmän mukaiset pääomamenot (osoittaja) ovat yhtiön näkemyksen mukaan nolla (0).

Toimintamenot (OPEX)

Kokonaistoimintamenot (nimittäjä) kattavat suorat pääomittamattomat kustannukset, jotka liittyvät tutkimukseen ja kehittämiseen, rakennusten perusparantamiseen, lyhytaikaisiin vuokrasopimuksiin, kunnossapitoon ja korjauksiin, sekä kaikki muut suorat menot, jotka liittyvät yrityksen suorittamaan tai kolmannelle osapuolelle ulkoistettuun aineellisten

käyttöomaisuushyödykkeiden huoltoon ja jotka ovat tarpeen näiden omaisuushyödykkeiden jatkuvan ja tehokkaan toiminnan varmistamiseksi.

Yhtiön näkemyksen mukaan sen sähköntuotantoon tuulivoimalla ja sähköautojen suurteholatausasemien valmistukseen liittyvistä toiminnoista kertyy sille ilmastonmuutoksen hillintään liittyviä luokitusjärjestelmän piiriin kuuluvia toimintamenoja. Muilta osin yhtiö on arvioinut, että sille ei kerry luokitusjärjestelmäkelpoisia tai luokitusjärjestelmän mukaisia toimintamenoja.

Kyseiset toimintamenot on laskettu Enersensen projektiseurannan kautta, jossa projektit ovat selkeästi yksilöityjä, eikä samaa toimintamenoerää ole käytetty kuin kerran. Toimintameno-osuudet on laskettu jakamalla luokitusjärjestelmäkelpoinen ja luokitusjärjestelmän mukainen toimintameno Enersense-konsernin raportoiduilla kokonaistoimintamenoilla.

Tulosindikaattorit

Vuoden 2022 vertailutiedot esitetään sulkeissa.

Liikevaihto

Enersensen liiketoimintojen vuoden 2023 liikevaihdosta yhteensä 201 (151) miljoonaa euroa, eli 55 (54) prosenttia, on luokitusjärjestelmäkelpoista ja 194 (150) miljoonaa euroa, eli 53 (53) prosenttia konsernin kokonaisliikevaihdosta, on arvioitu luokitusjärjestelmän mukaiseksi.

Luokitusjärjestelmäkelpoisesta liikevaihdosta 8 (3) miljoonaa euroa, eli 2 (1) prosenttia, ei täytä luokitusjärjestelmän teknisiä kriteereitä. Konsernin liikevaihdosta 162 (131) miljoonaa euroa eli 45 (46) prosenttia ei ole luokitusjärjestelmäkelpoista. Konsernin kokonaisliikevaihto vuonna 2023 oli 363,3 (282,0) miljoonaa euroa.

Luokitusjärjestelmän piiriin kuuluvan liikevaihdon vertailtavuuteen vaikuttavat tiedot

Enersense on siirtynyt raportoimaan sähköautojen latausratkaisut sekä sähköautojen suurteholatausasemien valmistusliiketoiminnot ilmastonmuutoksen hillintää koskevan tavoitteen jaksossa 3.20, jonka osalta luokitusjärjestelmän mukaisuus arvioidaan vasta vuodelta 2024. Vuonna 2022 kyseiset liiketoiminnot sisältyivät ilmastonmuutoksen hillintää koskevan tavoitteen jaksoon 6.15 ja yhtiö oli arvioinut niistä syntyvän liikevaihdon luokitusjärjestelmän mukaiseksi. Raportointimuutoksesta johtuen vuoden 2023 luokitusjärjestelmän mukainen liikevaihto ei sisällä

Enersensen sähköautojen latausratkaisut ja latausasemien valmistus -liiketoimintoja. Vuoden 2022 vertailutiedot on päivitetty vastaavasti.

Enersense tiedotti 27.7.2023 muuttaneensa tuulivoimahankkeiden kirjanpitokäsittelyä vuoden 2023 alusta sisällyttämällä toteutuneista tuulivoimahankkeista realisoituneet myyntituotot tuloslaskelmassa liikevaihtoon, kun ne aiemmin sisältyivät liiketoiminnan muihin tuottoihin. Vuoden 2022 vertailutiedot on päivitetty vastaavasti.

Vuoden 2023 luokitusjärjestelmäkelpoinen liikevaihto sisältää aiemmin kappaleessa "Muutokset vuoteen 2022 verrattuna" esitellyt Taxo4-tavoitteista aiheutuneet lisäykset. Kiertotaloustavoitteen jaksosta 5.1 ja ilmastonmuutoksen hillintätavoitteen jaksosta 4.24 ei esitetä vertailutietoja vuodelta 2022. Yhtiö on lisäksi arvioinut sen aurinkovoimaloille tuottamat käyttö- ja kunnossapitopalvelut luokitusjärjestelmäkelpoiksi. Nämä toiminnot raportoidaan jaksoissa 4.1 ja 7.6. Vertailuvuonna 2022 yhtiöllä ei ollut näihin jaksoihin liittyvää toimintaa.

Pääomamenot

Enersensen pääomamenoista yhteensä 5 (30) miljoonaa euroa, eli 85 (91) prosenttia konsernin bruttoinvestoinneista, on luokitusjärjestelmäkelpoista ja 0 (20) miljoonaa euroa, eli 0 (56) prosenttia konsernin bruttoinvestoinneista, on arvioitu luokitusjärjestelmän mukaiseksi. Luokitusjärjestelmäkelpoisista pääomamenoista 5 (10) miljoonaa euroa, eli 85 (35) prosenttia, ei täytä luokitusjärjestelmän teknisiä kriteereitä. Konsernin bruttoinvestoinneista 1 (3) miljoonaa euroa, eli 15 (9) prosenttia, ei ole luokitusjärjestelmäkelpoista. Konsernin bruttoinvestoinnit vuonna 2023 olivat yhteensä 5 (33) miljoonaa euroa.

CapEx-suunnitelma

Enersensen CapEx-suunnitelma liittyy ensisijaisesti yhtiön suunnitelmiin laajentaa ilmaston muutoksen hillintää edistävään jaksoon *3.20 Sellaisten suur-, keski- ja pienjännitteisten sähkön siirto- ja jakelulaitteiden valmistus, asennus ja huolto, jotka saavat aikaan tai mahdollistavat ilmastonmuutoksen hillinnän merkittävän edistämisen* kuuluvaa sähköautojen latausratkaisut -liiketoimintaa. Jakso on luokitusjärjestelmässä uusi, joten siitä raportoidaan vuodelta 2023 vain toiminnan luokitusjärjestelmäkelpoisuudesta. Enersense arvioi, että sen sähköautojen latausratkaisut -liiketoiminnan kehittämiseen vuosittain käytettävät pääomamenot ovat 2–7 miljoonaa euroa ja kehitysinvestointeihin käytetään seuraavalla viiden vuoden ajanjaksolla yhteensä 10–25 miljoonaa euroa.

Toimintamenot

Enersensen toimintamenoista yhteensä 15 (2) miljoonaa euroa, eli 5 (1) prosenttia konsernin kokonaistoimintamenoista, on luokitusjärjestelmäkelpoista ja 12 (2) miljoonaa euroa, eli 4 (1) prosenttia luokitusjärjestelmän mukaista. Konsernin kokonaistoimintamenoista 95 (99) prosenttia, eli 308 (254) miljoonaa euroa, ei ole luokitusjärjestelmäkelpoista. Konsernin kokonaistoimintamenot vuonna 2023 olivat yhteensä 323 (256) miljoonaa euroa.

Lomake: Luokitusjärjestelmän mukaisiin taloudellisiin toimintoihin liittyvistä tuotteista tai palveluista saatu osuus liikevaihdosta – vuotta 2023 koskevat tiedot

Tilikausi 1.1.–31.12.2023	2023			Merkittävän edistämisen kriteerit						"Ei merkittävää haittaa" -kriteerit (DNSH: Does Not Significantly Harm)									
	Koodi	Liikevaihto	Osuus liikevaihdosta, 2023	Ilmastonmuutoksen hillintä	Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	Vesivarat ja merten luonnonvarat	Ympäristön pilaantuminen	Kiertotalous	Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit	Ilmastonmuutoksen hillintä	Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	Vesivarat ja merten luonnonvarat	Ympäristön pilaantuminen	Kiertotalous	Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit	Vähimmäistason suojaustoimet	Luokitusjärjestelmän mukaisten (A.1) tai luokitusjärjestelmä-kelpoisten (A.2.) osuus liikevaihdosta, v 2022	Luokka mahdollistava toiminta	Luokka siirtymä- toiminta
Taloudelliset toiminnot	Me	%	K; E; E/S	K; E; E/S	K; E; E/S	K; E; E/S	K; E; E/S	K; E; E/S	K; E; E/S	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E	%	M	S
A. LUOKITUSJÄRJESTELMÄKELPOISET TOIMINNAT																			
A.1 Ympäristön kannalta kestävät (luokitusjärjestelmän mukaiset) toiminnot																			
Sähköntuotanto aurinkoenergialla	CCM 4.1	0	0	K	E/S	E/S	E/S	E/S	E/S	K	K	K	K	K	K	K	N/A		
Sähköntuotanto tuulivoimalla	CCM 4.3	31	9	K	E/S	E/S	E/S	E/S	E/S	K	K	K	K	K	K	K	11		
Sähköntuotanto vesivoimalla	CCM 4.5	2	1	K	E/S	E/S	E/S	E/S	E/S	K	K	K	K	K	K	K	1		
Sähkön siirto ja jakelu	CCM 4.9	155	43	K	E/S	E/S	E/S	E/S	E/S	K	K	K	K	K	K	K	41	M	
Sähkön varastointi	CCM 4.10	0	0	K	E/S	E/S	E/S	E/S	E/S	K	K	K	K	K	K	K	0	M	
Lämpöenergian varastointi	CCM 4.11	0	0	K	E/S	E/S	E/S	E/S	E/S	K	K	K	K	K	K	K	0	M	
Kaukolämmön ja -jäähdytyksen jakelu	CCM 4.15	2	1	K	E/S	E/S	E/S	E/S	E/S	K	K	K	K	K	K	K	0		
Lämmön tai jäähdytyksen tuotanto bioenergialla	CCM 4.24	2	1	K	E/S	E/S	E/S	E/S	E/S	K	K	K	K	K	K	K	N/A		
Lämmön tai jäähdytyksen tuotanto hukkalämmöllä	CCM 4.25	0	0	K	E/S	E/S	E/S	E/S	E/S	K	K	K	K	K	K	K	0		
Uusiutuviin energialähteisiin liittyvän teknologian asennus, huolto ja korjaus	CCM 7.6	0	0	K	E/S	E/S	E/S	E/S	E/S	K	K	K	K	K	K	K	N/A	M	

Ympäristön kannalta kestävästä (luokitusjärjestelmän mukaisista) toiminnoista saatu liikevaihto (A.1)	194	53	53	0	0	0	0	0	0	K	K	K	K	K	K	K	53		
Josta mahdollistavat toiminnot	155	43	43	0	0	0	0	0	0	K	K	K	K	K	K	K	41	M	
Josta siirtymätoiminnot	0	0	0							K	K	K	K	K	K	K	0		S
A.2 Luokitusjärjestelmäkelpoiset, mutta ei ympäristön kannalta kestävä (muut kuin luokitusjärjestelmän mukaiset) toiminnot																			
Sähköntuotanto vesivoimalla	CCM 4.5			KEL	E/KEL	E/KEL	E/KEL	E/KEL	E/KEL								0		
Lämmön tai jäähdytyksen ja sähkön tehokas yhteistuotanto fossiilisista kaasumaisista polttoaineista	CCM 4.30	5	1	KEL	E/KEL	E/KEL	E/KEL	E/KEL	E/KEL								0		
Sellaisten suur-, keski- ja pienjännitteisten sähkön siirto- ja jakelulaitteiden valmistus, asennus ja huolto, jotka saavat aikaan tai mahdollistavat ilmastonmuutoksen hillinnän merkittävän edistämisen	CCM 3.20	3	1	KEL	E/KEL	E/KEL	E/KEL	E/KEL	E/KEL								1		
Korjaus, kunnostaminen ja uudelleenvalmistus	CE 5.1	0	0	E/KEL	E/KEL	E/KEL	E/KEL	KEL	E/KEL								N/A		
Luokitusjärjestelmäkelpoisista muttei ympäristön kannalta kestävästä (muista kuin luokitusjärjestelmän mukaisista) toiminnoista saatu liikevaihto (A.2)	8	2	2	0	0	0	0	0	0								1		
A. Luokitusjärjestelmäkelpoisista toiminnoista saatu liikevaihto (A.1+A.2)	201	55															54		
B. EI-LUOKITUSJÄRJESTELMÄKELPOISET TOIMINNAT																			
Ei-luokitusjärjestelmäkelpoisista toiminnoista saatu liikevaihto	162	45																	
YHTEENSÄ	363	100																	

Lomake: Luokitusjärjestelmän mukaisiin taloudellisiin toimintoihin liittyvien tuotteiden ja palvelujen osuus pääomamenoista – vuoden 2023 tiedot

Tilikausi 1.1.–31.12.2023	2023			Merkittävän edistämisen kriteerit						"Ei merkittävää haittaa" -kriteerit (DNSH: Does Not Significantly Harm)									
	Koodi	Pääomamenot	Osuus pääomamenoista, 2023	Ilmastonmuutoksen hillintä	Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	Vesivarat ja merten luonnonvarat	Kiertotalous	Ympäristön pilaantuminen	Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit	Ilmastonmuutoksen hillintä	Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	Vesivarat ja merten luonnonvarat	Kiertotalous	Ympäristön pilaantuminen	Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit	Vähimmäistason suojatoimet	Luokitusjärjestelmän mukaisten (A.1) tai luokitusjärjestelmäkelpoisten (A.2.) osuus pääomamenoista, v 2022	Luokka mahdollistava toiminta	Luokka siirtymä- toiminta
		Me	%	K; E; E/S	K; E; E/S	K; E; E/S	K; E; E/S	K; E; E/S	K; E; E/S	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E	%	M	S
Taloudelliset toiminnot																			
A. LUOKITUSJÄRJESTELMÄKELPOISET TOIMINNAT																			
A.1 Ympäristön kannalta kestävät (luokitusjärjestelmän mukaiset) toiminnot																			
Sähköntuotanto tuulivoimalla	CCM 4.3																K	56	
Ympäristön kannalta kestävien (luokitusjärjestelmän mukaisten) toimintojen pääomamenot (A.1)		0	0														K	56	
Josta mahdollistavat toiminnot		0	0														K	0	M
Josta siirtymätoiminnot		0	0														K	0	S
A.2 Luokitusjärjestelmäkelpoiset, mutta ei ympäristön kannalta kestävät (muut kuin luokitusjärjestelmän mukaiset) toiminnot																			
				KEL; E/KEL	KEL; E/KEL	KEL; E/KEL	KEL; E/KEL	KEL; E/KEL	KEL; E/KEL										
Vedyn valmistus	CCM 3.10	3	58	KEL	E/KEL	E/KEL	E/KEL	E/KEL	E/KEL										31
Sellaisten suur-, keski- ja pienjännitteisten sähkön siirto- ja jakelulaitteiden valmistus, asennus ja huolto, jotka saavat aikaan tai mahdollistavat ilmastonmuutoksen hillinnän merkittävän edistämisen	CCM 3.20	1	27																4
Luokitusjärjestelmäkelpoisten muttei ympäristön kannalta kestävien (muiden kuin luokitusjärjestelmän mukaisten) toimintojen pääomamenot (A.2)		5	85	100	0	0	0	0	0										35
A. Luokitusjärjestelmäkelpoisten toimintojen pääomamenot (A.1+A.2)		5	85	100	0	0	0	0	0										91
B. EI-LUOKITUSJÄRJESTELMÄKELPOISET TOIMINNAT																			
Ei-luokitusjärjestelmäkelpoisten toimintojen pääomamenot		1	15																
YHTEENSÄ		5	100																

Lomake: Luokitusjärjestelmän mukaisiin taloudellisiin toimintoihin liittyviin tuotteisiin ja palveluihin liittyvä osuus toimintamenoista – vuoden 2023 tiedot

Tilikausi 1.1.–31.12.2023	2023			Merkittävän edistämisen kriteerit						Ei merkittävää haittaa -kriteerit									
	Koodi	Toimintamenot	Osuus toimintamenoista, 2023	Ilmastonmuutoksen hillintä	Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	Vesivarat ja merten luonnonvarat	Kiertotalous	Ympäristön pilaantuminen	Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit	Ilmastonmuutoksen hillintä	Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	Vesivarat ja merten luonnonvarat	Kiertotalous	Ympäristön pilaantuminen	Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit	Vähimmäistason suojatoimet	Luokitusjärjestelmän mukaisten (A.1) tai luokitusjärjestelmäkelpoisten (A.2.) osuus toimintamenoista, v 2022	Luokka mahdollistava toiminta	Luokka siirtymä- toiminta
Taloudelliset toiminnot	Me	%	K; E; E/S	K; E; E/S	K; E; E/S	K; E; E/S	K; E; E/S	K; E; E/S	K; E; E/S	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E	%	M	S
A. LUOKITUSJÄRJESTELMÄKELPOISET TOIMINNAT																			
A.1 Ympäristön kannalta kestävät (luokitusjärjestelmän mukaiset) toiminnot																			
Sähköntuotanto tuulivoimalla	CCM 4.3	12	4	K	E/S	E/S	E/S	E/S	E/S	K	K	K	K	K	K	K	1		
Ympäristön kannalta kestävien (luokitusjärjestelmän mukaisten) toimintojen toimintamenot (A.1)		12	4	4	0	0	0	0	0	K	K	K	K	K	K	K	1		
Josta mahdollistavat toiminnot		0	0	0	0	0	0	0	0	K	K	K	K	K	K	K	0	M	
Josta siirtymätoiminnot		0	0							K	K	K	K	K	K	K	0		S
A.2 Luokitusjärjestelmäkelpoiset, mutta ei ympäristön kannalta kestävät (muut kuin luokitusjärjestelmän mukaiset) toiminnot																			
				KEL; E/KEL	KEL; E/KEL	KEL; E/KEL	KEL; E/KEL	KEL; E/KEL	KEL; E/KEL										
Sellaisten suur-, keski- ja pienjännitteisten sähkön siirto- ja jakelulaitteiden valmistus, asennus ja huolto, jotka saavat aikaan tai mahdollistavat ilmastonmuutoksen hillinnän merkittävän edistämisen	CCM 3.20	4	1	KEL	E/KEL	E/KEL	E/KEL	E/KEL	E/KEL								0		
Luokitusjärjestelmäkelpoisten mutta ei ympäristön kannalta kestävien (muiden kuin luokitusjärjestelmän mukaisten) toimintojen toimintamenot (A.2)		4	1	1	0	0	0	0	0								0		
A. Luokitusjärjestelmäkelpoisten toimintojen toimintamenot (A.1+A.2)		15	5	5	0	0	0	0	0								1		
B. EI-LUOKITUSJÄRJESTELMÄKELPOISET TOIMINNAT																			
Ei-luokitusjärjestelmäkelpoisten toimintojen toimintamenot		308	95																
YHTEENSÄ		323	100																

Lomake 1. Ydinvoimaan ja fossiilisiin kaasuihin liittyvät toiminnot

Rivi	Ydinenergiaan liittyvät toiminnot	
1.	Yritys toteuttaa tai rahoittaa sellaisiin innovatiivisiin sähköntuotantolaitoksiin liittyvää tutkimusta, kehittämistä, demonstrointia ja käyttöönottoa, jotka tuottavat energiaa ydinreaktion avulla siten, että polttoainekierrosta aiheutuu mahdollisimman vähän jätettä, tai sillä on tällaiseen toimintaan liittyviä vastuuta.	Ei
2.	Yritys toteuttaa tai rahoittaa sähkön tai prosessilämmön tuottamiseen tarkoitettujen uusien ydinlaitosten rakentamista ja turvallista käyttöä, myös kaukolämpöä tai teollisia prosesseja, kuten vedyn tuotantoa, varten sekä niiden turvallisuuden parantamista, käyttäen parasta käytettävissä olevaa teknologiaa, tai sillä on tällaiseen toimintaan liittyviä vastuuta.	Ei
3.	Yritys toteuttaa tai rahoittaa olemassa olevien sähköä tai prosessilämpöä tuottavien ydinlaitosten turvallista toimintaa, myös kaukolämpöä tai teollisia prosesseja, kuten vedyn tuotantoa ydinenergiasta, varten sekä niiden turvallisuuden parantamista, tai sillä on tällaiseen toimintaan liittyviä vastuuta.	Ei
Rivi	Fossiiliseen kaasuun liittyvät toiminnot	
4.	Yritys toteuttaa tai rahoittaa fossiilisia kaasumaisia polttoaineita käyttävien sähköntuotantolaitosten rakentamista tai toimintaa, tai sillä on tällaiseen toimintaan liittyviä vastuuta.	Ei
5.	Yritys toteuttaa tai rahoittaa fossiilisia kaasumaisia polttoaineita käyttävien yhdistettyjen lämpöä tai jäähdytystä ja sähköä tuottavien laitosten rakentamista, kunnostamista ja käyttöä, tai sillä on tällaiseen toimintaan liittyviä vastuuta.	Kyllä
6.	Yritys toteuttaa tai rahoittaa fossiilisia kaasumaisia polttoaineita käyttävien lämpöä tai jäähdytystä tuottavien laitosten rakentamista, kunnostamista ja käyttöä, tai sillä on tällaiseen toimintaan liittyviä vastuuta.	Kyllä

Lomake 2. Luokitusjärjestelmän mukaiset taloudelliset toiminnot (nimittäjä)

Rivi	Taloudelliset toiminnot	Liikevaihto					
		Ilmastonmuutoksen hillintä + ilmastonmuutokseen sopeutuminen		Ilmastonmuutoksen hillintä		Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	
		MEUR	%	MEUR	%	MEUR	%
1.	Delegoidun asetuksen 2021/2139 liitteissä I ja II olevassa 4.26 jaksossa tarkoitettun, luokitusjärjestelmän mukaisen taloudellisen toiminnan määrä ja osuus sovellettavan keskeisen tulosindikaattorin nimittäjässä	0	0	0	0	0	0
2.	Delegoidun asetuksen 2021/2139 liitteissä I ja II olevassa 4.27 jaksossa tarkoitettun, luokitusjärjestelmän mukaisen taloudellisen toiminnan määrä ja osuus sovellettavan keskeisen tulosindikaattorin nimittäjässä	0	0	0	0	0	0
3.	Delegoidun asetuksen 2021/2139 liitteissä I ja II olevassa 4.28 jaksossa tarkoitettun, luokitusjärjestelmän mukaisen taloudellisen toiminnan määrä ja osuus sovellettavan keskeisen tulosindikaattorin nimittäjässä	0	0	0	0	0	0
4.	Delegoidun asetuksen 2021/2139 liitteissä I ja II olevassa 4.29 jaksossa tarkoitettun, luokitusjärjestelmän mukaisen taloudellisen toiminnan määrä ja osuus sovellettavan keskeisen tulosindikaattorin nimittäjässä	0	0	0	0	0	0
5.	Delegoidun asetuksen 2021/2139 liitteissä I ja II olevassa 4.30 jaksossa tarkoitettun, luokitusjärjestelmän mukaisen taloudellisen toiminnan määrä ja osuus sovellettavan keskeisen tulosindikaattorin nimittäjässä	0	0	0	0	0	0
6.	Delegoidun asetuksen 2021/2139 liitteissä I ja II olevassa 4.31 jaksossa tarkoitettun, luokitusjärjestelmän mukaisen taloudellisen toiminnan määrä ja osuus sovellettavan keskeisen tulosindikaattorin nimittäjässä	0	0	0	0	0	0
7	Muiden kuin edellä 1–6 rivillä tarkoitettujen luokitusjärjestelmän mukaisten taloudellisten toimintojen määrä ja osuus sovellettavan keskeisen tulosindikaattorin nimittäjässä	194	53	194	53	0	0
8	Sovellettava keskeinen tulosindikaattori yhteensä, nimittäjä: konsernin kokonaisliikevaihto	363	100	363	100	0	0

Lomake 3. Luokitusjärjestelmän mukaiset taloudelliset toiminnot (osoittaja)

Rivi	Taloudelliset toiminnot	Liikevaihto					
		Ilmastonmuutoksen hillintä + ilmastonmuutokseen sopeutuminen		Ilmastonmuutoksen hillintä		Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	
		Määrä	%	Määrä	%	Määrä	%
1.	Delegoidun asetuksen 2021/2139 liitteissä I ja II olevassa 4.26 jaksossa tarkoitetun, luokitusjärjestelmän mukaisen taloudellisen toiminnan määrä ja osuus sovellettavan keskeisen tulosindikaattorin osoittajassa	0	0	0	0	0	0
2.	Delegoidun asetuksen 2021/2139 liitteissä I ja II olevassa 4.27 jaksossa tarkoitetun, luokitusjärjestelmän mukaisen taloudellisen toiminnan määrä ja osuus sovellettavan keskeisen tulosindikaattorin osoittajassa	0	0	0	0	0	0
3.	Delegoidun asetuksen 2021/2139 liitteissä I ja II olevassa 4.28 jaksossa tarkoitetun, luokitusjärjestelmän mukaisen taloudellisen toiminnan määrä ja osuus sovellettavan keskeisen tulosindikaattorin osoittajassa	0	0	0	0	0	0
4.	Delegoidun asetuksen 2021/2139 liitteissä I ja II olevassa 4.29 jaksossa tarkoitetun, luokitusjärjestelmän mukaisen taloudellisen toiminnan määrä ja osuus sovellettavan keskeisen tulosindikaattorin osoittajassa	0	0	0	0	0	0
5.	Delegoidun asetuksen 2021/2139 liitteissä I ja II olevassa 4.30 jaksossa tarkoitetun, luokitusjärjestelmän mukaisen taloudellisen toiminnan määrä ja osuus sovellettavan keskeisen tulosindikaattorin osoittajassa	0	0	0	0	0	0
6.	Delegoidun asetuksen 2021/2139 liitteissä I ja II olevassa 4.31 jaksossa tarkoitetun, luokitusjärjestelmän mukaisen taloudellisen toiminnan määrä ja osuus sovellettavan keskeisen tulosindikaattorin osoittajassa	0	0	0	0	0	0
7	Muiden kuin edellä 1–6 rivillä tarkoitettujen luokitusjärjestelmän mukaisten taloudellisten toimintojen määrä ja osuus sovellettavan keskeisen tulosindikaattorin osoittajassa	194	100	194	100	0	0
8	Luokitusjärjestelmän mukaisten taloudellisten toimintojen liikevaihto yhteensä, osoittaja	194	100	194	100	0	0

Lomake 4. Luokitusjärjestelmäkelpoiset, mutta ei luokitusjärjestelmän mukaiset taloudelliset toiminnot (nimittäjä)

Rivi	Taloudelliset toiminnot	Liikevaihto					
		Ilmastonmuutoksen hillintä + ilmastonmuutokseen sopeutuminen		Ilmastonmuutoksen hillintä		Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	
		Määrä	%	Määrä	%	Määrä	%
1.	Delegoidun asetuksen 2021/2139 liitteissä I ja II olevassa 4.26 jaksossa tarkoitettun, luokitusjärjestelmäkelpoisen mutta ei luokitusjärjestelmän mukaisen taloudellisen toiminnan määrä ja osuus liikevaihdon nimittäjässä	0	0	0	0	0	0
2.	Delegoidun asetuksen 2021/2139 liitteissä I ja II olevassa 4.27 jaksossa tarkoitettun, luokitusjärjestelmäkelpoisen mutta ei luokitusjärjestelmän mukaisen taloudellisen toiminnan määrä ja osuus sovellettavan keskeisen tulosindikaattorin nimittäjässä 15.7.2022 FI Euroopan unionin virallinen lehti L 188/43	0	0	0	0	0	0
3.	Delegoidun asetuksen 2021/2139 liitteissä I ja II olevassa 4.28 jaksossa tarkoitettun, luokitusjärjestelmäkelpoisen mutta ei luokitusjärjestelmän mukaisen taloudellisen toiminnan määrä ja osuus sovellettavan keskeisen tulosindikaattorin nimittäjässä	0	0	0	0	0	0
4.	Delegoidun asetuksen 2021/2139 liitteissä I ja II olevassa 4.29 jaksossa tarkoitettun, luokitusjärjestelmäkelpoisen mutta ei luokitusjärjestelmän mukaisen taloudellisen toiminnan määrä ja osuus sovellettavan keskeisen tulosindikaattorin nimittäjässä	0	0	0	0	0	0
5.	Delegoidun asetuksen 2021/2139 liitteissä I ja II olevassa 4.30 jaksossa tarkoitettun, luokitusjärjestelmäkelpoisen mutta ei luokitusjärjestelmän mukaisen taloudellisen toiminnan määrä ja osuus sovellettavan keskeisen tulosindikaattorin nimittäjässä	5	1	5	1	0	0
6.	Delegoidun asetuksen 2021/2139 liitteissä I ja II olevassa 4.31 jaksossa tarkoitettun, luokitusjärjestelmäkelpoisen mutta ei luokitusjärjestelmän mukaisen taloudellisen toiminnan määrä ja osuus sovellettavan keskeisen tulosindikaattorin nimittäjässä	0	0	0	0	0	0
7	Muiden kuin edellä 1–6 rivillä tarkoitettujen luokitusjärjestelmäkelpoisten mutta ei luokitusjärjestelmän mukaisten taloudellisten toimintojen määrä ja osuus konsernin kokonaisliikevaihdosta (nimittäjä)	3	1	3	1	0	0
8	Luokitusjärjestelmäkelpoisten mutta ei luokitusjärjestelmän mukaisten taloudellisten toimintojen kokonaismäärä ja osuus konsernin kokonaisliikevaihdosta (nimittäjä)	7	2	7	2	0	0

Lomake 5. Luokitusjärjestelmään kelpaamattomat taloudelliset toiminnot

Rivi	Taloudelliset toiminnot	Määrä	%
1.	Delegoidun asetuksen 2021/2139 liitteissä I ja II olevan 4.26 jakson mukaisesti luokitusjärjestelmään kelpaamattoman, lomakkeen 1 rivillä 1 tarkoitetun taloudellisen toiminnan määrä ja osuus sovellettavan keskeisen tulosindikaattorin nimittäjässä	0	0
2.	Delegoidun asetuksen 2021/2139 liitteissä I ja II olevan 4.27 jakson mukaisesti luokitusjärjestelmään kelpaamattoman, lomakkeen 1 rivillä 2 tarkoitetun taloudellisen toiminnan määrä ja osuus sovellettavan keskeisen tulosindikaattorin nimittäjässä	0	0
3.	Delegoidun asetuksen 2021/2139 liitteissä I ja II olevan 4.28 jakson mukaisesti luokitusjärjestelmään kelpaamattoman, lomakkeen 1 rivillä 3 tarkoitetun taloudellisen toiminnan määrä ja osuus sovellettavan keskeisen tulosindikaattorin nimittäjässä	0	0
4.	Delegoidun asetuksen 2021/2139 liitteissä I ja II olevan 4.29 jakson mukaisesti luokitusjärjestelmään kelpaamattoman, lomakkeen 1 rivillä 4 tarkoitetun taloudellisen toiminnan määrä ja osuus sovellettavan keskeisen tulosindikaattorin nimittäjässä	0	0
5.	Delegoidun asetuksen 2021/2139 liitteissä I ja II olevan 4.30 jakson mukaisesti luokitusjärjestelmään kelpaamattoman, lomakkeen 1 rivillä 5 tarkoitetun taloudellisen toiminnan määrä ja osuus sovellettavan keskeisen tulosindikaattorin nimittäjässä	0	0
6.	Delegoidun asetuksen 2021/2139 liitteissä I ja II olevan 4.31 jakson mukaisesti luokitusjärjestelmään kelpaamattoman, lomakkeen 1 rivillä 6 tarkoitetun taloudellisen toiminnan määrä ja osuus sovellettavan keskeisen tulosindikaattorin nimittäjässä	3	1
7	Muiden kuin edellä 1–6 rivillä tarkoitettujen luokitusjärjestelmään kelpaamattomien taloudellisten toimintojen määrä ja osuus konsernin kokonaisliikevaihdosta (nimittäjä)	162	45
8	Luokitusjärjestelmään kelpaamattomien taloudellisten toimintojen kokonaismäärä ja osuus konsernin kokonaisliikevaihdosta (nimittäjä)	165	45

Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Enersense altistuu toiminnassaan erilaisille strategisille, operatiivisille ja taloudellisille riskeille sekä ulkopuolisille uhkille. Enersense pyrkii suojautumaan mainittuja riskejä vastaan muun muassa jatkuvalla ja systemaattisella riskienarviointiprosessilla sekä ottamalla riskitekijät kattavasti huomioon päätettäessä konsernin kannalta merkittävistä liiketoimintahankkeista tai investoinneista.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Meneillään olevat kansainväliset konfliktit ylläpitävät geopoliittisia jännitteitä ja epävarmuutta maailmantalouden kehitymisestä. Inflaatio on Enersenselle relevanteilla markkinoilla edelleen koholla, mikä näkyy erityisesti Baltian maissa, joissa palkkainflaatio nostaa kustannuksia. Materiaalien hinnat ovat myös koholla, ja riskinä erityisesti vanhojen sopimusten osalta on, että niitä ei saada uudelleen neuvoteltua.

Lisääntynyt epävarmuus talouskehityksestä sekä korkean inflaation myötä nousseet operatiiviset ja rahoituskustannukset ovat vaikuttaneet investointiympäristöön negatiivisesti. Tämä voi johtaa asiakkaiden taloudellisen aseman heikentymiseen ja edelleen Enersensen palveluiden kysynnän heikentymiseen sekä myynnin odotettua hitaampaan kehitykseen. Investointiympäristön muutoksella saattaa olla negatiivinen vaikutus myös Enersensen taloudelliseen tilanteeseen mm. rahoituksen saatavuuden kautta, sekä tiettyihin taseen arvostettaviin eriin.

Kireä kilpailutilanne useilla Enersensen liiketoiminta-alueilla ja mahdollisten uusien kilpailijoiden tuoma tarjonta voivat aiheuttaa paineita projektien myyntihintoihin sekä kannattavuuteen. Haasteet osaavan työvoiman saatavuudessa voivat toteutuessaan vaikuttaa Enersensen toimintoihin.

Strategiset riskit

Yhtiö toteuttaa kasvustrategiaansa kehittämällä strategista osaamistaan, palveluja ja/tai asiakkuuksia. Vaikka strategia on kilpailukykyinen, on mahdollista, että se ei toteudu suunnitelman mukaisesti. Enersense ei ehkä pysty toteuttamaan strategiaansa nopeasti muuttuvassa liiketoimintaympäristössä osana energiamurrosta, ja investointien tuotto voi jäädä kustannuksia pienemmäksi. Yhtiö voi myös menettää mahdollisuuksia, epäonnistua muutoksen hallinnassa tai riittävän nopeassa uudelleenoulutuksessa, eikä se välttämättä pysty vastaamaan riittävän ketterästi markkinoille tulevien uusien toimijoiden toimiin. Enersense voi epäonnistua keskeisten strategisten kehityshankkeidensa toteuttamisessa riittämättömien resurssien tai puutteellisen johtamisen, tiedonhallinnan, seurannan ja suunnittelun vuoksi. Enersensen strategian linjaus voi osoittautua vääräksi vallitseviin trendeihin tai markkinoiden nopeisiin muutoksiin nähden tai tavoitteiden suhteen liian vaatimattomaksi verrattuna energiamurroksen edellyttämiin palveluihin. Strategian epäonnistuminen voi myös johtaa heikentyneeseen kassavirtaan ja rahoituksen riittämättömyyteen.

Yhtiö pyrkii digitalisoimaan liiketoimintaansa soveltuvin osin ja ottamaan käyttöön toiminnan tehostamistyökaluja ja -käytänteitä. Digitalisaation kiihtyessä epäonnistuminen tai väärät valinnat uusien työkalujen ja toimintatapojen käyttöönotossa saattavat hidastaa liiketoimintaa ja sen kehittämistä tai alentaa toiminnan suhteellista tehokkuutta ja kilpailukykyä.

Yhtiö pyrkii nopeuttamaan strategisen osaamisen, palvelujen ja/tai asiakkuuksien kehittämistä yritysostojen avulla. Tässä on riskinä, että yhtiö ei välttämättä tunnista sopivia kohdeyrityksiä, jotka ovat ostettavissa suotuisin ehdoin. Enersenselle voi myös aiheutua merkittäviä hankinta-, uudelleenjärjestely- ja muita kuluja yritysostojen yhteydessä. Yritysjärjestelyissä on myös uusien liiketoimintojen integrointiin liittyviä riskejä, eikä ole varmuutta siitä, että arvioidut synergiaedut voidaan saavuttaa täysimääräisesti tai suunnitellun aikataulun mukaisesti suhteessa jo toteutuneisiin tai tuleviin yritysostoihin.

Lisäksi Enersensen kyky saattaa päätökseen yritysjärjestelyjä suunnitelmien mukaisesti ja saavuttaa niihin liittyviä synergiaetuja ja muita hyötyjä voi riippua yrityskaupalle asetetuista ehdoista, kuten viranomaisen ja etenkin kilpailuviranomaisten hyväksynnästä.

Yhtiön suorittaessa yritysostoja tai toimintojen laajentuessa uusiin maihin, on mahdollista, että kohdeyhtiöiden tai Enersensen ulkomaisten tytäryhtiöiden ja/tai sivuliikkeiden liikevaihto- ja tuotto-odotukset eivät toteutuisi Enersensen odotusten mukaisesti, tai yhtiö joutuisi kirjaamaan alas yritysostojensa arvoa. Lisäksi asiakkuuksissa, paikallisissa työvoimamarkkinoissa, poliittisissa olosuhteissa ja lainsäädännössä tapahtuvilla muutoksilla tai toimipisteissä tehtävillä muutoksilla voi olla haitallinen vaikutus Enersensen liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

Operatiiviset riskit

Enersensen asiakkaat ovat tyypillisesti rakennus- tai teollisuusprojektien omistajia, rakennuttajia, pääurakoitsijoita tai toimittajia, joiden kanssa Enersense yleensä toteuttaa hankkeen, palvelun tai puitesopimuksen. Yhtiö solmii usein hankekohtaisia projektisopimuksia, joiden kilpailutuksissa menestyminen on epävarmaa. Tämä vaikeuttaa luotettavien arvioiden luomista yhtiön liiketoiminnan tuloksesta sekä taloudellisesta asemasta tilauskantaa pidemmän aikavälin osalta. Vastaavasti puitesopimukset eivät takaa yhtiön menestystä puitesopimukseen kuuluvien yksittäisten toimitusten tarjouskilpailuissa. Myös kilpailun lisääntymisellä voi olla haitallinen vaikutus Enersensen tilauskannan kertymiseen ja siten liikevaihtoon sekä kannattavuuteen. Myös viranomaissääntelyn ja -rajoitteiden muutoksilla ja niihin liittyvällä epävarmuudella voi olla olennainen vaikutus erityisesti energialiiketoiminnan asiakaskentässä.

Vaikka Enersensen liiketoiminta-alueet tuottavat jatkuvasti liikevaihtoa muun muassa huolto- ja kunnossapitopalveluista, merkittävä osa Enersensen liikevaihdosta liittyy suoraan tai välillisesti merkittäviin pitkäaikaisiin rakennushankkeisiin tai muihin investointeihin. Enersensen liiketoiminnoille ovat tyypillisiä suuret kiinteähintaiset projektit, joiden kannattavuus edellyttää, että Enersense on onnistunut arvioimaan projektin sopimusriskit ja tuotantokustannukset riittävän tarkasti sekä onnistuu projektinhallinnassa, teknisessä toteutuksessa ja aikataulunhallinnassa. Yleinen taloudellinen epävarmuus voi heikentää asiakkaiden investointihalukkuutta ja vaikuttaa Enersensen tilauskannassa jo oleviin projekteihin, joiden osalta voi aiheutua viiveitä tai keskeytyksiä.

Yleinen makrotalouden epävarmuus voi johtaa Enersensen asiakkaiden tai toimittajien taloudellisen aseman heikentymiseen esimerkiksi rahoituksen saatavuuden kautta, josta voi

seurata maksukyvyttömyyttä tai jopa konkurssseja, jotka voivat toteutuessaan aiheuttaa tappioita ja muita negatiivisia seuraamuksia yhtiölle.

Yhtiön edetessä digitalisaatiossa ja ottaessa uusia työkaluja käyttöön, luotettavan datan laatu ja kyky kerätä, käsitellä ja analysoida sitä datalla johtamisen tarpeisiin on erittäin tärkeää. Epäonnistuminen työkalujen valinnassa, niiden käyttöönotossa tai datan laadun varmistamisessa voi johtaa suunniteltujen hyötyjen ja tehostamisen toteutumatta jäämiseen.

Enersensellä on muutamia suuria avainasiakkaita, joiden ostokäyttäytymisellä on huomattava merkitys liiketoiminnan tulokseen. Mikäli jokin suurimmista asiakkaista siirtäisi ostonsa Enersenseltä sen kilpailijoille tai muuttaisi voimakkaasti toimintamalliaan, tai jos yhtiölle merkittävä projekti päättyisi, keskeytyisi tai supistuisi ennakoimattomasti, olisivat yhtiön mahdollisuudet löytää korvaava asiakasvolyyymi lyhyellä ajanjaksolla rajoitetut.

Ellei Enersense kykene rekrytoimaan, kouluttamaan ja motivoimaan pätevää henkilöstöä ja pitämään sitä palveluksessaan, se ei välttämättä pysty kilpailemaan tehokkaasti, eikä toteuttamaan täysimääräisesti strategiaansa.

Takaukset

Enersensen asiakkaat tarvitsevat yleensä takaukset esimerkiksi työlle, toimituksille ja takuuajoille. Tällaisten takauksien myöntäminen asiakkaalle on usein edellytys sille, että Enersense voi tehdä tarjouksen uudesta projektista. Takausjärjestelyt eivät kuitenkaan velvoita niiden myöntäjää, vaan myöntäjä päättää jokaisesta takauksesta erikseen. Esimerkiksi Enersensen mahdolliset aiemmat laiminlyönnit ja etenkin Enersensen maksukyvyyn tai taloudellisen aseman heikentyminen voivat johtaa siihen, että Enersenselle ei myönnetä takuita, joita se tarvitsee uusien projektien toteuttamiseen. Tästä voi olla seurauksena Enersensen kyvyttömyys osallistua uusiin projekteihin.

Rahoitus

Enersense-konsernin rahoitussopimuksessa on kovenanttiehtoja, jotka koskevat konsernin omavaraisuusastetta, korollisen nettovelan suhdetta käyttökatteeseen ja vähimmäislikviditeettiä. Kovenanttiehtojen rikkominen voi antaa rahoittajalle oikeuden vaatia lainojen nopeutettua tai välitöntä takaisinmaksua ja samanaikaisesti peruuttaa kaikki rahoittajaa sitovat mutta nostamattomat määrät sekä kaikki takausjärjestelyjen mukaiset määrät.

Yhtiön rahoitukseen liittyvistä riskeistä esitetään tarkempi selvitys tilinpäätöksen liitetiedossa 20. Rahoitusriskien ja pääoman hallinta.

Yhteistyökumppanit

Enersense tekee yhteistyötä alihankkijoiden ja muiden kumppaneiden kanssa projektiensa ja palvelujensa eri vaiheissa. Ulkoistaminen tai alihankinta sisältävät tyypillisesti materiaalityöitä ja alirakentamista (esim. yhdyskuntatekniikka) sekä sellaisia resursseja ja laitteita, joita Enersense ei tarjoa tai pysty tarjoamaan. Enersense voi epäonnistua alihankkijoiden arvioinnissa ja valinnassa tai joutua hyväksymään osittain epäedullisia sopimusehtoja saadakseen hankittuja tällaisia palveluja. Alihankkijat eivät välttämättä pysty tekemään toimituksia ajoissa tai Enersensen odottaman tason, kustannusrakenteen tai laadun mukaisesti, tai niiden toiminta voi olla muuten puutteellista tai lainsäädännön tai määräysten vastaista. Enersensen alihankkijat saattavat myös lakata toimittamasta palveluja Enersenselle kyvyttömyyden tai haluttomuuden vuoksi, tai ne voivat nostaa hintoja merkittävästi. Enersenseen vaikuttavat häiriöt – kuten sopimusten viivästykset tai irtisanomiset tai alihankkijoiden kyvyttömyys toimittaa palveluja määrätyssä ajassa tai hyväksyttävillä kustannuksilla – voivat myös johtaa riitoihin asiakkaiden korvausvaatimuksista Enersensen mahdollisesti aiheuttamien vahinkojen osalta.

Vastuullisuusriskit

Palveluiden ja materiaalien hankinta on olennainen osa Enersensen liiketoimintaa. Enersense asioi vain hyvämaineisten ja luotettavien yhteistyökumppaneiden kanssa. Alihankkijoiden ja muiden yhteistyökumppaneiden taustat ja heidän liiketoimintansa selvitetään ennen yhteistyön

aloittamista. Epäonnistuminen alihankkijoiden ja materiaalityöntekijöiden laillisuus- ja vastuullisuusvaatimusten toimeenpanossa ja seurannassa sekä epäkohtiin puuttumisessa saattaisi tuoda yhtiölle lisävastuita sopimuksellisesti tai jopa johtaa sakkoihin.

Vahinkoriskit

Enersensen vahinko- ja jatkuvuusriskit liittyvät pääsääntöisesti henkilöihin, omaisuuteen sekä IT-järjestelmiin. Vaikka yhtiö on suojannut toimintaansa ja omaisuuttaan normaalein vakuutuksilla, voi vahinkoriskien toteutuminen johtaa henkilö- ja omaisuusvahinkoihin tai liiketoiminnan keskeytymiseen. Lisäksi IT-järjestelmien luotettavuus ja toimintakyky ovat olennaisia Enersensen toimintojen jatkuvuudelle. Pitkittynyt keskeytys merkittävimmissä järjestelmissä voisi rajoittaa Enersensen mahdollisuutta toimia kannattavasti ja tehokkaasti. Myös kyberuhkat voivat aiheuttaa riskin Enersensen tietovaraille.

Riita-asiat

Konserniyhtiöillä on kesken olevia oikeudellisia riita-asioita ja erimielisyyksiä, joista osa on vireillä yleisissä tai hallinnollisissa tuomioistuimissa sekä välimiesmenettelyssä Suomessa tai ulkomailla. Riita-asiat liittyvät tyypillisesti Enersenseen kohdistettuihin vaatimuksiin koskien väitettyjä virheellisiä suorituksia, viivästyksiä tai asiakkaille aiheutuneita vahinkoja erityisesti projektitoiminnassa tai vastaavasti Enersensen toimittajiinsa tai asiakkaisiinsa kohdistamiin vaatimuksiin. Vaateiden, erimielisyyksien ja oikeusprosessien lopputulemaa on vaikea arvioida. Yhtiö on arvioinut riita-asioiden mahdollisia vaikutuksia ja tehnyt näihin arvioihin perustuvat varaukset.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Enersensen vuoden 2024 liikevaihdon odotetaan olevan 365–435 miljoonaa euroa ja käyttökäteen 15–25 miljoonaa euroa.

Vuonna 2024 liikevaihdon odotetaan kasvavan. Näkymät erityisesti yhtiön kasvualueilla ovat suotuisat. Käyttökäteen odotetaan kasvavan. Kannattavuuden odotetaan paranevan, vaikka kasvupanostukset jatkuvat.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Pörssitiedotteet:

- Enersense tiedotti 9.1.2024 yhdistävänsä Power- ja International Operations -liiketoiminta-alueet yhdeksi liiketoiminta-alueeksi. Samassa yhteydessä Smart Industry -liiketoiminta-alueen nimi muutetaan muotoon Industry. Enersense raportoi vuoden 2024 alusta nykyisen neljän liiketoiminta-alueen sijaan kolmesta liiketoiminta-alueesta, jotka ovat Power, Industry ja Connectivity. Suunniteltuihin organisaatiomuutoksiin liittyen, johtoryhmän jäsen Margus Veensalu jää 9.1.2024 alkaen pois johtoryhmästä, mutta jatkaa yhtiössä muissa tehtävissä
- Enersense tiedotti 2.2.2024 osakkeenomistajien nimitystoimikunnan ehdotuksesta, jonka mukaan nykyiset hallituksen jäsenet valitaan uudelleen, ja uusina jäseninä hallitukseen valitaan Ville Vuori ja Anders Dahlblom.

Sijoittajauutiset:

- Enersense kertoi 5.2.2024, että se on voittanut Fingridin julkisen hankinnan kilpailutuksessa urakkakokonaisuuden, jossa rakennetaan Harjavallan alueelle yhteensä kolme uutta 110 kV:n sähköasemaa. Sähköasemat toteutetaan kaasueristeisinä (GIS) hyödyntäen eristekaasuratkaisua, joka ei sisällä lainkaan ilmastoa voimakkaasti lämmittävää SF6-kaasua. Urakan arvo on noin 20 miljoonaa euroa ja se kirjataan Power-liiketoiminta-alueen vuoden 2024 ensimmäisen vuosineljänneksen tilauskantaan. Hanke työllistää Enersenseä vuoden 2027 kesään saakka.
- Enersense kertoi 12.2.2024, että se on allekirjoittanut virolaisen verkko-operaattorin Elektrilevin kanssa jatkosopimuksen koskien sähköverkojen kunnossapitoa. Sopimuksen kokonaisarvo Enersenselle on noin 8 miljoonaa euroa, ja se kirjataan Enersensen Power-liiketoiminta-alueen vuoden 2024 ensimmäisen vuosineljänneksen tilauskantaan.

Ehdotus varojen jakamisesta osakkeenomistajille

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikauden 1.1.2023–31.12.2023 tulos siirretään edellisten tilikausien voitto- ja tappiotilille ja tilikaudelta vahvistettavan taseen perusteella osakkeenomistajille ei jaeta osinkoa.

Lisäksi hallitus esittää yhtiökokoukselle, että hallitus valtuutettaisiin päättämään varojen jakamisesta sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta pääomanpalautuksena osakkeenomistajille yhteensä enintään 0,10 euroa osaketta kohden, eli yhteensä enintään 1,6 miljoonaa euroa. Pääomanpalautus voitaisiin maksaa enintään kahdessa erässä hallituksen määrääminä ajankohtina vuoden 2024 heinäkuun-joulukuun välisenä aikana. Mahdollinen pääomanpalautus maksettaisiin osakkeenomistajalle, joka on hallituksen myöhemmin päättäminä pääomanpalautuksen täsmäytyspäivinä merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Valtuutus on voimassa enintään 31.12.2024 saakka.

Tunnusluvut

Tunnusluvut

Liiketoiminnan keskeiset tunnusluvut

	1-12/2023	1-12/2022	1-12/2021
Liikevaihto, (1 000 EUR)	363 318	281 997	239 110
Käyttökate, (1 000 EUR)	14 704	12 210	16 639
Käyttökate, %	4,0	4,3	7,0
Liikevoitto, (1 000 EUR)	5 260	3 479	6 834
Liikevoitto, %	1,4	1,2	2,9
Kauden tulos, (1 000 EUR)	-9 149	-9 835	3 973
Omavaraisuusaste, %	26,0	28,8	35,6
Nettovelkaantumisaste, %	70,2	19,0	3,6
Oman pääoman tuotto, %	-16,0	-17,5	8,3
Laimentamaton osakekohtainen tulos	-0,54	-0,57	0,35
Laimennettu osakekohtainen tulos	-0,54	-0,57	0,35
Osakekohtainen oma pääoma, EUR	3,2	3,8	3,7
Osakekohtainen voitonjako, EUR	0,11	0,10	0,1
Varojenjako tuloksesta, %	-20,3	-14,6	31,2
Efekttiivinen osinkotuotto, %	2,8	1,8	1,5
Hinta/voittosuhte	-8,0	-11,9	32,1

Osaketiedot

	2023	2022	2021
Osakekannan markkina-arvo, EUR	71 742 492	93 842 501	91 640 466
Osakkeenomistajia kauden lopussa	6 973	6 844	6 957
Kurssi kauden lopussa, EUR	4,35	5,69	6,84
Keskikurssi (VWAP), EUR	5,36	6,80	8,63
Ylin kurssi, EUR	6,99	8,22	12,00
Alin kurssi, EUR	3,87	5,22	5,96
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa, laimentamaton	16 492 527	16 492 531	13 397 729
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa, laimennettu	19 990 949	19 897 335	13 397 729
Osakkeiden lukumäärä kaudella keskimäärin, laimentamaton	16 492 528	15 986 151	12 130 679
Osakkeiden lukumäärä kaudella keskimäärin, laimennettu	19 970 469	16 381 629	12 130 679
Osakevaihto, kpl	3 138 895	5 712 374	9 568 586
Vaihtuvuus, %	19,0	34,6	78,8

Vaihtoehtoisten tunnuslukujen täsmäytyslaskelma

EUR tuhatta	1-12/2023	1-12/2022
Oikaistu käyttökate		
Liikevoitto	5 260	3 479
Poistot ja arvonalentumiset	9 444	8 731
Käyttökate	14 704	12 210
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erot	411	1 444
Oikaistu käyttökate	15 115	13 654

EUR tuhatta	1-12/2023	1-12/2022
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät		
+ Tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavat erät	411	1 444
Käyttöomaisuuden myyntivoitot (-) / myyntitappiot (+)	—	—
Oikaistuun käyttökatteeseen vaikuttavat poikkeavat erät yhteensä	411	1 444

Vaihtoehtoiset tunnusluvut:

Enersense julkaisee tiettyjä yleisesti käytössä olevia, IFRS-tilinpäätöksestä johdettavissa olevia tunnuslukuja. Tunnuslukujen laskentaperiaatteet on esitetty tämän katsauksen osiossa Tunnuslukujen laskentaperiaatteet.

Tietyt varsinaiseen liiketoimintaan kuulumattomat liiketapahtumat tai rahavirtaan vaikuttamattomat arvostuserät, joilla on merkittävä vaikutus kauden tuloslaskelmaan, on oikaistu vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä, jos ne aiheutuvat:

- Johdon harkinnan mukaan tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavista olennaisista eristä, jotka liittyvät strategiaan kuulumattomiin yritysjärjestelyihin, kuten yritysmyyntien transaktiokuluihin, ja työsuhteiden päättämiseen liittyviin kuluihin, ja/tai rakenteellisiin uudelleenjärjestelyihin sekä merkittäviin irtisanomiskustannuksiin, tai poikkeaviin viranomaisprosessien kustannuksiin
- Hankittavien yritysten integraatiokuluista
- Muiden kuin ydinliiketoimintaan liittyvien käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitoista ja -tappioista

Oikaistuilla tunnusluvuilla yritys pyrkii esittämään yhtiön strategian mukaisen liiketoiminnan kannattavuutta. Yhtiön keskeisenä strategisena tavoitteena on kannattava orgaaninen ja epäorgaaninen kasvu. Tämän takia yhtiö oikaisee tuloksestaan yllä mainitut erät.

Yhtiö ei ole oikaissut strategian mukaisten yrityshankintojen transaktiokustannuksia tai tuottoja, koska yritysostot ovat yhtiön strategian ydintä.

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet

Käyttökate (EBITDA)	= Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset
Käyttökate liikevaihdosta (%)	= Käyttökate / liikevaihto x 100
Oikaistu käyttökate	= Käyttökate + vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Oikaistu käyttökate (%)	= Oikaistu käyttökate / liikevaihto x 100
Liikevoitto (EBIT)	= Liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot – materiaalit ja palvelut – henkilöstökulut – liiketoiminnan muut kulut + osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta – poistot ja arvonalentumiset
Liikevoitto liikevaihdosta (%)	= Liikevoitto / liikevaihto x 100
Tilikauden voitto (tappio) liikevaihdosta (%)	= Tilikauden voitto (tappio) / liikevaihto x 100
Omavaraisuusaste	= Oma pääoma / taseen loppusumma – saadut ennakot x 100
Nettovelkaantumisaste	= Korolliset velat – rahat ja pankkisaamiset / oma pääoma x 100
Oman pääoman tuotto (%)	= Tilikauden voitto / oma pääoma keskimäärin tilikauden aikana x 100
Osakekohtainen tulos (EUR)	= Tilikauden tulos / osakkeiden määrä keskimäärin
Keskikurssi	= Osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto / Vaihdettuisten osakkeiden keskimääräinen lukumäärä tilikaudella
Osakekannan markkina-arvo	= (Osakkeiden lukumäärä - omat osakkeet) x tilinpäätöspäivän pörssikurssi
Osakevaihto	= Tilikauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärä
Vaihtuvuus (%)	= Osakevaihto (kpl) x 100 / Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kaudella keskimäärin
Osakekohtainen oma pääoma	= Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma / osakeantioikaistu osakemäärä vuoden lopussa
Osakekohtainen varojenjako	= Varojenjako per osake / tulos per osake
Varojenjako tuloksesta prosentteina	= (Varojenjako per osake / tulos per osake) x 100
Hinta / voittosuhte, P/E	= Osakekurssi tilikauden päättyessä / tulos per osake
Efektiiivinen varojenjakotuotto	= (Varojenjako per osake / osakekurssi tilikauden päättyessä) x 100

Osakkeet ja osakkeenomistajat

10 suurinta osakkeenomistajaa 31.12.2023^{*)}

Osakkeenomistaja	Osakkeiden määrä	% osakkeista
Nidoco AB	4 425 000	26,8
Ensto Invest Oy	1 346 125	8,2
Verman Group Oy ^{**)}	1 343 461	8,1
Suotuuli Oy ^{***)}	680 022	4,1
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	569 053	3,5
Danske Invest Finnish Equity Fund	451 027	2,7
Holopainen Jussi	436 509	2,6
Taloustieto Incrementum Oy	416 313	2,5
Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritas	395 292	2,4
Mapps Global Invest Oy	342 732	2,1
Yhteensä	10 405 534	63,1

*) Lähde Euroclear Finland Oy.

***) Verman Holding Oy:ssä määräysvaltaa käyttävä Janne Vertanen omistaa lisäksi 27 626 osaketta suoraan.

****) Suotuuli Oy:ssä määräysvaltaa käyttävä Petri Suokas omistaa lisäksi 12 210 osaketta suoraan ja 240 860 osaketta määräysvalta-yhtiönsä Siementila Suokas Oy:n kautta. Petri Suokas on Enersense International Oyj:n hallituksen jäsen.

Osakeomistuksen jakautuminen 31.12.2023^{*)}

Osakemäärä	Omistajien määrä	% osakkeenomistajista	Osakemäärä	% osakkeista
1–100	2 932	42,0	130 662	0,8
101–500	2 907	41,7	676 742	4,1
501–1 000	600	8,6	467 475	2,8
1001–5000	428	6,1	875 863	5,3
5 001–10 000	40	0,6	291 601	1,8
10 001–50 000	34	0,5	672 254	4,1
50 001–100 000	10	0,1	712 514	4,3
100 001–500 000	17	0,2	4 301 755	26,1
500 001–	5	0,1	8 363 661	50,7
Yhteensä	6 973	100,0	16 492 527	100,0
Joista hallintarekisteröityjä	7	—	143 981	0,9

*) Lähde Euroclear Finland Oy.

***) Lisäksi mukana yhteisomistuksessa 4 osakkeenomistajaa.

Osakkeenomistajat sektoreittain 31.12.2023^{*)}

Sektori	Osakkeiden määrä	% osakkeista
Yritykset	6 618 968	40,1
Ulkomaat	4 536 594	27,5
Kotitaloudet	3 307 203	20,1
Julkisyhteisöt	1 075 211	6,5
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	506 878	3,1
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	303 692	1,8
Hallintarekisteröidyt	143 981	0,9
Yhteensä	16 492 527	100,0

*) Lähde Euroclear Finland Oy.

Tilinpäätös

Konsernitilinpäätös

Konsernin laaja tuloslaskelma

EUR tuhatta	Liite	1-12/2023	1-12/2022
Liikevaihto ^{*)}	3	363 318	281 997
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	4	3 735	5 267
Valmistus omaan käyttöön		-14	-3
Liiketoiminnan muut tuotot ^{*)}	4	1 957	4 833
Materiaalit ja palvelut	5	-202 874	-152 815
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	6	-114 729	-97 733
Poistot ja arvonalentumiset	7	-9 444	-8 731
Liiketoiminnan muut kulut	8	-36 440	-29 147
Osuus pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävien osakkuusyhtiöiden tuloksesta	14	-249	-189
Liikevoitto (-tappio)		5 260	3 479
Rahoitustuotot	9	43	476
Rahoituskulut	9	-13 852	-10 982
Rahoitustuotot ja -kulut		-13 809	-10 507
Voitto (tappio) ennen veroja		-8 549	-7 027
Tuloverot	10	-600	-2 807
Tilikauden voitto (tappio)		-9 149	-9 834

EUR tuhatta	Liite	1-12/2023	1-12/2022
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, jotka saatetaan tulevaisuudessa siirtää tulosvaikutteisiksi			
Muuntoerot		-14	68
Etuuspohjaisten työsuhteen jälkeisten velvoitteiden uudelleen määrittäminen	6	45	179
Tilikauden muut laajat tuloksen erät verovaikutus huomioiden		31	247
Tilikauden laaja tulos		-9 118	-9 588
Tilikauden voiton (tappion) jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille		-8 926	-9 174
Määräysvallattomien omistajien osuus tuloksesta		-223	-661
Tilikauden voitto (tappio)		-9 149	-9 834
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille		-8 895	-8 926
Määräysvallattomille omistajille		-223	-661
Tilikauden laaja tulos		-9 118	-9 588
Emoyhtiön omistajille kuuluva osakekohtainen tulos, laimentamaton	19	-0,54	-0,57
Emoyhtiön omistajille kuuluva osakekohtainen tulos, laimennettu	19	-0,54	-0,57

^{*)} Vertailuvuosi muuttunut laatimisperiaatteen tarkennuksen johdosta. Konsernin laajaa tuloslaskelmaa on luettava yhdessä sitä koskevien liitetietojen kanssa.

Konsernin tase

EUR tuhatta	Liite	31.12.2023	31.12.2022
Varat			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	11	27 805	27 874
Aineettomat hyödykkeet	11	40 193	40 379
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	12, 13	21 230	22 213
Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset	14	13 881	10 937
Pitkäaikaiset sijoitukset ja saamiset	16, 20	4 339	6 890
Laskennalliset verosaamiset	10	1 297	1 338
Pitkäaikaiset varat yhteensä		108 744	109 631
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	15	18 127	13 124
Myyntisaamiset	16	40 291	33 696
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	10	2	9
Muut saamiset	16	35 327	35 003
Rahavarat	17	11 249	38 704
Lyhytaikaiset varat yhteensä		104 996	120 537
Varat yhteensä		213 740	230 168
Oma pääoma ja velat			
Oma pääoma			
Osakepääoma	18	80	80
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	18	62 361	64 010
Vararahasto	18	313	313
Muuntoerot	18	70	84
Kertyneet voittovarät ^{*)}	18	-1 958	6 906
Tilikauden voitto (tappio) ^{*)}	18	-8 926	-9 174
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		51 940	62 220
Määräysvallattomat omistajat		167	389
Oma pääoma yhteensä		52 108	62 609

EUR tuhatta	Liite	31.12.2023	31.12.2022
Velat			
Pitkäaikaiset velat			
Lainat	21	28 270	30 458
Vuokrasopimusvelat	21	9 266	10 738
Muut velat	23	3	550
Laskennalliset verovelat	10	5 973	6 630
Työsuhde-etuuksista johtuvat velvoitteet	6	356	381
Varaukset	22	472	543
Pitkäaikaiset velat yhteensä		44 340	49 300
Lyhytaikaiset velat			
Lainat	21	4 167	3 439
Vuokrasopimusvelat	21	6 141	5 968
Saadut ennakot	23	12 973	12 637
Ostovelat	23	25 992	36 271
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	10	1 268	2 990
Muut velat	23	66 518	55 835
Varaukset	22	234	1 119
Lyhytaikaiset velat yhteensä		117 292	118 258
Velat yhteensä		161 632	167 559
Oma pääoma ja vieras pääoma yhteensä		213 740	230 168

^{*)} Vertailuvuosi muuttunut laatimisperiaatteen tarkennuksen johdosta. Konsernin tasetta on luettava yhdessä sitä koskevien liitetietojen kanssa.

Konsernin rahavirtalaskelma

EUR tuhatta	Liite	1–12/2023	1–12/2022
Liiketoiminnan rahavirta			
Tilikauden voitto (tappio)^{*)}		-9 149	-9 834
Oikaisut:			
Poistot ja arvonalentumiset	7	9 444	8 731
Voitot ja tappiot tytäryhtiöiden myynnistä		-893	—
Voitot ja tappiot aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden		-103	-850
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta (tappiosta)	14	249	189
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot ja -kulut ^{*)}	9	13 809	10 507
Tuloverot	10	600	2 807
Muut oikaisut		-789	-1 064
Oikaisut yhteensä		22 316	20 320
Käyttöpääoman muutokset:			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	16	-6 325	-32 342
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	23	-807	35 795
Vaihto-omaisuuden muutos	15	-5 003	-6 356
Saadut korot		39	52
Maksetut korot		-3 919	-1 205
Muut rahoituserät ^{*)}		-9 463	-4 416
Tuloverot	10	-2 890	-102
Liiketoiminnan nettorahavirta		-15 201	1 912

EUR tuhatta	Liite	1–12/2023	1–12/2022
Investointien rahavirrat			
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	11	-2 218	-3 268
Käyttöomaisuuden myynnit		561	1 749
Tytäryritysten myynti, vähennettynä myydyillä rahavaroilla		543	—
Lisäsijoitukset osakkuusyhtiöihin	14	-3 228	-10 399
Osakkuusyhtiöiden myynnit	14	1 023	1 100
Osakkuusyhtiöille annettujen lainojen takaisinmaksut		218	566
Sijoitukset osakkeisiin		—	-850
Saadut suoritukset pankin talletustileiltä		—	1 728
Saadut osingot osakkuusyhtiöistä		36	93
Investointien nettorahavirta		-3 065	-9 280
Rahoituksen rahavirta			
Osakkeiden liikkeeseenlasku	18	—	2 200
Lainojen nostot	20	19 280	26 460
Lainojen takaisinmaksut	20	-20 433	-3 466
Vähemmistöosuuksien hankinta vähennettynä hankituilla rahavaroilla	16	—	-192
Maksettu varojenjako ^{*)}	20	-1 649	-1 614
Vuokrasopimusvelkojen maksut	20	-6 387	-6 481
Rahoituksen nettorahavirta		-9 190	16 906
Rahavarojen nettomuutos		-27 455	9 538
Rahavarat tilikauden alussa		38 704	29 166
Valuuttakurssien muutosten vaikutukset rahavaroihin		—	—
Rahavarat tilikauden lopussa		11 249	38 704

^{*)} Vertailuvuosi muuttunut laatimisperiaatteen tarkennuksen johdosta. Konsernin rahavirtalaskelmaa on luettava yhdessä sitä koskevien liitetietojen kanssa.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma

EUR tuhatta	Osake- pääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muut rahastot	Muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	Määräys- vallattomat osakkeen omistajat	Pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2023	80	64 010	313	84	-2 268	62 220	389	62 609
Tilikauden voitto/tappio	—	—	—	—	-8 926	-8 926	-223	-9 149
Muuntoerot	—	—	—	-14	—	-14	—	-14
Etuuspohjaisten velvoitteiden uudelleen määrittäminen	—	—	—	—	45	45	—	45
Tilikauden laaja tulos yhteensä	—	—	—	-14	-8 881	-8 895	-223	-9 118
Tapahumat osakkeenomistajien kanssa:								
Osakeperusteiset maksut	—	—	—	—	271	271	—	271
Varojenjako	—	-1 649	—	—	—	-1 649	—	-1 649
Muut erät	—	—	—	—	-7	-7	—	-7
Tapahumat osakkeenomistajien kanssa yhteensä	—	-1 649	—	—	265	-1 384	—	-1 384
Oma pääoma 31.12.2023	80	62 361	313	70	-10 885	51 940	167	52 108

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma

EUR tuhatta	Osake-pääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muut rahastot	Muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	Määräysvallattomat osakkeen omistajat	Pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2022	80	43 794	313	17	4 394	48 599	1 064	49 664
Tilikauden voitto/tappio ^{*)}	—	—	—	—	-9 174	-9 174	-661	-9 834
Muuntoerot	—	—	—	68	—	68	—	68
Etuuspohjaisten velvoitteiden uudelleen määrittäminen	—	—	—	—	179	179	—	179
Tilikauden laaja tulos yhteensä	—	—	—	68	-8 994	-8 926	-661	-9 588
Tapahumat osakkeenomistajien kanssa:								
Osakeanti	—	21 831	—	—	—	21 831	—	21 831
Liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa	—	—	—	—	-327	-327	-14	-341
Vaihtovelkakirjalaina opo komponentti	—	—	—	—	2 563	2 563	—	2 563
Osakeperusteiset maksut	—	—	—	—	88	88	—	88
Varojenjako ^{*)}	—	-1 614	—	—	—	-1 614	—	-1 614
Muut erät	—	—	—	—	7	7	—	7
Tapahumat osakkeenomistajien kanssa yhteensä	—	20 216	—	—	2 332	22 547	-14	22 533
Oma pääoma 31.12.2022	80	64 010	313	84	-2 268	62 220	389	62 609

*) Vertailuvuosi muuttunut laatimisperiaatteen tarkennuksen johdosta.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1. Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernin perustiedot

Enersense International Oyj (emoyhtiö tai yhtiö) yhdessä sen tytäryhtiöiden kanssa (Enersense tai konserni) on päästöttömien energiaratkaisujen toteuttaja, joka on vahvasti mukana tukemassa vallitsevaa energiamurrosta ja mahdollistamassa päästötöntä yhteiskuntaa. Enersense tarjoaa kestäviä ratkaisuja ja välittää osaamista pohjoismaisille ja kansainvälisille teollisuus-, energia-, tietoliikenne- ja rakennusalan yhtiöille, ja on mukana mahdollistamassa asiakkaiden menestyksellistä siirtymää kohti päästötöntä tulevaisuutta.

Enersense International Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Pori, Suomi ja sen rekisteröity osoite on Konepajaranta 2, 28100 Pori. Enersense International Oyj:n osakkeilla käydään kauppaa Nasdaq Helsinki Oy:n ylläpitämällä pörssilistalla kaupankäyntitunnuksella ESENSE.

Enersense International Oyj:n hallitus on hyväksynyt tämän konsernitilinpäätöksen julkistettavaksi. Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavilla Enersensen [verkkosivuilla](#).

Laatimisperusta

Enersensen konsernitilinpäätös on laadittu Euroopan unionissa hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2023 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä niistä annettuja SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisöläinsäädännön vaatimusten mukaiset.

Useat uudet standardit, standardien muutokset ja tulkinnat tulevat voimaan vasta myöhemmin kuin 1.1.2023 alkavilla tilikausilla, eikä niitä ole sovellettu tätä konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Konserni ei odota näillä olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen, jollei laatimisperiaatteissa ole muuta mainittu. Konsernitilinpäätös esitetään tuhansina euroina.

Tilinpäätöksessä esitetyt luvut on pyöristetty. Tästä johtuen, yksittäisten lukujen yhteenlaskettu määrä ei välttämättä vastaa esitettyä kokonaismäärää.

Vertailutieto on esitetty tilikauden luvun jälkeen suluissa.

Ulkomaanrahan määräisten erien muuntaminen

Toimintavaluutta ja esittämisvaluutta

Konserniyritysten tilinpäätöksiin sisältyvät erät arvostetaan sen taloudellisen ympäristön valuutassa, jossa kyseinen yritys pääasiallisesti toimii (toimintavaluutta). Konsernitilinpäätös esitetään euroissa, joka on Enersense International Oyj:n toiminta- ja esittämisvaluutta.

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat muunnetaan toimintavaluutan määräisiksi tapahtumapäivän kurssiin. Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat muunnetaan toimintavaluutan määräisiksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

Valuuttakurssivoitot ja -tappiot, jotka syntyvät ulkomaanrahanmääräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen saamisten ja velkojen muuttamisesta, kirjataan yleensä tulosvaikutteisesti. Ne kirjataan omaan pääomaan, jos erät ovat osa ulkomaiseen yksikköön tehtyä nettosijoitusta. Tavanomaiseen liiketoimintaan liittyvät valuuttakurssivoitot ja -tappiot esitetään tuloslaskelmassa vastaavissa erissä liikevoiton yläpuolella. Rahoituseriin liittyvät valuuttakurssivoitot ja -tappiot esitetään tuloslaskelmassa rahoituskuluissa.

Konserniyritykset

Esittämisvaluutasta poikkeavaa toimintavaluutta käyttävien konserniyritysten tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi käyttäen kauden keskikurssia ja taseet käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia. Kaikki tuloksen ja taseen muuntamisesta aiheutuvat valuuttakurssierot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

Ulkomaisiin yksikköihin tehdyistä nettosijoituksista johtuvat valuuttakurssierot kirjataan konsernitilinpäätöstä laadittaessa muihin laajan tuloksen eriin. Kun ulkomainen toiminto myydään, siihen liittyvät valuuttakurssierot siirretään tulosvaikutteisiksi osaksi myyntivoittoa tai -tappiota.

Toiminnan jatkuvuus

Tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen, koska Enersensen johdon harkinnan mukaan toiminnan jatkuvuuteen ei liity olennaista epävarmuutta. Konsernin toiminnan tulevaisuuden kehitykseen vaikuttavat erityisesti mm. konsernin tuloskehitys, pääomaa sitovien hankkeiden rahoituksen saatavuus sekä likviditeetin riittävyys. Konsernin johto on tehnyt arvioita yhtiöiden tulevista liikevaihdosta, käyttökatteista, investoinneista, rahoitustilanteesta sekä käyttöpääomatarpeista. Konsernissa testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta sekä liikearvo että hankekanta, jonka poistoaika on rajoittamaton. Yhtiön johto arvioi käyttöpääoman riittävän yhtiön kasvusuunnitelman mukaisen toiminnan jatkamiseksi tilinpäätöspäivästä vähintään seuraavaksi 12 kuukaudeksi, mikäli liiketoiminta kehittyy johdon laatimien ennusteiden mukaisesti.

Sodan ja pandemian vaikutus Enersenseen ja sen liiketoimintaan

Meneillään olevat kansainväliset konfliktit ylläpitävät geopolittisia jännitteitä ja epävarmuutta maailmantalouden kehitymisestä. Inflaatio on Enersenselle relevanteilla markkinoilla edelleen koholla, mikä näkyy erityisesti Baltian maissa, joissa palkkainflaatio nostaa kustannuksia. Materiaalien hinnat ovat myös koholla, ja riskinä erityisesti vanhojen sopimusten osalta on, että niitä ei saada uudelleen neuvoteltua.

Lisääntynyt epävarmuus talouskehityksestä sekä korkean inflaation myötä nousseet operatiiviset ja rahoituskustannukset ovat vaikuttaneet investointiympäristöön negatiivisesti. Tämä voi johtaa Enersensen sekä sen asiakkaiden taloudellisen aseman heikentymiseen esimerkiksi rahoituksen saatavuuden kautta, ja edelleen Enersensen palveluiden kysynnän heikentymiseen sekä myynnin odotettua hitaampaan kehitykseen. Investointiympäristön muutoksella saattaa olla negatiivinen vaikutus tiettyihin taseen arvostettaviin eriin.

Koronavirusta alettiin vuoden 2023 alusta alkaen käsitellä normaalina virustautina, eikä siihen enää liity poikkeuksellisia rajoitustoimenpiteitä.

Arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti vaatii johtoa tekemään kirjanpidollisia arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja, jotka vaikuttavat tilinpäätöksessä esitettävien varojen ja velkojen sekä tilikausilta esitettävien tuottojen ja kulujen määriin. Arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut perustuvat johdon parhaaseen tietämykseen, aiempaan kokemukseen ja odotuksiin tulevista tapahtumista. Arvioihin ja harkintaan perustuviin ratkaisuihin perustuvien tapahtumien toteutuneet tulokset voivat erota arvioiduista. Lisäksi johto joutuu käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa. Keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut esitetään seuraavissa liitetiedoissa:

Keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Liite	Keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut
2. Yrityshankinnat	Aineettomien hyödykkeiden arvostaminen
3. Liikevaihto ja liiketoiminta-alueet	Liikevaihdon kirjaaminen
10. Tuloverot	Tuloverojen kirjaaminen ja laskennallisen verosaamisen kirjaaminen verotuksellisista tappioista
11. Aineettomat hyödykkeet	Arvonalentumistestaus
13. Vuokrasopimukset	Vuokra-ajan määrittäminen ja lisäluoton koron määrittäminen
21. Lainat	Vaihtovelkakirjalainan korko ilman vaihto-oikeutta
22. Varaukset	Varauksen määrän ja ajoituksen arviointi

2. Yrityshankinnat

Enersense International Oyj ei tehnyt yrityshankintoja vuonna 2023.

Vuonna 2022 Enersense saattoi päätökseen seuraavat yrityshankinnat:

Enersense International Oyj hankki suunnatulla osakeannilla (18,5 miljoonaa euroa) koko osakekannan maatuulivoimahankkeiden kehitysyhtiö Megatuuli Oy:stä (nyk. Enersense Wind Oy). Osakekaupan täytäntöönpano saatiin päätökseen 1.2.2022.

Enersense International Oyj hankki suunnatulla osakeannilla (1,2 miljoonaa euroa) koko osakekannan sähköautojen pika- ja suurteholatausasemia valmistavan Unified Chargers Oy:stä (nyk. Enersense Charging Oy). Osakekaupan täytäntöönpano saatiin päätökseen 15.11.2022.

Enersense IN Oy voitti kilpailutuksessa Helenin käyttö- ja kunnossapitopalvelut -liiketoiminnan hankinnan. Sopimus astui voimaan 1.11.2022.

Alla olevassa taulukossa vuoden 2022 sarakkeessa on esitetty Megatuuli Oy:n hankinnasta syntyneet rahavirran määrät:

EUR tuhatta	2023	2022
Maksettu kauppahinta	—	—
Hankitut rahavarat	—	9
Rahavirta	—	9

Megatuuli Oy:stä hankitut nettovarat ja kaupasta syntynyt liikearvo on esitetty taulukossa alhaalla:

EUR tuhatta	2023	2022
Varat		
Pitkäaikaiset varat		
Muut aineettomat hyödykkeet	—	22 868
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	—	58

Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset	—	
Muut osakkeet	—	2 400
Myynti- ja muut saamiset	—	704
Laskennalliset verosaamiset	—	—
Pitkäaikaiset varat yhteensä	—	26 030
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	—	—
Myyntisaamiset	—	207
Muut saamiset	—	61
Rahavarat	—	9
Lyhytaikaiset varat yhteensä	—	277
Varat yhteensä	—	26 307
Velat		
Pitkäaikaiset velat		
Lainat	—	123
Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvat veloitteet	—	—
Laskennalliset verovelat	—	5 188
Varaukset	—	—
Pitkäaikaiset velat yhteensä	—	5 312
Lyhytaikaiset velat		
Lainat	—	150
Saadut ennakot	—	—
Ostovelat	—	192
Muut velat	—	137
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	—	—
Varaukset	—	—
Lyhytaikaiset velat yhteensä	—	479
Velat yhteensä	—	5 790
Nettovarat	—	20 516
Määräysvallattomien omistajien osuudet	—	—
Kauppahinta	—	-18 397
Positiivinen liikearvo	—	—
Negatiivinen liikearvo	—	-2 120

Alla olevassa taulukossa vuoden 2022 sarakkeessa on esitetty Unified Chargers Oy:n ja Helenin liiketoiminnan hankinnoista yhdistettynä syntyneet rahavirran määrät:

EUR tuhatta	2023	2022
Maksettu kauppahinta	—	-701
Hankitut rahavarat	—	5
Rahavirta	—	-696

Unified Chargers Oy:stä ja Helenin liiketoiminnasta hankitut nettovarot ja kaupasta syntynyt liikearvo on esitetty taulukossa alhaalla:

EUR tuhatta	2023	2022
Varat		
Pitkäaikaiset varat		
Muut aineettomat hyödykkeet	—	627
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	—	721
Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset	—	—
Muut osakkeet	—	—
Myynti- ja muut saamiset	—	—
Laskennalliset verosaamiset	—	—
Pitkäaikaiset varat yhteensä	—	1 348
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	—	255
Myyntisaamiset	—	-41
Muut saamiset	—	4
Rahavarat	—	5
Lyhytaikaiset varat yhteensä	—	222
Varat yhteensä	—	1 570
Velat		
Pitkäaikaiset velat		
Lainat	—	578
Etuus pohjaisista järjestelyistä johtuvat velvoitteet	—	—
Laskennalliset verovelat	—	—

Varaukset	—	—
Pitkäaikaiset velat yhteensä	—	578
Lyhytaikaiset velat		
Lainat	—	42
Saadut ennakot	—	—
Ostovelat	—	216
Muut velat	—	548
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	—	—
Varaukset	—	—
Lyhytaikaiset velat yhteensä	—	806
Velat yhteensä	—	1 384
Nettovarot	—	186
Määräysvallattomien omistajien osuudet	—	—
Kauppahinta	—	-1 906
Positiivinen liikearvo	—	1 720
Negatiivinen liikearvo	—	—

Megatuuli Oy:n aineettomien hyödykkeiden käypä arvo oli hankintahetkellä 22,9 miljoonaa euroa, sisältäen 22,8 miljoonaa euroa eri kehitysvaiheessa olevista tuulivoimapuistohankkeita.

Jäännösarvona määritellyn negatiivisen liikearvon määrä oli 2,1 miljoonaa euroa. Hankittujen varojen ja velkojen käypien arvojen nettosumma ylitti hankintamenon. IFRS 3 -säännösten mukaisesti hankittujen varojen ja velkojen määrät on arvioitu uudelleen. Koska vielä toisenkin tarkastelukerran jälkeen hankinnasta syntyi voitto, se tuloutetaan välittömästi, koska IFRS 3:n mukaan negatiivista liikearvoa ei voida esittää taseessa. Negatiivisen liikearvon tuloutus on kirjattu liiketoiminnan muihin tuottoihin.

Transaktioon liittyvät kulut olivat 0,5 miljoonaa euroa ja sisältyvät konsernin tulolaskelman muihin kuluihin ja liiketoiminnan nettokassavirtaan rahoituslaskelmassa.

Unified Chargers Oy:n aineettomien hyödykkeiden käypä arvo oli hankintahetkellä 0,6, sisältäen 0,6 miljoonaa euroa latausjärjestelmien kehittämismenoja.

Jäännösarvona määritellyn liikearvon määrä on 1,7 miljoonaa euroa. IFRS 3 -säännösten mukaisesti liikearvo ei poisteta ja sitä testataan vuosittain yhdessä muiden liikearvojen kanssa. Enersense odottaa saavansa synergiaetuja liiketoiminnan ollessa osana konsernia myynnillisesti sekä hankkeiden toteutuksessa.

Transaktioon liittyvät kulut olivat 0,1 miljoonaa euroa ja sisältyvät konsernin tuloslaskelman muihin kuluihin ja liiketoiminnan nettokassavirtaan rahoituslaskelmassa.

Helenin aineellisten hyödykkeiden käypä arvo oli hankintahetkellä 0,7 miljoonaa euroa, joka maksettiin rahana. Hankinnasta ei syntynyt liikearvoa. Transaktioon ei liittynyt kuluja.

Pori Offshore Constructions Oy:n (nyk. Enersense Offshore Oy) vuoden 2021 yritysoston lisäkauppavelkaa oikaistiin 0,4 miljoonaa euroa, joka kirjattiin liiketoiminnan muihin tuottoihin.

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATE

- Liiketoimintojen yhdistämiset käsitellään hankintamenetelmällä. Tytäryrityksen hankinnasta suoritettava vastike muodostuu luovutettujen varojen käyvästä arvosta.
- Liiketoimintojen yhdistämisessä hankittavat yksilöitävissä olevat varat sekä vastattaviksi otettavat yksilöitävissä olevat velat ja ehdolliset velat arvostetaan alun perin hankinta-ajankohdan käypään arvoon muutamia harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta. Mahdollinen määräysvallattomien omistajien osuus hankitussa yrityksessä kirjataan määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien osuutta hankitun yrityksen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta.
- Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluiksi toteutuessaan ja esitetään tuloslaskelmassa liiketoiminnan muissa kuluissa lukuun ottamatta välittömästi oman pääoman ehtoisten instrumenttien liikkeeseenlaskusta johtuvia menoja, jotka vähennetään omasta pääomasta.
- Määrä, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankitussa yrityksessä ja hankitusta yrityksestä aiemmin omistetun osuuden hankinta-ajankohdan käypä arvo ylittävät hankitun yksilöitävissä olevan nettovarallisuuden käyvän arvon, kirjataan liikearvoksi.

KESKEISET HARKINTAAN PERUSTUVAT RATKAISUT

Aineettomien hyödykkeiden arvostaminen

- Liiketoimintojen yhdistämisessä hankittavat nettovarat arvostetaan käypään arvoon. Enersensen johto on käyttänyt harkintaa määritellessään yksilöitävissä olevien aineettomien hyödykkeiden käyvän arvon hankintahetkellä sekä määritellessään kyseisten omaisuserien poistoajan. Megatuuli Oy:n hankinnan yhteydessä kirjattiin aineettomia hyödykkeitä, joiden arvonmäärityksessä käytettiin tämäntyyppisten aineettomien oikeuksien arvostukseen erikoistunutta asiantuntijayhteisöä. Johto uskoo, että käytetyt arviot ja oletukset ovat riittävän luotettavia käypien arvojen määrittämistä varten.

3. Liikevaihto ja raportoitavat segmentit

Enersensen toimitusjohtaja (ylin operatiivinen päätöksentekijä, CODM) seuraa konsernin tulosta seuraavien liiketoiminta-alueiden pohjalta, jotka ovat myös konsernin raportoitavat segmentit: Smart Industry, Power, Connectivity ja International Operations. Toimitusjohtaja käyttää liiketoiminnan tuloksen arviointiin pääasiasiassa liikevaihtoa ja käyttökattetta. Liikevaihdosta osatuloutettua vuonna 2023 oli 182,7 miljoonaa euroa.

Enersense muutti tuulivoimahankkeiden kirjanpitokäsittelyä vuoden 2023 alusta niin, että toteutuneista tuulivoimahankkeista realisoituneet myyntituotot sisällytetään hankkeen edistymistasojen mukaan tuloslaskelmassa liikevaihtoon, kun ne aiemmin sisältyivät liiketoiminnan muihin tuottoihin. Vaikutus vertailuvuoden lukuihin oli 14,0 miljoonaa euroa.

Smart Industry

Smart Industry -segmentti palvelee asiakkaitaan näiden tuotantolaitosten käyttövarmuuden parantamisessa ja kunnossapidon tehostamisessa sekä kehittää digitaalisia ratkaisuja tuottavuuden parantamiseen. Strategisena kasvualueenaan segmentti tuottaa myös resurssi- ja projektipalveluita kotimaisten ja kansainvälisten asiakkaiden onshore- ja offshore-hankkeisiin.

Power

Power-segmentti auttaa asiakkaitaan toteuttamaan energiamurrosta energiasektorin koko elinkaaren kattavilla palveluilla. Näihin kuuluvat voimansiirtoverkkojen ja sähköasemien suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito. Lisäksi strategisina kasvualueina segmenttiin kuuluvat tuulivoima- ja aurinkoenergiapuistojen suunnittelu, rakentaminen, kunnossapito ja hankekehitys sekä ratkaisut sähköisen liikenteen latausjärjestelmiin ja sähkön varastointiin. Tulevaisuudessa on tavoitteena panostaa myös oman uusiutuvan energian tuotannon käynnistämiseen.

Connectivity

Connectivity-segmentti palvelee asiakkaitaan toimittamalla mobiiliverkon ja kiinteän verkon palveluita sekä varmistamalla niiden toimivuuden. Segmentti on mukana tietoliikenneverkkojen kaikissa elinkaaren vaiheissa ja vastaa kiinteiden ja langattomien tietoliikenneverkkojen suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta.

International Operations

International Operations -segmentti kattaa Enersensen kansainväliset toiminnot pääasiassa Virossa, Latviassa ja Liettuassa.

Liiketoiminta-alueille kohdistamattomissa erissä ja eliminoinneissa esitetään seuraavien toimintojen kuluja: konsernin talous, ICT, hankinta, henkilöstö, laki, laatu ja viestintä.

Liikevaihto segmenteittäin

EUR tuhatta	1–12/2023	1–12/2022
Smart Industry	113 712	72 721
Power ^{*)}	87 487	74 958
Connectivity	57 771	47 230
International Operations	104 204	87 007
Liiketoiminta-alueille kohdistamattomat erät	144	81
Yhteensä^{*)}	363 318	281 997

^{*)} Vertailuvuosi muuttunut laatimisperiaatteen tarkennuksen johdosta.

Enersensen liikevaihto koostuu pääasiassa palveluista, projekteista ja resurssoinnista Pohjoismaissa ja kansainvälisesti toimivista teollisuus-, energia- ja tietoliikennealan yhtiöistä. Enersensen palveluissa asiakas samanaikaisesti saa ja kuluttaa Enersensen palveluista koituvat hyödyt sitä mukaa kuin Enersense palvelua tuottaa, Enersense parantaa omaisuuserää, joka on asiakkaan määräysvallassa tai Enersensen palveluista syntyy omaisuuserä, jolla ei ole Enersenselle vaihtoehtoista käyttöä ja Enersensellä on oikeus saada maksu tarkasteluhetkeen mennessä tuotetuista palveluista. Pääosa Enersensen liikevaihdosta muodostuu kiinteähintaisista projekteista, joiden tuotot kirjataan ajan kuluessa. Vuonna 2023 Enersensellä oli yksi asiakas, jonka osuus liikevaihdosta oli yli 10 %, jolta kirjattiin liikevaihtoa 50,6 miljoonaa euroa. Enersensellä oli vuonna 2022 yksi asiakas, jonka osuus konsernin liikevaihdosta oli yli 10 %, jolta kirjattiin liikevaihtoa 32,2 miljoonaa euroa.

Liikevaihdon maantieteellinen jakautuminen kohtamaan mukaan

EUR tuhatta	1-12/2023	1-12/2022
Suomi ^{*)}	241 397	192 317
Muut maat	121 921	89 680
Yhteensä^{*)}	363 318	281 997

*) Vertailuvuosi muuttunut laatimisperiaatteen tarkennuksen johdosta.

Jäljellä oleville suoritevelvoitteille kohdistettu transaktiohintaa

EUR tuhatta	1-12/2023	1-12/2022
Tulouttamaton transaktiohintaa	267 188	291 291
Seuraavana vuonna tuloutettava	160 826	185 023
Myöhemmin tuloutettava	106 362	106 268

Tulouttamaton transaktiohintaa vastaa tilikauden lopussa kokonaan tai osittain täyttämättä oleville suoritevelvoitteille kohdistettua yhteenlaskettua transaktiohintaa. Tulouttamaton transaktiohintaa tuloutetaan seuraavien 1-3 vuoden kuluessa.

Käyttökate (EBITDA) segmenteittäin

EUR tuhatta	1-12/2023	1-12/2022
Smart Industry	5 262	268
Power ^{*)}	10 714	19 237
Connectivity	2 273	362
International Operations	4 019	-3 930
Eliminoinnit ja liiketoiminta-alueille kohdistamattomat erät	-7 564	-3 726
Yhteensä	14 704	12 210

*) Enersense Wind Oy:n negatiivisen liikearvon tuloutus 2,1 miljoonaa euroa sisältyy vuoden 2022 Power liiketoiminta-alueen käyttökatteeseen.

Käyttökateen (EBITDA) täsmäytys liikevoittoon

EUR tuhatta	1-12/2023	1-12/2022
Käyttökate	14 704	12 210
Poistot ja arvonalentumiset	-9 444	-8 731
Liikevoitto	5 260	3 479

Sopimuksiin perustuvat omaisuuserät ja velat

EUR tuhatta	1-12/2023	1-12/2022
Sopimuksiin perustuvat omaisuuserät ^{*)}	19 886	21 561
Sopimuksiin perustuvat velat (saadut ennakot) ^{**)}	12 973	12 637

*) Lisätietoja liitetiedossa 16. Myyntisaamiset ja muut saamiset.

**) Lisätietoja liitetiedossa 23. Ostovelat ja muut velat.

Sopimuksiin perustuvat omaisuuserät sisältävät projektitoimituksiin liittyvää myyntiä, jota ei ole vielä laskutettu.

Pitkäaikaisten varojen maantieteellinen jakauma

EUR tuhatta	1-12/2023	1-12/2022
Suomi	97 394	98 636
Muut maat	10 105	9 657
Yhteensä^{*)}	107 499	108 293

*) Taseen pitkäaikaiset varat vähennettynä laskennallisilla verosaamisilla ja pitkäaikaisilla rahoitusvaroilla. Lisätietoja liitetiedoista 10. Tuloverot ja 20. Rahoitusriskien ja pääoman hallinta.

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATE

Myyntituottojen tulouttaminen

- Liikevaihdon kirjaamiseen sovelletaan IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista standardin viisiportaista tuloutusmallia. Myyntituotto kirjataan siihen määrään, joka odotetaan saatavan asiakkaalta vastikkeena tuotteen tai palvelun luovuttamisesta. Myyntituotto kirjataan, kun palvelua tai tavaraa koskeva määräysvalta siirretään asiakkaalle, joko ajan kuluessa tai yhtenä ajankohta.
- Liikevaihto koostuu palveluista, projekteista ja resurssoinnista. Asiakkaan kanssa tehdään sopimus, josta molempien osapuolien oikeudet ja velvoitteet käyvät ilmi. Suurempien asiakkaiden kanssa voidaan tehdä puitesopimus, joka yhdessä tilauksen ja tilausvahvistuksen kanssa muodostaa IFRS 15 mukaisen sopimuksen ja pienempien asiakkaiden kanssa tilaus ja tilausvahvistus muodostavat sopimuksen.
- Palvelusopimuksissa ja resurssointipalveluissa asiakas tyypillisesti samanaikaisesti saa ja kuluttaa Enersensen tuottamaa palvelua sitä mukaa kuin sitä tuotetaan. Enersense soveltaa IFRS 15 standardin käytännön apukeinoa, jonka mukaan yhteisö tulouttaa määrän, jonka se on oikeutettu laskuttamaan, mikäli yhteisöllä on oikeus saada asiakkaalta vastike rahamääränä, joka suoraan vastaa yhteisön tarkasteluhetkeen mennessä tuottaman suoritteiden arvoa asiakkaalle.
- Kiinteähintaisissa pitkäaikaisprojekteissa sekä muissa sovituisissa kokonaistoimituksissa, joissa Enersense luo tai parantaa asiakkaan määräysvallassa olevaa omaisuuserää tai, joissa Enersensellä ei ole vaihtoehtoista käyttöä tuotetulle omaisuuserälle ja Enersensellä on oikeus saada maksu tuotetusta suoritteesta, mukaan lukien syntyneet menot ja kohtuullinen kate, myyntituotto kirjataan ajan kuluessa. Suoritevelvoitteen täyttämistä määritetään tyypillisesti toteutuneiden kulujen perusteella kokonaiskustannuksista. Projektien nusteita, arvioitua kokonaistuottoa ja kuluja arvioidaan jokaisena raportointipäivänä. Asiakassopimukset saattavat sisältää muuttuvia vastikkeita, kuten sanktioita, bonuksia tai alennuksia. Muuttuvien vastikkeiden vaikutus arvioidaan sopimuskohtaisesti ja myyntituotto kirjataan siihen määrään, johon Enersense on oikeutettu ja on erittäin todennäköistä, että merkittävää peruutusta kertyneiden kirjattujen myyntituottojen määrään ei jouduta tekemään.
- Kun tuulivoimahanke myydään, Enersense tulouttaa myynnin ajankohtana määrän, johon se on oikeutettu omistusoikeuden siirtymisen perusteella. Liittyvät palvelut tuloutetaan ajan kuluessa.

Liiketoiminta-alueet

Liiketoiminta-alueet on määritetty sen informaation perusteella, jota Enersensen ylin operatiivinen päätöksentekijä (CDOM) seuraa resurssien kohdistamiseksi ja liiketoiminta-alueiden tuloksellisuuden arvioimiseksi. Enersense arvioi liiketoiminta-alueiden tuloksellisuutta liikevaihtoon ja käyttökatteeseen (EBITDA) perustuen. Tämän lisäksi Enersense seuraa asiakastytyvääisyyttä, tilauskantaa ja työturvallisuutta liiketoiminta-alueittain. Enersense määrittää käyttökateen liikevoittona ennen poistoja ja arvonalentumisia. Liikevoitto määritetään tilikauden voittona (tappiona) lisätynä tuloveroilla ja rahoitustuottojen ja -kulujen nettovaikutuksella. Enersensen toimitusjohtaja arvioi konsernin ja liiketoiminta-alueiden taloudellista tulosta ja taloudellista asemaa ja tekee strategisia päätöksiä. Toimitusjohtaja on Enersensen ylin operatiivinen päätöksentekijä.

KESKEISET HARKINTAAN PERUSTUVAT RATKAISUT

Liikevaihdon kirjaaminen

Odotettujen myyntituottojen ja -kulujen sekä valmiusasteen mittaaminen vaatii arvioita. Osana arviointia, johto ottaa huomioon keskeiset sopimusvelvoitteet, kiinteähintaisen pitkäaikaisprojektin aikataulun, tunnistetut riskit ja mahdollisuudet sekä muutokset tuottojen ja kulujen arvioissa. Toteutuneet kulut saattavat erota ennustetuista hinnankorotusten, viivästysten tai tarvittavien lisämateriaalien ja työn johdosta. Tehtyjä arvioita tarkastellaan jokaisena raportointipäivänä ja mahdolliset muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti sillä kaudella, kun muutos toteutuu. Lähtökohtaisesti, toteutuneet tuotot ja kulut eroavat arvioituista.

4. Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muina tuottoina esitetään muun muassa tuotot tytäryhtiön (Enersense Solutions Oy) myynnistä, Enersense Offshore Oy:n lisäkauppahinnan muutoksesta ja käyttöomaisuuden myyntivoitot.

EUR tuhatta	1–12/2023	1–12/2022
Negatiivisen liikearvon tuloutus	—	2 120
Tytäryhtiön myyntivoitto	893	—
Vuokratuotot	97	105
Lisäkauppahinnan muutos	420	1 330
Tuotot hallintopalveluista	22	39
Osakkuusyhtiöiden myyntivoitot	—	772
Tuotot ravintolapalveluista	41	117
Myyntivoitot aineellisista käyttö-omaisuushyödykkeistä	117	78
Kilpailukieltokorvaus	—	52
Muut tuotot	367	325
Yhteensä	1 957	4 937

5. Materiaalit ja palvelut

Materiaaleihin ja palveluihin sisältyvät tilikauden aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot, varastojen muutos ja ulkopuoliset palvelut. Enersensen ostot muodostuvat kunnossapidon ja tuotantolaitosten huollossa käytettävistä välineistä, esikäsitellyistä teräsvalmisteista, maarakennusmateriaaleista, mekaanisista laitteista, teräs- ja putkitarvikkeista sekä voimansiirtoverkkojen, sähkö- ja tuulivoimaloiden varaosista. Ulkopuolisiin palveluihin sisältyy pääasiassa digi- ja mobiilipalveluiden, sähkö- ja automaatioasennuksen, maankaivuun, suunnittelun, tarkastuksen ja vuokratyövoiman alihankintakuluja. Enersense haluaa osallistaa hankintaketjuaan keskusteluun terästuotannon siirtymisestä kohti vähäpäästöisempiä ratkaisuja ja liittyi loppuvuonna 2023 mukaan WWF Suomen Ready for Green Steel -kampanjaan, joka kannustaa teräsalan yrityksiä vauhdittamaan tätä positiivista muutosta.

EUR tuhatta	1–12/2023	1–12/2022
Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot	-100 002	-71 484
Varastojen muutos	1 618	-126
Ulkopuoliset palvelut	-104 490	-81 205
Yhteensä	-202 874	-152 815

6. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Enersense-konsernissa on noin 2 000 työntekijää. Alla on esitetty työntekijöille ja johdolle myönnetty henkilöstöetuudet sekä etuusperusteiset velvoitteet. Johtoryhmän jäsenille ja toimitusjohtajille sekä hallituksen jäsenille myönnetty henkilöstöetuudet esitetään liitetiedossa 26. Osakepalkitseminen on esitetty liitetiedossa 27.

Työsuhde-etuudet

EUR tuhatta	1–12/2023	1–12/2022
Palkat ja palkkiot	-95 909	-78 725
Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	-13 275	-10 903
Eläkekulut – etuusperusteiset järjestelyt	-6	-9
Muut henkilöstökulut	-5 539	-8 095
Yhteensä	-114 729	-97 733

Henkilötyövuosi (keskiarvo ajanjaksolla)

	1–12/2023	1–12/2022
Henkilötyövuosi (keskiarvo ajanjaksolla)	1 942	1 836

Etuusperusteiset järjestelyt

Konsernilla on Suomessa etuusperusteisia ryhmäeläkevakuutuksia, jotka on vakuutettu henkivakuutusyhtiöissä (Mandatum Life ja OP). Ryhmäeläkevakuutuksen etuusperusteisia osia ovat loppupalkkaan perustuva vanhuuseläke ja hautausavustus sekä eläkkeelle maksettava vuotuinen indeksikorotus.

Vakuutuksen piirissä on 89 henkilöä, joista 8 on edelleen työsuhteessa konserniin. Työnantaja voi joutua maksamaan vakuutusmaksuja ryhmäeläkevakuutuksiin, jos vakuutuksen varat eivät riitä kattamaan edunsaajille luvattuja etuuksia.

Ryhmäeläkevakuutusten varat perustuvat työnantajan maksamiin vakuutusmaksuihin ja niille saatuihin tuottoihin. Vuotuinen vakuutusmaksu määritetään perustuen vuotuisen uuteen eläkekarttumaan ja vuotuisiin eläkkeiden indeksikorotuksiin.

Etuusperusteisiin velvoitteisiin sisältyvät riskit

Muutokset joukkovelkakirjojen tuotoissa

Jos diskonttokoron perustana olevien joukkovelkakirjojen tuotot muuttuvat, konserni voi joutua muuttamaan diskonttokorkoa. Tämä vaikuttaa sekä etuusperusteiseen nettovelkaan että muihin laajan tuloksen eriin kirjattavaan uudelleen määrittämisestä johtuvaan erään.

Inflaatio

Ryhmäläkevakuutusten eläkkeet ovat sidoksissa inflaation kehitykseen ja inflaation kasvu kasvattaa etuspohjaista velvoitetta.

Odotettavissa oleva elinikä

Konsernin etuspohjaiset velvoitteet liittyvät sekä työikäisiin että eläkeläisiin. Odotettavissa oleva eliniän nousu voi täten kasvattaa eläkevelvoitetta.

Etuspohjaiset järjestelyt taseessa

EUR tuhatta	2023	2022
Velvoitteet etuspohjaisista eläkejärjestelyistä	1 133	1 114
Etuspohjaisiin järjestelyihin kuuluvat varat	-777	-733
Yhteensä	356	381

Etuspohjaisten velvoitteiden nykyarvon muutos

EUR tuhatta	2023	2022
Etuspohjainen velvoite 1.1.	1 114	1 606
Liiketoimintojen yhdistämiset	—	—
Korkokulu	42	16
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	6	9
Maksetut eläkkeet	-50	-60
Vakuutusmatemaattiset (voitot) tappiot	21	-457
Etuspohjainen velvoite 31.12.	1 133	1 114

Etuspohjaisiin järjestelyihin kuuluvien varojen käyvän arvon muutos

EUR tuhatta	2023	2022
Etuspohjaiset varat 1.1.	733	1 062
Liiketoimintojen yhdistämiset	—	—
Korkotuotot	28	10
Maksetut eläkkeet	-50	-60
Varojen voitto (tappio)	20	-305
Työnantajan suorittamat maksut	46	26
Etuspohjaiset varat 31.12.	777	733

Tuloslaskelman kirjatut erät

EUR tuhatta	2023	2022
Työsuoritukseen perustuva meno	-6	-9
Nettokorko	-14	-6
Yhteensä	-20	-15

Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut uudelleen määrittämisestä johtuvat vaikutukset

EUR tuhatta	2023	2022
Voitto (tappio) eläkejärjestelyn varoista	-20	305
Voitto (tappio) eläkejärjestelyn velvoitteista – taloudellisten oletusten muutos	37	-527
Voitto (tappio) eläkejärjestelyn velvoitteista – kokemukseräiset tarkistukset	-16	70
Yhteensä	1	-152

Järjestely on IAS 19.8:n mukainen hyväksyttävä vakuutus, eikä järjestelyn varojen tarkempaa erittelyä ole mahdollista laatia.

Enersense arvioi vakuutusmaksujen etuspohjaisiin järjestelyihin olevan 18 tuhatta euroa vuonna 2024. Etuspohjaisten velvoitteiden duraation painotettu keskiarvo on 14 vuotta.

Keskeiset vakuutusmatemaattiset oletukset

Oletus	2023	2022
Diskonttokorko, (%)	3,3	3,9
Eläkkeiden korotus, (%)	2,4	2,8
Inflaatio, (%)	2,2	2,6
65-vuotiaiden eliniän odote, (vuosia):		
Mies	21,4	21,4
Nainen	25,4	25,4

Herkkyysanalyysi (yksittäisen oletuksen muutoksen vaikutus etuuspohjaiseen velvoitteeseen)

EUR tuhatta	2023	2022
Eläkkeiden korotuksen muutos:		
0,5 % nousu	72	69
0,5 % lasku	-64	-62
Diskonttokoron muutos:		
0,5 % nousu	-32	-72
0,5 % lasku	38	81

Kuvattu herkkyysanalyysi perustuu esitetyn oletettaman muutokseen, kun samalla muut oletamat pysyvät ennallaan. Todellisuudessa näin ei todennäköisesti tapahdu, vaan muutos yhdessä olettamassa saattaa myös vaikuttaa muiden oletettamien muuttumiseen. Laskettaessa etuuspohjaisen eläkevelvoitteen herkkyyttä merkittäville aktuaarisille olettamille, on käytetty samaa laskentatapaa kuin taseeseen kirjattua eläkevelvoitetta laskettaessa.

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATE**Maksupohjaiset eläkejärjestelyt**

Maksupohjaisissa järjestelyissä maksut suoritetaan vakuutusyhtiölle tai muulle vastaavalle taholle, jonka jälkeen konsernilla ei ole enää muita maksuvelvoitteita. Suoritukset maksupohjaisiin järjestelyihin kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi sille tilikaudelle, jota veloitus koskee.

Etuuspohjaiset järjestelyt

Konsernilla on etuuspohjaisia eläkejärjestelyitä Mandatum Lifessä ja OP-Henkivakuutuksessa, joihin konserni maksaa vakuutusmaksuja eläketurvan rahoittamiseksi.

Uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät, jotka sisältävät vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot, kirjataan välittömästi taseeseen muiden laajan tuloksen erien kautta sinä kautena, kun ne syntyvät. Uudelleenmäärittämisestä johtuvia eriä ei siirretä tulosvaikutteisiksi myöhemmillä tilikausilla. Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan tulosvaikutteisesti käyttäen aiempaa seuraavista päivämääristä:

- suunnitelman muuttamisen tai supistamisen päivä
- päivä, jona konserni kirjaa asiaan liittyvät IAS 37:n mukaiset uudelleenjärjestelykustannukset tai työsuhteen päättymiseen liittyvät etuudet. Nettokorko lasketaan soveltamalla diskonttokorkoa etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvaan nettovelkaan tai -varaan. Konserni kirjaa seuraavat etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvat nettomääräisen velan muutokset konsernituloslaskelmaan:
- työsuoritukseen perustuvat menot, jotka kattavat kauden työsuoritukseen perustuvat menot, aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot, velvoitteen supistamisesta tai täydentämisestä johtuvat voitot ja tappiot kirjataan työsuhte-etuuksista johtuviin kuluihin
- nettokorkomenot tai -tulot kirjataan rahoituskuluihin.

Konsernin etuuspohjaiseen järjestelyyn liittyvät velvoitteet ja niihin liittyvät työsuoritukseen perustuvat menot on laskettu käyttämällä ennakoitua etuusosoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää.

Etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin liittyvä velvoite on etuuspohjaisen velvoitteen tilinpäätöspäivän arvo, josta vähennetään järjestelyn varojen käypä arvo. Diskonttokorko on määritetty käyttämällä Bloomberg € EU Corporate-tuottokäyrää. Etuuteen liittyvän velvoitteen arvioitu kesto on otettu huomioon. Markkinapohjaiset inflaatio-odotukset on määritetty käyttämällä inflaatioon sidottuja swappeja euroalueella.

7. Poistot ja arvonalentumiset

Poistot

EUR tuhatta	1-12/2023	1-12/2022
Aineettomat hyödykkeet		
Asiakassuhteet	-966	-966
Kehittämismenot	-226	-260
Aineettomat oikeudet	-57	-54
Muut aineettomat hyödykkeet	-465	-323
Yhteensä	-1 714	-1 603
Aineelliset hyödykkeet		
Maa-alueet ^{*)}	-37	-12
Rakennukset ja rakennelmat	-3 092	-3 130
Koneet ja kalusto	-4 443	-3 859
Muut aineelliset hyödykkeet	-87	-94
Yhteensä	-7 660	-7 094

*) Poistot maa-alueista koskevat vuokrattuja maa-alueita.

Arvonalentumiset

EUR tuhatta	1-12/2023	1-12/2022
Arvonalentumiset hyödykeryhmittäin		
Aineettomat hyödykkeet		
Tuulivoimahankekanta	-45	-18
Aineelliset hyödykkeet	—	—
Koneet ja kalusto	-25	-16
Yhteensä	-69	-35

EUR tuhatta	1-12/2023	1-12/2022
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-9 444	-8 731

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATE

Poistot kirjataan tuloslaskelmaan tasaerinä aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisena vaikutusaikana. Käyttöoikeusomaisuuserät poistetaan taloudellisena vaikutusaikana tai sitä lyhyempänä vuokra-aikana. Jos Enersense on kohtuullisen varma osto-option käyttämisestä, käyttöoikeusomaisuuserän poistoaikana käytetään omaisuuserän taloudellista vaikutusaikaa.

Poistoajat

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Rakennukset ja rakennelmat	10–30 vuotta
Koneet ja kalusto	3–15 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–5 vuotta

Aineettomat hyödykkeet

Asiakassuhteet	10 vuotta
Kehittämismenot	3–5 vuotta
Aineettomat oikeudet	5–10 vuotta
Muut aineettomat hyödykkeet	1–15 vuotta

Odotettavissa olevia taloudellisia vaikutusaikoja tarkistetaan jokaisena raportointi kauden päättymispäivänä, ja jos ne poikkeavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoaikoja muutetaan vastaavasti.

8. Liiketoiminnan muut kulut

Liiketoiminnan muina kuluina esitetään muun muassa kulut ostetuista hallintopalveluista, toimitilakulut, ICT-ohjelmisto- ja -laitteet sekä vapaaehtoiset henkilöstökulut. Muut kulut sisältävät muun muassa tilintarkastus- ja asiantuntijapalkkioita, toimistokuluja sekä luottotappiokuluja. Vapaaehtoiset henkilösivukulut -erässä esitetään henkilökunnan työkyky-, virkistys-, koulutus- ja harrastustoimintaan liittyvät kulut.

EUR tuhatta	1–12/2023	1–12/2022
ICT-ohjelmisto- ja -laitteet	-12 180	-8 272
Ostetut hallintopalvelut	-841	-871
Vapaaehtoiset henkilöstösivukulut	-1 722	-1 474
Ajoneuvokulut	-7 244	-4 689
Lainopilliset, muu konsultointi	-823	-1 065
Markkinointikulut	-521	-332
Toimitilakulut	-3 565	-4 163
Yritysjärjestelyihin liittyvät muut kulut	-179	-1 420
Matkakulut	-181	-393
Muut kulut	-9 183	-6 467
Yhteensä	-36 440	-29 147

Enersense International Oyj:n yhtiökokous valitsee vuosittain konsernin tilintarkastajan. Vuoden 2023 yhtiökokouksessa tilintarkastajaksi valittiin KPMG Oy Ab.

Tilintarkastajien palkkiot

EUR tuhatta	1–12/2023	1–12/2022
Tilintarkastuspalvelut	-327	-312
Veroneuvonta	-8	-9
Muut palvelut	-15	-17
Yhteensä	-350	-338

Tilintarkastajien palkkiot sisältävät konsernin kunkin yhtiön tilintarkastajalle maksetut palkkiot.

KPMG Oy Ab:n suorittamat muut kuin tilintarkastuspalvelut Enersense-konsernin yhtiöille tilikaudella 2023 olivat yhteensä 25 (26) tuhatta euroa.

9. Rahoitustuotot ja kulut

EUR tuhatta	1–12/2023	1–12/2022
Rahoitustuotot		
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot	43	476
Yhteensä	43	476
Rahoituskulut		
Korkokulut osamaksuveloista	-2	-6
Korkokulut muista lainoista	-6 441	-1 791
Vähemmistöosakkaille maksettava varojenjako	-6 098	-7 406
Arvon alentumiset sijoituksista	8	-444
Korkokulut vuokrasopimus-veloista	-515	-163
Valuuttakurssitappiot	-23	-636
Palkkiokulut	-782	-537
Yhteensä	-13 852	-10 982
Rahoitustuotot- ja kulut yhteensä	-13 809	-10 507

Korkokulut muista lainoista sisältävät pääasiassa lainojen korkokuluja, takausprovisioita, factoring korkoja ja palkkioita sekä viivästyskorkokuluja. Palkkiokulut sisältävät jälleenrahoitukseen liittyviä kertaluontoisia järjestelypalkkioita 0,8 miljoonaa euroa sekä muita rahoitukseen liittyviä palkkioita. Rahoitusjärjestelystä lisätietoa liitetiedossa 21. Lainat.

Enersense muutti tuulivoimahankkeiden kirjanpitokäsittelyä vuoden 2023 alusta niin, että osakassopimuksen perusteella vähemmistöosakkaille maksettava varojenjako kirjataan tuloslaskelman rahoituskuluihin, kun se aiemmin käsiteltiin oman pääoman vähennyksenä. Tämän vaikutus lukuihin oli 6,1 (7,4) miljoonaa euroa.

10. Tuloverot

Tuloverokulut koostuvat kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verokulusta ja laskennallisesta verokulusta.

EUR tuhatta	1-12/2023	1-12/2022
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot yhteensä	-1 215	-3 075
Aiempia tilikausia koskevat oikaisut	-2	—
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot yhteensä	-1 217	-3 075
Laskennallisten verosaamisten muutos	-41	241
Laskennallisten verovelkojen muutos	657	27
Laskennallinen verokulu/hyöty		
Tuloverot	-600	-2 807

Konsernin tuloslaskelmaan merkityn verokulun ja Suomen verokannalla (20 % kaikilla tilikausilla) laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma on esitetty alla:

Tuloverokulun täsmäytys alustavaan laskennalliseen määrään nähden

EUR tuhatta	1-12/2023	1-12/2022
Tulos ennen veroja	-8 549	-7 027
Verot laskettuna Suomen verokannalla 20 %	1710	1 405
Ulkomaisten tytäryhtiöiden poikkeavien verokantojen vaikutus	29	140
Vähennyskelvottomien kulujen vaikutus	-33	-79
Verovapaiden tulojen vaikutus	99	85
Erillisyhtiön tulokseen perustava vero	-2 407	-4 359
Aiempia tilikausia koskevat oikaisut	2	—
Muut oikaisut	—	—
Tuloverot	-600	-2 807

Laskennalliset verosaamiset ja -velat

EUR tuhatta	1.1.	Kirjattu tulos-vaikutteisesti	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Liike-toimintojen yhdistämiset	31.12.
2023					
Laskennalliset verosaamiset					
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	951	-2	—	—	950
Eläkevelvoitteet	91	—	—	—	91
Vahvistetut tappiot	3 045	—	—	—	3 045
Vuokrasopimukset	3 341	-235	—	—	3 106
Saamisten arvonalentumiset	100	—	—	—	100
Muut erät	172	-38	—	—	135
Laskennallisten verojen netottaminen	-6 363	234	—	—	-6 129
Yhteensä	1 338	-41	—	—	1 297
Laskennalliset verovelat					
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	-8 991	494	—	—	-8 497
Vuokrasopimukset	-3 287	206	—	—	-3 081
Muut erät	-661	163	—	—	-498
Laskennallisten verojen netottaminen	6 309	-206	—	—	6 103
Yhteensä	-6 630	657	—	—	-5 973

Merkittävimmät väliaikaiset erot kirjanpidon ja verotuksen välillä liittyvät Enersense Wind Oy:n hankinnassa kirjattuihin aineettomiin hyödykkeisiin. Enersense Wind Oy:n hankintaa kuvataan liitetiedossa 2. Yrityshankinnat. Konsernilla on vahvistettuja tappioita, joista on kirjattu 3,0 miljoonaa euroa laskennallista verosaamista. Laskennallisten verosaamisten kirjaaminen perustuu ensisijaisesti siihen, että on käytettävissä verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikaiset erot voidaan hyödyntää.

EUR tuhatta	1.1.	Kirjattu tulos-vaikutteisesti	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Liike-toimintojen yhdistämiset	31.12.
2022					
Laskennalliset verosaamiset					
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	933	18	—	—	951
Eläkevelvoitteet	88	3	—	—	91
Vahvistetut tappiot	3 045	—	—	—	3 045
Vuokrasopimukset	3 450	-109	—	—	3 341
Saamisten arvonalentumiset	100	—	—	—	100
Muut erät	-48	220	—	—	172
Laskennallisten verojen netottaminen	-6 472	109	—	—	-6 363
Yhteensä	1 096	242	—	—	1 338
Laskennalliset verovelat					
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	-3 983	181	—	-5 188	-8 991
Vuokrasopimukset	-3 332	44	—	—	-3 287
Muut erät	-508	-154	—	—	-661
Laskennallisten verojen netottaminen	6 354	-44	—	—	6 309
Yhteensä	-1 469	27	—	-5 188	-6 630

EUR tuhatta	Käyttämättömät tappiot		Kirjatut laskennalliset verosaamiset		Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Vanhentuu 10 vuodessa	154 272	152 260	3 045	3 045	30 855	17 646
Yhteensä	154 272	152 260	3 045	3 045	30 855	17 646

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATE

Tuloverot

- Kauden verokuluna tai -tuottona esitetään kauden verotettavasta tulosta kunkin maan tuloverokannan perusteella maksettava vero oikaistuna väliaikaisista eroista johtuvien laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutoksilla. Verotettavaan tuloon perustuvat verot lasketaan perustuen vallitseviin verokantoihin maissa, joissa konserni toimii.
- Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi jos ne liittyvät muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin. Tällöin myös vero kirjataan vastaavasti muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan.
- Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan, kun siihen on lakiin perustuva oikeus ja kun suoritus on tarkoitus toteuttaa nettomääräisesti tai saaminen ja velka on tarkoitus realisoida samanaikaisesti.

Laskennalliset verot

- Laskennalliset verot kirjataan varojen ja velkojen konsernitilinpäätökseen sisältyvien kirjanpitoarvojen ja verotuksellisten arvojen välisistä väliaikaisista eroista. Laskennallista veroa ei kirjata liikearvon alkuperäisestä kirjaamisesta tai varojen ja velkojen alkuperäisestä kirjaamisesta, kun kyseessä ei ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä liiketapahtuma toteutumisaikanaan vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon.
- Laskennalliset verot määritetään niiden verokantojen (ja -lakien) perusteella, jotka on säädetty tai käytännössä hyväksytty raportointikauden loppuun mennessä ja joita odotetaan sovellettavan, kun kyseinen laskennallinen verosaaminen realisoituu tai laskennallinen verovelka suoritetaan.
- Laskennallisia verosaamisia kirjataan vain siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa on käytettävissä verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikaiset erot voidaan hyödyntää.
- Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan silloin, kun kauden verotettavaan tuloon perustuvien verosaamisten ja -velkojen vähentämiseen toisistaan on lakiin perustuva oikeus, ja kun laskennalliset verosaamiset ja -velat liittyvät saman veronsaajan perimiin tuloveroihin.

KESKEISET HARKINTAAN PERUSTUVAT RATKAISUT

Tuloverojen kirjaaminen

- Tuloslaskelman verokulu muodostuu tilikauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Verot merkitään tuloslaskelmaan, paitsi milloin ne liittyvät muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan kirjattaviin eriin. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan tilinpäätöspäivään mennessä säädettyjen verokantojen perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin tilikausiin liittyvillä veroilla.

- Johto arvioi veroilmoituksissa otettuja kantoja tilanteissa, joissa verolainsäädäntö jättää tilaa tulkinnolle. Tällaisissa tilanteissa kirjattavat verovelat perustuvat johdon arvioihin. Tuloverojen kokonaismäärän arvioiminen koko konsernin tasolla edellyttää merkittävää harkintaa, joten lopullisen veron määrään liittyy epävarmuutta.

Laskennallisten verosaamisten kirjaaminen verotuksellisista tappioista

- Johdon harkintaa tarvitaan määritettäessä sitä missä määrin laskennallisia verosaamisia voidaan kirjata. Konsernin johto on käyttänyt harkintaa päättäessään kirjataanko laskennallista verosaamista käyttämättömistä verotuksellisista tappioista tai käyttämättömistä verohyvityksistä.
- Kirjaaminen tehdään siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan käyttämättömät verotukselliset tappiot sekä käyttämättömät verotukseen liittyvät hyvitykset voidaan hyödyntää.
- Tulevaisuuden verotettavien voittojen arvioiminen perustuu Enersensen strategiaan, ennusteisiin ja epävarmuuksien arviointiin. Enersensen johto seuraa konsernin taloudellista asemaa ja arvioi tulevaa kehitystä kuukausittain. Verotuksellisista tappioista ja käyttämättömistä hyvityksistä kirjattujen laskennallisten verosaamisten määrää arvioidaan jokaisena raportointikauden päättymispäivänä.

11. Liikearvo ja aineettomat hyödykkeet

EUR tuhatta	Liikearvo	Asiakassuhteet	Kehittämismenot	Tuulivoima- hankekanta	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut aineettomista hyödykkeistä	Muut aineettomat hyödykkeet yhteensä
2023							
Hankintameno 1.1.	27 874	9 647	3 335	22 714	10 880	144	46 720
Lisäykset	—	—	1 117	—	1	939	2 057
Yritysmyyntit	-69	—	-200	—	-100	—	-300
Vähennykset	—	—	-362	-113	-4	—	-478
Siirrot erien välillä	—	—	-79	—	1 019	-939	—
Hankintameno 31.12.	27 805	9 647	3 811	22 601	11 796	144	47 999
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	—	-2 337	-1 985	—	-2 019	—	-6 341
Poistot	—	-966	-226	—	-522	—	-1 714
Yritysmyyntit	—	—	185	—	95	—	280
Vähennykset	—	—	10	—	4	—	14
Arvonalentumiset	—	—	—	-45	—	—	-45
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	—	-3 303	-2 016	-45	-2 442	—	-7 806
Kirjanpitoarvo 1.1.	27 874	8 276	1 127	22 714	8 966	122	18 592
Kirjanpitoarvo 31.12.	27 805	6 344	1 795	22 556	9 354	144	40 193

Muut aineettomat hyödykkeet koostuvat pääasiassa teknologiaan perustuvasta aineettomasta hyödykkeestä, yhteensä 8,4 miljoonaa euroa, aineettomista oikeuksista ja muista aineettomista hyödykkeistä. Asiakassuhteet ovat muodostuneet Empower-yrityshankinnan yhteydessä vuonna 2020.

Vuoden 2023 aikana Enersense on ottanut käyttöön uuden pilvipohjaisen toiminnanohjausjärjestelmän, jonka yhteydessä konsernille on toteutettu erillisiä ohjelmistoja, jotka eivät ole riippuvaisia toiminnanohjausjärjestelmästä. Näiden arvo on 0,9 miljoonaa euroa ja poisto-aika on 5 vuotta.

EUR tuhatta	Liikearvo	Asiakassuhteet	Kehittämismenot	Tuulivoima- hankekanta	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut aineettomista hyödykkeistä	Muut aineettomat hyödykkeet yhteensä
2022							
Hankintameno 1.1.	26 154	9 647	2 848	—	10 731	122	23 348
Liiketoimintojen yhdistämiset	1 720	—	618	22 838	1	38	23 495
Lisäykset	—	—	16	—	38	1	55
Vähennykset	—	—	—	-125	-37	-17	-179
Siirrot erien välillä	—	—	-147	—	147	—	—
Hankintameno 31.12.	27 874	9 647	3 335	22 714	10 880	122	46 720
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	—	-1 371	-1 721	—	-1 664	—	-4 757
Poistot	—	-966	-260	—	-377	—	-1 603
Vähennykset	—	—	—	—	37	—	37
Arvonalentumiset	—	—	-5	—	-14	—	-19
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	—	-2 337	-1 985	—	-1 895	—	-6 341
Kirjanpitoarvo 1.1.	26 154	8 276	1 127	—	9 067	122	18 592
Kirjanpitoarvo 31.12.	27 874	7 310	1 349	22 714	8 862	144	40 379

Arvonalentumistestaus

Johto seuraa liikearvoa liitetiedossa 3. määriteltyjen neljän liiketoimintasegmentin tasolla. Konsernissa testataan vuosittain, ovatko liikearvon perusteet edelleen olemassa ja niiden mukaisesti ennustetut rahavirrat kerrytettävissä. Laskelmissa käytettävät rahavirtaennusteet perustuvat johdon hyväksymään budjettiin ja sitä seuraavan neljän vuoden ennusteeseen.

Arvonalentumistestauksen ajankohta määriteltiin uudestaan vuonna 2022 siten, että vuosittaisessa testauksessa viimeisellä neljänneksellä lähtökohtana on vuoden kolmannen neljänneksen tilanne.

Ennustejakson jälkeinen ajanjakso on määritelty ekstrapoloimalla rahavirrat käyttämällä testaushetkellä arvioitua todennäköistä vuotuista kasvua.

Arvonalentumistestauksen yhteydessä konserni on analysoinut testauksen tulosten herkkyyttä keskeisten oletusten muutoksille. Testaustulokset ovat herkimpää muutoksille käyttökate-

ennusteissa (EBITDA-ennuste) ja diskonttokoroissa. Johdon arvion mukaan mikään jokseenkin mahdollinen muutos diskonttokorossa tai tuottotasossa ei aiheuttaisi sitä, että testattavien liikearvojen kirjanpitoarvot ylittäisivät kerrytettävissä olevat rahamäärät testatuista Smart Industry, Power ja Connectivity liiketoimintasegmenteissä. Johdon arvion mukaan International Operations -segmentin käyttökate on herkkä mahdolliselle muutokselle. Jos käyttökate International Operations -segmentissä vuosittain alenee 1,5 prosenttiyksikköä, kerrytetyt rahavirrat vastaavat segmentille kohdistettua omaisuuserien kirjanpitoarvoa, jolloin kerrytettävissä oleva rahamäärä vähennettynä kirjanpitoarvolla on 13,0 miljoonaa euroa.

Tuulivoimahankekanta testaus suoritetaan hankekantatasolla käyttöarvomenetelmää käyttäen siten, että hankkeet jaetaan kolmeen eri tasoon niiden edistymisen mukaan: rakentamisvaiheessa olevat, kaavoitus- ja lupavaiheessa olevat ja aikaisessa kehitysvaiheessa olevat. Niiden arvostus perustuu vastaisten kassavirtojen nykyarvoon. Käytetty diskonttokorko ennen veroja näille oli 11,9 % (11,1 %), 24 % (24 %) ja 42 % (42 %). Johdon arvion mukaan mahdollinen muutos diskonttokorossa

ei aiheuttaisi sitä, että testattavien hankkeiden kirjanpitoarvot ylittäisivät kerrytettävissä olevat rahamäärät. Kaudella kirjatut arvonalentumiset liittyvät aikaisen kehitysvaiheen hankkeisiin.

Liikearvon jakautuminen segmenteittäin:

EUR tuhatta	2023
Smart Industry	11 181
Power	5 073
Connectivity	4 586
International operations	6 965
Yhteensä	27 805

Käyttöarvon laskennassa käytetyt oletukset testausajankohdittain:

	Liikevaihdon kasvu, ennustejakso	Terminaali-kasvuoletus	Liikevoitto-%, ennustejakso	Ennustettu liikevoitto-%, terminaali-arvo	Diskonttaus-korko ennen veroja
2023					
Smart Industry	5,5 %–23,2 %	1,0 %	2,1 %–8,5 %	8,3 %	11,9 %
Power	20,0 %–39,1 %	1,0 %	4,2 %–8,9 %	8,9 %	11,9 %
Connectivity	0,0 %–15,7 %	1,0 %	2,7 %–4,5 %	4,4 %	11,9 %
International operations	-13,8 %–4,5 %	1,0 %	2,7 %–6,0 %	6,0 %	11,9 %
2022					
Smart Industry	12,5 %–50,0 %	1,0 %	1,8 %–8,1 %	8,0 %	11,1 %
Power	7,3 %–29,7 %	1,0 %	11,8 %–27,1 %	12,8 %	11,1 %
Connectivity	3,0 %–21,4 %	1,0 %	0,3 %–2,0 %	1,9 %	11,1 %
International operations	-9,3 %–3 %	1,0 %	-0,6 %–2,7 %	2,7 %	11,1 %

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATE

Liikearvo

Liikearvo syntyy tytäryritysten hankinnan yhteydessä, kun luovutettu vastike ylittää hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon. Liikearvo kirjataan taseen hankintamenoon vähennettynä kertyneillä arvonalentumistappioilla. Liikearvosta ei tehdä poistoja, mutta se testataan arvonalentumisen varalta vuosittain tai tätä useammin, jos tapahtumat tai olosuhteiden muutokset viittaavat mahdolliseen arvon alentumiseen.

Asiakassuhteet

Liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut asiakassopimukset kirjataan hankinta-ajankohdan käypään arvoon. Niiden taloudellinen vaikutusaika on rajallinen, joten ne merkitään taseeseen hankintamenoon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla.

Kehittämismenot

Kehittämismenot, jotka välittömästi johtuvat yksilöitävissä olevien ja ainutlaatuisten, konsernin määräysvallassa olevien omaisuuserien suunnittelusta, testauksesta ja toteutuksesta, merkitään taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi seuraavien kriteerien täytyessä:

- Aineettoman hyödykkeen valmiiksi saattaminen on teknisesti toteutettavissa niin, että se voidaan ottaa käyttöön tai myydä
- Konsernilla on aikomus saattaa aineeton hyödyke valmiiksi ja käyttää sitä tai myydä se
- Konserni pystyy käyttämään tai myymään aineettoman hyödykkeen
- Konserni pystyy osoittamaan, miten aineeton hyödyke tulee kerryttämään todennäköistä taloudellista hyötyä
- Konsernilla on käytettävissä riittävästi teknisiä, taloudellisia ja muita voimavaroja kehittämistyön loppuunsaattamiseen ja aineettoman hyödykkeen käyttämiseen tai myymiseen, ja
- Konserni pystyy määrittämään luotettavasti aineettoman hyödykkeen kehittämissivaiheessa aiheutuvat menot.
- Kehittämismenoihin aktivoidaan välittömät menot sisältävät kehittämisestä aiheutuvat suorat henkilöstömenot, asianmukaisen osuuden niihin liittyvistä yleismenoista ja suorat hankinnat.
- Aktivoidut kehittämismenot kirjataan taseen aineettomiin hyödykkeisiin hankintamenoon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla. Poistojen tekeminen aloitetaan, kun omaisuuserä on valmis käytettäväksi.

Aineettomat oikeudet ja muut aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet ja muut aineettomat hyödykkeet kirjataan taseeseen hankintamenojen vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla. Enersense Wind Oy:n hankinnan yhteydessä kirjattiin aineettomia hyödykkeitä käypään arvoon. Yksilöitävissä olevien aineettomien hyödykkeiden käypä arvo oli hankintahetkellä 22,9 miljoonaa euroa tuulivoimapuistojen hankekantaan perustuvia aineettomia hyödykkeitä. Käyvän arvon arvioinnissa käytettiin ulkopuolista asiantuntijaa. Hankekantaan perustuvat aineettomat hyödykkeet testataan vuosittain arvonalentumisen osalta, tai sitä useammin, jos tapahtumat tai olosuhteiden muutokset antavat viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta.

Aineettomien hyödykkeiden arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat:

- Asiakassuhteet: 10 vuotta
- Kehittämismenot: 3–10 vuotta
- Aineettomat oikeudet: 5–10 vuotta
- Muut aineettomat hyödykkeet: 1–15 vuotta

Myytäessä hankeen arvo kirjataan poistoksi myyntituottoa vähentämään. Jos hanke peruuntuu, kirjataan sen arvonalentumisena kuluksi. Hankkeiden arvonalentuminen testataan hankekohtaisesti vuosittain minkä lisäksi niiden kirjanpitoarvoja arvioidaan säännöllisesti mahdollisten arvonalentumisen viitteiden havaitsemiseksi. Käyttöarvolaskelmissa käytetyt arviot tulevasta rahavirroista perustuvat hankekohtaisiin taloudellisiin suunnitelmiin ja ajanjaksot, joilta rahavirrat huomioidaan ennusteissa vaihtelevat hankekohtaisesti.

Arvonalentuminen

- Liikearvosta, sekä aineettomista hyödykkeistä, joiden taloudellinen vaikutusaika on rajoittamaton, ei kirjata poistoja. Niille tehdään arvonalentumistesti vuosittain tai sitä useammin, jos tapahtumat tai olosuhteiden muutokset antavat viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta. Muut aineettomat hyödykkeet ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet testataan arvonalentumisen varalta aina, kun tapahtumat tai olosuhteiden muutokset viittaavat siihen, ettei kirjanpitoarvoa vastaavaa rahamäärää mahdollisesti saada kerrytetyksi.
- Määrä, jolla omaisuuserän kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän, kirjataan arvonalentumistappiona. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla tai sen käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Omaisuuserät ryhmitellään arvonalentumisen arviointia varten alimmille tasoille, joilla kertyy pitkälti muiden omaisuuserien tai omaisuuseräryhmien rahavirroista riippumattomia yksilöitävissä olevia rahavirtoja (rahavirtaa tuottavat yksiköt).

- Jokaisen raportointikauden lopussa tulee tarkastella, onko omaisuuserän, lukuun ottamatta liikearvoa, arvonalentuminen syytä peruuttaa. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta myöhemmillä kausilla.

KESKEISET HARKINTAAN PERUSTUVAT RATKAISUT

Arvonalentumistestaus

- Konsernin johto on arvioinut yrityshankinnoista kirjattujen asiakassuhteiden taloudellista vaikutusaikaa. Vaikutusajat arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja oikaistaan tarvittaessa.
- Aineellisten hyödykkeiden mahdollinen arvonalentuminen testataan, kun on viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo saattaa olla alentunut (arvioidaan vähintään jokaisen raportointikauden lopussa). Arvonalentumistesti perustuu laskelmiin, joissa määritellään rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät. Rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä on sen käyttöarvo. Käyttöarvolaskelmat perustuvat diskontattuihin rahavirtoihin, joita omaisuuserän arvioidaan kerryttävän.

Alla on kuvattu keskeiset käyttöarvolaskelmiin liittyvät arviot ja hankinta:

- Vastaisten rahavirtojen ennustaminen – nämä perustuvat viimeisimpiin johdon hyväksymiin, viiden vuoden ajanjakson kattaviin ennusteisiin ja kuvastavat odotuksia, jotka koskevat myyntituottojen kasvua, liiketoiminnan kuluja, käyttökateprosenttia (EBITDA-%), investointeja ja rahavirtoja ja perustuvat aikaisempaan kokemukseen ja johdon odotuksiin markkinoilla tulevaisuudessa tapahtuvista muutoksista
- Kyseisiin rahavirtoihin sovellettavat diskonttauskorot – käytetyt ennen veroja määritetyt diskonttauskorot ovat pääomakustannusten painotettu keskiarvo, joka on määritetty tarkasteluhetkellä markkinoilta saatujen syöttötietojen perusteella ja oikaistu rahavirtaa tuottavan yksikön erityisten riskien huomioon ottamiseksi. Oikaistu verojen jälkeen määritetty diskonttauskorko muutetaan ennen veroja määritetyksi koroksi kullekin rahavirtaa tuottavalle yksikölle perustuen verokantaan, jota sovelletaan siellä, missä rahavirtaa tuottava yksikkö toimii.
- Odotettavissa olevat pitkän aikavälin kasvuvauhti – viiden vuoden ajanjakson jälkeiset rahavirrat extrapoloidaan arvioituja kasvuvauhtia käyttäen. Kasvuvauhti perustuu kunkin rahavirtaa tuottavan yksikön odotettavissa olevalle pitkän aikavälin tuloksellisuudelle markkinoilla, joilla se toimii ja se vastaa energiaratkaisujen markkinoiden keskimääräisiä pitkän aikavälin kasvuvauhteja.

Arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut saattavat muuttua taloudellisten ja toiminnallisten olosuhteiden muuttuessa. Toteutuvat rahavirrat voivat näin ollen poiketa ennusteista ja tästä voi aiheutua muutoksia arvonalentumistappioiden kirjaamiseen tulevilla kausilla.

Liikearvon kirjanpitoarvoa pienennetään, jos sen kirjanpitoarvo on suurempi kuin arvioitu kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvon alentuminen kirjataan tuloslaskelmaan, jos rahavirtaa tuottavan yksikön kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta myöhemmällä kaudella.

Muut aineettomat hyödykkeet testataan arvioimalla kunkin yksittäisen omaisuuserän kerrytettävissä oleva rahamäärä tai jos tämä ei ole mahdollista, sen rahavirtaa tuottavan yksikön, johon omaisuuserä kuuluu, kerrytettävissä oleva rahamäärä. Rahavirtaa tuottavat yksiköt ovat alin taso, jolle omaisuuserät on ryhmitelty ja joka kerryttää erikseen yksilöitävissä olevia rahavirtoja.

Koronaviruspandemian vaikutukset on otettu huomioon ennakoitujen rahavirtojen määrittämisessä.

12. Aineelliset hyödykkeet

EUR tuhatta	Maa-alueet	Raken- nukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennako- maksut ja kesken- eräiset työt	Yhteensä
2023						
Hankintameno 1.1.	355	17 390	20 995	315	357	39 412
Lisäykset	139	2 586	3 754	67	739	7 285
Yritysmyyntit	—	-24	-7	—	—	-32
Vähennykset	—	-225	-922	-75	-136	-1 357
Valuuttakurssierot	—	—	—	—	—	—
Hankintameno 31.12.	494	19 727	23 820	308	960	45 308
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-29	-8 035	-9 025	-109	—	-17 199
Poistot	-37	-3 092	-4 443	-87	—	-7 660
Yritysmyyntit	—	24	5	—	—	29
Vähennykset	—	116	589	71	—	776
Arvonalentumiset	—	-23	-2	—	—	-25
Valuuttakurssierot	—	—	—	—	—	—
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-67	-11 010	-12 876	-126	—	-24 079
Kirjanpitoarvo 1.1.	325	9 355	11 970	206	357	22 213
Kirjanpitoarvo 31.12.	427	8 717	10 944	182	960	21 230

EUR tuhatta	Maa-alueet	Raken- nukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennako- maksut ja kesken- eräiset työt	Yhteensä
2022						
Hankintameno 1.1.	359	14 910	16 580	273	102	32 225
Liiketoimintojen yhdistämiset	—	6	772	—	—	778
Lisäykset	5	3 300	4 131	112	1 736	9 285
Vähennykset	-10	-820	-494	-70	-1 482	-2 876
Siirrot erien välillä	—	-5	5	—	—	—
Valuuttakurssierot	—	—	—	—	—	—
Hankintameno 31.12.	355	17 390	20 995	315	357	39 412
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-17	-5 004	-5 418	-80	—	-10 519
Poistot	-12	-3 130	-3 859	-94	—	-7 094
Vähennykset	—	106	260	64	—	431
Arvonalentumiset	—	-8	-9	—	—	-16
Valuuttakurssierot	—	—	—	—	—	—
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-29	-8 035	-9 025	-109	—	-17 199
Kirjanpitoarvo 1.1.	342	9 906	11 163	193	102	21 705
Kirjanpitoarvo 31.12.	325	9 355	11 970	206	357	22 213

Käyttöoikeusomaisuuserät sisältyvät taseen aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin. Lisätietoja käyttöoikeusomaisuuseristä on liitetiedossa 13. Vuokrasopimukset.

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATE

Maa-alueet kirjataan taseen aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin alkuperäiseen hankintamenoon. Muut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet kirjataan taseen aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin poistoilla vähennettyyn hankintamenoon. Hankintamenoon luetaan hyödykkeiden hankinnasta välittömästi aiheutuvat menot. Poistot lasketaan tasapoistoina hyödykkeen arvioidulle taloudelliselle vaikutusajalle.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat:

- Rakennukset 10–30 vuotta
- Koneet ja laitteet 3–15 vuotta
- Muut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet 3–5 vuotta

Omaisuserien jäännösarvot ja taloudelliset vaikutusajat tarkistetaan jokaisena raportointikauden päättämispäivänä, ja niitä muutetaan tarvittaessa. Jos on viitteitä, että omaisuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva arvioitu rahamäärä, se testataan ja kirjanpitoarvo tämän jälkeen alennetaan kerrytettävissä olevaa rahamäärää vastaavaksi välittömästi. Myyntivoitot ja -tappiot määritetään vertaamalla myyntituloa kirjanpitoarvoon, ja ne merkitään tuloslaskelmaan. Arvonalentuminen on esitetty liitetiedossa 11. Aineettomat hyödykkeet.

13. Vuokrasopimukset

Enersense vuokraa pääasiassa toimitiloja, asuntoja, henkilö-, paketti- ja kuorma-autoja sekä työvälineitä. Toimitilojen ja asuntojen sopimukset ovat tyypillisesti toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia, jotka on määritelty kolmen vuoden mittaisiksi. Ajoneuvojen ja työvälineiden sopimukset ovat tyypillisesti määräaikaista. Sopimukset voivat sisältää jatkamis- ja päättämisoptioita. Pääosaan toimitilojen vuokrasopimuksista liittyy indeksikorotusehtoja, jotka on tyypillisesti sidottu kuluttajahintaindeksiin tai kiinteistön ylläpidon kustannusindeksiin. Näitä ei oteta huomioon vuokrasopimusvelassa ennen kuin ne toteutuvat.

Taseessa esitetään seuraavat vuokrasopimuksiin liittyvät määrät:

EUR tuhatta	Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Ajoneuvot	Yhteensä
2023				
Kirjanpitoarvo 1.1.	113	9 258	7 067	16 438
Lisäykset	139	2 586	2 503	5 228
Vähennykset	—	-109	-122	-231
Poistot	-37	-3 026	-2 815	-5 878
Arvonalentumiset	—	-23	-2	-25
Kirjanpitoarvo 31.12.	215	8 686	6 630	15 531

EUR tuhatta	Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Ajoneuvot	Yhteensä
2022				
1.1.	130	9 736	6 793	16 659
Lisäykset	5	3 295	2 838	6 137
Vähennykset	-10	-714	-69	-793
Poistot	-12	-3 051	-2 492	-5 555
Arvonalentumiset	—	-8	-3	-11
Kirjanpitoarvo 31.12.	113	9 258	7 067	16 438

EUR tuhatta	31.12.2023	31.12.2022
Vuokrasopimusvelat		
Lyhytaikaiset	6 141	5 968
Pitkäaikaiset	9 266	10 738
Yhteensä	15 407	16 705

Vuokrasopimusvelkojen maturiteetti on esitetty liitetiedossa 20. Rahoitusriskien ja pääoman hallinta.

Tuloslaskelma sisältää seuraavat vuokrasopimuksiin liittyvät määrät:

EUR tuhatta	1-12/2023	1-12/2022
Käyttöoikeusomaisuuserien poistot ^{*)}		
Maa-alueet	-37	-12
Rakennukset ja rakennelmat	-3 026	-3 051
Ajoneuvot	-2 815	-2 492
Muut	—	—
Käyttöoikeusomaisuuserien poistot yhteensä	-5 878	-5 555
Korkokulut ^{**)}	-515	-444
Lyhytaikaisiin vuokra-sopimukseen liittyvät kulut ^{***)}	-926	-914
Arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä koskeviin vuokrasopimukseen liittyvät kulut ^{***)}	-928	-1 050
Vuokrasopimuksista aiheutuva lähtevä rahavirta yhteensä	-8 756	-8 890

* Sisältyvät tuloslaskelmassa erään Poistot.

**) Sisältyvät tuloslaskelmassa erään Rahoituskulut.

***) Sisältyvät tuloslaskelmassa erään Muut kulut.

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATE

- Enersense arvioi sopimuksen syntymisajankohtana sisältääkö järjestely vuokrasopimuksen. Sopimus on vuokrasopimus tai siihen sisältyy vuokrasopimus, jos se antaa oikeuden yksilöidyn omaisuuserän käyttöä koskevaan määräysvaltaan tietyksi ajanjaksoksi vastiketta vastaan. Enersense kirjaa vuokrasopimuksesta, jossa se toimii vuokralle ottajana, käyttöoikeusomaisuuserän ja vastaavan vuokrasopimusvelan vuokrasopimuksen alkamisajankohtana. Alkamisajankohdaksi katsotaan se hetki, jolloin vuokrasopimuksen kohdeomaisuuserä on vuokralle ottajan käytettävissä.
- Enersense arvostaa vuokrasopimusvelan sopimuksen alkamisajankohtana diskonttaamalla odotettavissa olevat tulevat vuokramaksut nykyarvoon. Vuokrasopimusvelan arvostukseen sisällytettäviin maksuihin huomioidaan kiinteät maksut, indeksiin tai muuhun hintatasoon perustuvat maksut, jäännösarvotakuiden määrät, joiden odotetaan tulevan Enersensen maksettavaksi sekä osto-option toteutusmäärä, jos sen käyttö on kohtuullisen varmaa. Rangaistusmaksut vuokrasopimuksen päättämisestä sisällytetään vuokrasopimusvelan arvostukseen, jos vuokra-ajassa on otettu huomioon, että Enersense käyttää päättämisoption.
- Enersense arvostaa vuokrasopimusvelan sopimuksen alkamisajankohtana diskonttaamalla odotettavissa olevat tulevat vuokramaksut nykyarvoon. Vuokrasopimusvelan arvostukseen sisällytettäviin maksuihin huomioidaan kiinteät maksut, indeksiin tai muuhun hintatasoon perustuvat maksut, jäännösarvotakuiden määrät, joiden odotetaan tulevan Enersensen maksettavaksi sekä osto-option toteutusmäärä, jos sen käyttö on kohtuullisen varmaa. Rangaistusmaksut vuokrasopimuksen päättämisestä sisällytetään vuokrasopimusvelan arvostukseen, jos vuokra-ajassa on otettu huomioon, että Enersense käyttää päättämisoption.
- Enersense diskonttaa vuokramaksut käyttäen vuokrasopimuksen sisäistä korkoa. Jos tämä korko ei ole helposti määritettävissä, käytetään vuokralle ottajan lisäluoton korkoa, eli korkoa, jonka Enersense joutuisi maksamaan lainatessaan vastaavaksi ajaksi ja vastaavanlaisin vakuuksin rahat, jotka tarvitaan käyttöoikeusomaisuuserän arvoa vastaavan omaisuuserän hankkimiseksi vastaavanlaisessa taloudellisessa ympäristössä. Vuokrasopimusvelan korkokulu esitetään liiketoiminannan rahavirrassa.
- Vuokrasopimuksen alkamisajankohdan jälkeen, vuokrasopimusvelka arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuon. Vuokrasopimusvelan määrä määritetään uudelleen, kun vuokramaksuissa tapahtuu muutos esimerkiksi indeksimuutosten seurauksena, sopimuksessa olevien optioiden käyttöä arvioidaan uudelleen tai muiden vuokrasopimusmuutosten huomioon ottamiseksi. Käyttöoikeusomaisuuserät arvostetaan hankintamenuon, joka sisältää vuokrasopimusvelan alkuperäisen määrän, ennen sopimuksen alkamisajankohtaa maksetut vuokrat, alkuvaiheen välittömät menot ja ennallistamismenot. Käyttöoikeusomaisuuseristä tehdään poistot yleensä tasaerinä omaisuuserän taloudellisena vaikutusaikana tai sitä lyhyempänä vuokra-aikana. Jos Enersense on kohtuullisen varmaa, osto-option käyttämisestä, käyttöoikeusomaisuuserän poistoaikana käytetään omaisuuserän taloudellista vaikutusaikaa. Lisätietoja poistoista on liitetiedoissa 12. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet.

- Enersense soveltaa standardin lyhytaikaisia ja arvoltaan vähäisten omaisuuserien vuokrasopimuksia koskevia helpotuksia. Lyhytaikainen vuokrasopimus on sopimus, jonka vuokra-aika on 12 kuukautta tai alle. Arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä ovat muun muassa työkalut ja ICT-laitteet. Maksut näistä sopimuksista kirjataan kuluksi tasaerinä. Enersense ei erota muita kuin vuokrasopimuskomponentteja vuokrasopimuskomponenteista toimitilojen, asuntojen ja autojen vuokrasopimuksissa.
- Enersensellä ei ole merkittävää toimintaa vuokralle antajana.

KESKEISET HARKINTAAN PERUSTUVAT RATKAISUT

Vuokra-ajan määrittäminen

- Enersensen vuokrasopimukset voivat olla toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia tai ne voivat sisältää jatkamis- tai päättämisoptioita. Enersense ottaa huomioon vuokra-ajan määrittämisessä kaikki ne tosiseikat ja olosuhteet, joista syntyy taloudellinen kannustin vuokrasopimuksen jatkamiseen. Näitä ovat esimerkiksi, omaisuuserän tarpeellisuus Enersensen liiketoiminnalle, vuokrakohteeseen tehdyt perusparannukset ja mahdolliset korvaavan omaisuuserän vuokraamiseen liittyvät kulut. Vuokra-aika arvioidaan uudelleen, kun tapahtuu merkittävä tapahtuma tai olosuhteiden muutos.

Lisäluoton koron määrittäminen

- Konserni määrittää vuokrasopimusten lisäluoton koron käyttäen lähtökohtana rahalaitosten kanssa solmittujen lainojen korkoja ja lisäksi huomioiden IFRS 16 -vaatimusten mukaisesti, että käytettävä korko huomioi vuokrasopimusten alkamisajankohdan, vuokra-ajan, kohteiden ja toimintaympäristön vaikutukset.

14. Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset

Alla on esitetty tiedot Enersensen osakkuus- ja yhteisyrityksistä.

Yrityksen nimi	Rekisteröintimaa	Omistusosuus, %	
		31.12.2023	31.12.2022
Empower 4Wind OÜ	Viro	60,0 %	60,0 %
Yrittäjien Voima Oy	Suomi	40,0 %	40,0 %
Harku Sindi JV OÜ	Viro	50,0 %	50,0 %
P2X Solution Oy	Suomi	18,5 %	16,3 %

Empower 4Wind OÜ on virolainen tuuliturbiinien huolto- ja korjauspalveluja tuottava yhtiö. Huolimatta enemmistöomistuksesta, Empower 4Wind OÜ:n on käsitelty yhteisyrityksenä osakkeenomistajien yksimielisyyteen perustuvan päätöksentekomenettelyn vuoksi. Päätöksenteosta on sovittu Empower 4Wind OÜ:n osakassopimuksessa. Yrittäjien Voima Oy on suomalainen osakeyhtiö, jonka toimialana on sähkön ja muun energian hankkiminen osakkeenomistajille. Yrittäjien Voima Oy omistaa osuuden Voimaosakeyhtiö SF:stä, joka puolestaan omistaa osuuden Fennovoima Oy:stä, jonka takia Yrittäjien Voima Oy:n kirjanpitoarvo kirjattiin alas. Lisäksi Enersensellä on muu taseen ulkopuolinen vastuu 0,7 miljoonaa euroa Yrittäjien Voima Oy:lle.

Harku Sindi JV OÜ on virolainen yhteisyritys, joka on rakentanut voimajohtoa Viroon. Tällä hetkellä yhtiö ei ole aktiivinen. Enersense International sijoitti elokuussa 2023 0,6 miljoonaa euroa alkuperäisen sopimuksen lisäksi suomalaiseen osakeyhtiöön nimeltä P2X Solutions Oy, jonka toimialana on vihreän vedyn tuottaminen. Tämän ansiosta omistusosuus nousi 18,5%. Huolimatta vähemmistöosuudesta, P2X Solutions Oy on käsitelty osakkuusyhtiönä, koska Enersensellä on lisäksi sopimuksen mukaisesti oikeus hallituspaikkaan yhtiössä.

Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen osakkuusyhtiöiden ja yhteisyrityksen tuloksesta on kirjattu liikevoiton yläpuolelle, koska niiden katsotaan olevan strategisia omistuksia ja olennainen osa Enersensen liiketoimintaa.

Alla on esitetty yhteenveto osakkuus- ja yhteisyritysten taloudellisesta informaatiota. Esitetyt luvut vastaavat kyseisten osakkuus- ja yhteisyritysten tilinpäätöksissä esitettyjä lukuja, eivät Enersensen osuutta.

2023	Varat	Velat	Liikevaihto	Tilikauden tulos
Empower 4Wind OÜ	1 718	358	3 320	164
Yrittäjien Voima Oy	10	9	20	—
Harku Sindi JV OÜ	14 841	14 838	—	—
P2X Solution Oy	41 705	21 033	197	-1 876
2022				
Empower 4Wind OÜ	1 566	309	2 771	99
Yrittäjien Voima Oy	5	4	22	-67
Harku Sindi JV OÜ	2 449	2 446	—	—
P2X Solution Oy	23 088	3 621	22	-1 555

Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin

EUR tuhatta	2023	2022
Kirjanpitoarvo 1.1.	10 937	1 564
Liiketoimintojen yhdistäminen	—	—
Lisäykset	3 228	10 399
Vähennykset	—	-228
Arvonlennukset	—	-516
Osuus tilikauden tuloksesta	-285	-282
Kirjanpitoarvo 31.12.	13 881	10 937

Liiketoimet osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

EUR tuhatta	2023	2022
Tavaroiden ja palvelujen myynti	1 889	79
Tavaroiden ja palvelujen ostot	2	2
Korkotuotot	—	—

Avoimet saldot osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

EUR tuhatta	2023	2022
Lainasaamiset	—	—
Myyntisaamiset ja muut saamiset	9 553	663

Pääomalainasaamisten pääasialliset ehdot

Pääomalainan pääoma voidaan palauttaa ja maksaa korkoa vain siltä osin kuin yhtiön vapaan oman pääoman kaikkien pääomalainojen määrä maksuhetkellä ylittää yhtiön viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan tai sitä uudempaan tilinpäätökseen sisältyvän taseen mukaisen tappion määrän. Lain mukaisesti pääomalaina on vakuudeton. Sopimukset pääomalainoista on tehty kirjallisesti. Tilikauden 2023 päätteeksi pääomalainoja ei ollut osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa.

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATE

Osakkuusyrittys

Osakkuusyrittysiä ovat yritykset, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa eikä yhteistä määräysvaltaa. Yleensä tämä perustuu osakeomistukseen, joka tuottaa 20–50 % äänivallasta. Osakkuusyrittysiin tehdyt sijoitukset kirjataan alun perin hankintamenuon, ja sen jälkeen ne käsitellään pääomaosuusmenetelmällä. Konsernin osuus hankinnan jälkeisistä voitoista tai tappioista merkitään tuloslaskelmaan, ja sen osuus hankinnan jälkeisistä muun laajan tuloksen muutoksista kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Sijoituksen kirjanpitoarvoa oikaistaan vastaavasti. Jos konsernin osuus osakkuusyrittysin tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, ei kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita kirjata, paitsi jos konsernilla on oikeudellisia tai tosiasiallisia velvoitteita osakkuusyrittysiin liittyen tai se on suorittanut maksuja osakkuusyrittysten puolesta. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyrittysten tilikauden tuloksesta on laskettu konsernin omistusosuuden mukaisesti ja on esitetty konsernin tuloslaskelmassa osana liikevoittoa. Jokaisen raportointikauden lopussa ratkaistaan, onko objektiivista näyttöä siitä, että osakkuusyrittyseseen tehdyn sijoituksen arvo on alentunut.

Yhteisyrittys

Yhteisyrittysiä ovat yritykset, joissa osapuolilla, joilla on yhteinen määräysvalta, on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen. Osuudet yhteisyrittysiin kirjataan konsernitaseeseen alun perin hankintamenuon, ja sen jälkeen ne käsitellään pääomaosuusmenetelmällä.

Pääomalainasaamiset

Pääomalainasaamiset kirjataan alun perin käypään arvoon. Tämän jälkeen ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon käyttäen efektiivisen koron menetelmää, koska pääomalainasaamisten rahavirrat koostuvat yksinomaan pääoman ja korkojen maksusta ja Enersensen niihin liittyvä liiketoimintamalli on rahavirtojen kerääminen. Pääomalainasaamisten arvonalentuminen lasketaan käyttäen kolmivaiheista mallia. Mikäli lainasaamisen luottoriski on todettu alhaiseksi tai sen luottoriski ei ole merkittävästi lisääntynyt, lainasaaminen on vaiheessa 1, jolloin arvonalentuminen kirjataan 12 kuukauden odotetun luottotappion perusteella. Mikäli luottoriski on merkittävästi kasvanut, siirretään saaminen vaiheeseen 2.

15. Vaihto-omaisuus

EUR tuhatta	1-12/2023	1-12/2022
Aineet ja tarvikkeet	12 975	2 930
Keskeneräinen työ	3 288	8 558
Valmiit tuotteet	907	—
Ennakkomaksut	957	1 636
Yhteensä	18 127	13 124

Tilikaudella Enersense on kirjannut kuluksi vaihto-omaisuuden hankintamenuon -100,0 (-71,6) miljoonaa euroa. Kulu esitetään tuloslaskelman erässä Materiaalit ja palvelut. Tilikaudella vaihto-omaisuuteen tehtiin 0,0 (0,0) miljoonaa euron arvonalennus. Arvonalentumiskirjauksia ei ole peruutettu tilikauden aikana (2022: ei peruutuksia).

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATE

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenuon tai sitä alhaisempaan nettorealisointiarvoon. Hankintamenuo määritetään joko FIFO (first-in, first-out) tai painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen vaihto-omaisuuden luonteesta riippuen. Aineiden ja tarvikkeiden hankintamenuo sisältää ostohinnan sekä kuljetuskustannukset. Keskeneräinen työ sisältää välittömät palkat ja muut sosiaalikulut sekä osuus keskeneräiseen työhön liittyvistä yleiskustannuksista. Nettorealisointiarvo tarkoittaa tavanomaisessa liiketoiminnassa toteutuvaa arvioitua myyntihintaa, josta on vähennetty arvioitua myynnin toteutumiseksi tarvittavat menot.

16. Myyntisaamiset ja muut saamiset

EUR tuhatta	31.12.2023	31.12.2022
Pitkäaikaiset		
Pantattu tili	1 325	1 325
Myyntisaamiset	1 036	703
Muut saamiset	750	2 250
Yhteensä	3 111	4 278
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	40 291	33 696
Factoroidut myyntisaamiset	—	—
Muut rahoitusvarat ^{*)}	3 627	2 289
Muut saamiset		
Siirtosaamiset	31 700	31 833
Yhteensä	75 618	67 818
Siirtosaamisten olennaiset erät		
Sopimuksiin perustuvat omaisuuserät	19 886	20 897
Ennakkomaksut	11 801	10 877
Muut	14	58
Yhteensä	31 700	31 833

*) Enersense on antanut tilipantteja rahoittajilleen sitoumustensa vakuudeksi. Enersensen pitkäaikainen pantattu tili 1,3 miljoonaa euroa on panttina sitoumuksen voimassaoloajan. Pantatuista tileistä 3,6 miljoonaa euroa oli lyhytaikaisia pantteja, joiden sopimusvelvoitteet päättyivät tilikauden 2023 aikana.

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATE

Konsernin rahoitusvarat koostuvat myyntisaamisista, muista rahoitussaaamisista, rahavaroista (ks. liitetieto 17. Rahavarat) sekä lainasaamisista (ks. liitetieto 14. Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset). Nämä luokitellaan jaksotettuun hankintamenuon arvostettaviin rahoitusvaroihin koska näitä rahoitusvaroja pidetään sopimusperusteisten rahavirtojen keräämiseksi ja niiden rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja koron maksua. Konsernin rahoitusvarat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Lainasaamiset ja muut saamiset kirjataan alun perin käypään arvoon. Myyntisaamiset kirjataan alun perin transaktiohintaan. Korkotuotot sisältyvät rahoitustuottoihin. Rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pois taseesta, kun oikeudet sen rahavirtoihin ovat lakanneet tai ne on siirretty toiselle osapuolelle ja olennainen osa omistukseen liittyvistä riskeistä ja eduista on siirretty toiselle osapuolelle. Voitto tai tappio, joka syntyy kirjattaessa omaisuuserä pois taseesta, kirjataan tulosvaikutteisesti ja esitetään rahoituskuluissa.

Factoring

- Enersense käyttää factoring-järjestelyä, jossa myyntisaamisten olennaiset riskit ja edut on siirretty factoring-yhtiölle. Tällaiset myyntisaamiset esitetään taseessa, kunnes niistä on saatu suoritus factoring-yhtiöltä ja ne arvostetaan taseessa jaksotettuun hankintamenuon. Pääosin Enersense saa suorituksen heti, kun saamiset on siirretty factoring-yhtiölle. Konsernin näkemyksen mukaan liiketoimintamalli, jonka mukaan saamisia pidetään rahavirtojen keräämistä varten, soveltuu yhä näihin saamisiin, ja näin ollen ne edelleen arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon.
- Näiden käypä arvo ei perustu havainnoitavissa oleviin syöttötietoihin, jolloin niiden käypä arvo on käyvän arvon hierarkian tasolla 3. Käypä arvo ei olennaisesti eroa alkuperäisestä hankintamenuosta. Käyvän arvon hierarkia on kuvattu liitteessä 21. Lainat. Käyvän arvon muutos esitetään muissa tuotoissa tai kuluissa, ja factoringin rahoituskulut esitetään rahoituskuluissa.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

- Rahoitusvaroihin liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot arvioidaan ennakoivasti.
- Myyntisaamisten ja asiakassopimuksiin perustuvien omaisuuserien arvostamiseen sovelletaan yksinkertaistettua mallia, jonka mukaan luottotappio kirjataan myyntisaamisen tai asiakassopimukseen perustuvan omaisuuserän koko voimassaoloajalta odotettavissa olevien luottotappioiden perusteella. Enersense on määrittänyt odotettavissa olevat luottotappioasteet eri ikäisille myyntisaamisille ikäjakauman mukaisesti huomioiden saamisten erityispiirteet ja riskit. Odotettavissa olevan luottotappion määrä perustuu johdon parhaaseen arvioon ennakoitavista laiminlyönneistä. Luottotappiomalli huomioi asiakkaiden aikaisemman maksukäyttäytymisen sekä käytettävissä olevat tulevaisuuden ennusteet (kuten koronavirusepidemian kehittyminen) ja niiden mahdollinen vaikutus asiakkaiden luottoluokitukseen ja maksukäyttäytymiseen, sekä mahdolliset vakuudet ja luottovakuutukset.
- Rahoitusvarojen luottoriskiä sekä luottoriskin hallintaa sekä myyntisaamisten varausmatriisia kuvataan liitetiedossa 20. Rahoitusriskien ja pääoman hallinta.

17. Rahavarat

EUR tuhatta	31.12.2023	31.12.2022
Rahat ja pankkisaamiset	11 249	38 704

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATE

Rahavarat muodostuvat käteisvaroista ja vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista.

18. Oma pääoma

EUR tuhatta	31.12.2023	31.12.2022
Osakepääoma	80	80
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	62 361	64 010
Vararahasto	313	313
Muuntoerot	70	84
Kertyneet voittovarot	-1 958	6 906
Tilikauden voitto (tappio)	-8 926	-9 174
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	51 940	62 220
Määräysvallattomien omistajien osuudet	167	389
Oma pääoma yhteensä	52 108	62 609

Osakemäärä

	Päivämäärä	Kpl
Osakemäärä 1.1.2022		13 397 729
Megatuuli Oy:n hankinta	2.1.2022	2 598 331
Osakeanti Osuuskunta KPY	20.6.2022	297 297
Unified Chargers Oy:n hankinta	16.11.2022	199 174
Osakemäärä 31.12.2022		16 492 531
MBÅ Invest Oy:n fuusio	4.1.2023	-4
Osakemäärä 31.12.2023		16 492 527

Osakepääoma

Enersense International Oyj:llä on yksi osakesarja. Yksi osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Enersense International Oyj:n osakepääoma 31.12.2023 on 80 000 euroa (31.12.2022 80 000 euroa) ja osakkeiden lukumäärä 31.12.2023 oli 16 492 527 kappaletta (31.12.2022: 116 492 531 ja 31.12.2021: 13 397 729). Enersense International Oyj:n osake on noteerattu Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalla ja osakkeet kuuluvat Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään arvo-osuusjärjestelmään. Yhtiöllä ei ole hallussa omia osakkeita. Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältää osakeyhtiölain mukaisesti osakkeiden merkintähinnan, ellei yhtiö nimenomaisesti ole päättänyt toisin.

Enersense International Oyj:n ja MBÅ Invest Oy:n hallitukset päättivät 27.3.2023 panna täytäntöön MBÅ Investin sulautumisen Enersenseen 23.9.2022 allekirjoitetun sulautumissuunnitelman mukaisesti. Sulautumissuunnitelman perusteella MBÅ:n Investin osakkeenomistajille annettiin sulautumisvastikkeena yhteensä 2 176 068 Enersensen uutta osaketta. Sulautumisvastikkeena annettavat osakkeet rekisteröitiin kaupparekisteriin 1.4.2023. Uusien osakkeiden ja yhtiölle sulautumisen yhteydessä siirtyneiden omien osakkeiden mitätöinnin rekisteröinnin jälkeen Enersensen osakkeiden kokonaismäärä on 16 492 527 osaketta.

Vararahasto

Vararahasto sisältää yhtiöjärjestyksen mukaisen tai yhtiökokouksen päätöksellä vapaasta omasta pääomasta siirretyn osuuden.

Muuntoerot

Ulkomaisen tytäryrityksen tilinpäätöksen muuntamisesta aiheutuvat muuntoerot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja kerrytetään erilliseen oman pääoman rahastoon. Kertynyt määrä siirretään tulosvaikutteiseksi, kun nettosijoituksesta luovutaan.

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATE

Uusien osakkeiden liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat menot esitetään omassa pääomassa saatujen maksujen vähennyksenä.

19. Osakekohtainen tulos

	1-12/2023	1-12/2022
Osakekohtainen tulos		
Yhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto (tappio)	-8 926	-9 174
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana, laimentamaton	16 493	15 986
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana, laimennettu	19 970	16 382
Osakekohtainen painotettu keskiarvo tulos, laimentamaton (euroa)	-0,54	-0,57
Osakekohtainen tulos, laimennettu (euroa)	-0,54	-0,57

Enersensellä on tilikaudella 2023 kaksi instrumenttia (vaihtovelkakirja laina ja osakepalkkio-ohjelma), joilla on laimentava vaikutus osakekohtaiseen tulokseen. Niiden yhteismäärä on 3 498 422 kappaletta. Tilikaudella 2022 oli samat instrumentit.

Enersense International Oyj:n ja MBÅ Invest Oy:n hallitukset päättivät 27.3.2023 panna täytäntöön MBÅ Investin sulautumisen Enersenseen 23.9.2022 allekirjoitetun sulautumissuunnitelman mukaisesti. Sulautumissuunnitelman perusteella MBÅ:n Investin osakkeenomistajille annettiin sulautumisvastikkeena yhteensä 2 176 068 Enersensen uutta osaketta. Sulautumisvastikkeena annettavat osakkeet rekisteröitiin kaupparekisteriin 1.4.2023. Uusien osakkeiden ja yhtiölle sulautumisen yhteydessä siirtyneiden omien osakkeiden mitätöinnin rekisteröinnin jälkeen Enersensen osakkeiden kokonaismäärä on 16 492 527 osaketta.

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATE

Osakekohtainen tulos (EPS) lasketaan jakamalla emoyhtiön omistajille kuuluva tulos tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos lasketaan samalla perusteella kuin laimentamaton, paitsi että siinä otetaan huomioon konsernin mahdolliset sitoumukset uusien osakkeiden liikkeeseen laskemiseen tulevaisuudessa.

20. Rahoitusriskien ja pääoman hallinta

Enersense altistuu liiketoiminnassaan maksuvalmius-, luotto-, valuutta- ja korkoriskille. Enersensen rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on pienentää rahoitusmarkkinoiden muutoksista johtuvien tekijöiden vaikutusta yhtiön tulokseen, toimintaan ja taserakenteeseen.

Enersensen rahoitushallinto raportoi säännöllisesti konsernin johdolle tunnistetuista rahoitusriskeistä sekä toimenpiteistä, joilla konserni aikoo suojautua mahdollisilta riskeiltä. Konsernin rahoitushallinto tukee myös liiketoiminta-alueita niiden rahoitusriskien hallinnassa. Liiketoiminta-alueet toimittavat konsernin rahoitushallinnolle ajantasaista informaatiota rahoitusasemastaan ja kassanhallinnasta, jotta rahoitushallinto voi varmistaa tehokkaan rahoituksen-, likviditeetin- ja riskienhallinnan.

Luottoriski

Enersensen luottoriski liittyy asiakkaisiin, joilta konsernilla on avoimia saatavia tai joiden kanssa on solmittu pitkäaikais sopimuksia. Luottoriski voi toteutua siinä tapauksessa, että asiakas ei pysty suoriutumaan sopimusvelvoitteistaan. Enersense tarkistaa merkittävien uusien asiakkaidensa luottotiedot ja maksukyvykkyyden ennen sopimukseen ryhtymistä sekä seuraa aktiivisesti asiakaskuntansa luottokelpoisuutta ja maksukyvykkyyttä.

Konserni suojautuu luottoriskiltä myös myymällä myyntisaatavia kolmannelle osapuolelle, joka kantaa luottoriskin ostamiensa myyntisaatavien osalta. Enersenselle ei jää olennaisia intressejä näihin saamisiin. Enersense hallitsee luottoriskiä myös käyttäen ennakkomaksuja ja projektien etupainotteisia maksuohjelmia.

Myyntisaamiset ja sopimukseen perustuvat omaisuuserät

Myyntisaamiset merkitään taseeseen alkuperäiseen laskutusarvoon vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla. Odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämistä varten myyntisaamiset ja sopimukseen perustuvat omaisuuserät on ryhmitelty yhteisten luottoriskiominaisuuksien ja maksun viivästymisen perusteella. Odotettujen tappioiden malli perustuu varausmatriisiin, jossa odotetut luottotappiot lasketaan soveltamalla historiallisesti toteutuneita luottotappioita sekä liiketoimintajohdon arvioita tulevasta kehityksestä avoimien myyntisaamisten eri maturiteettijakaumiin. Odotettu luottotappiovaraus kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti. Enersense kirjaa myyntisaamiset pois taseesta lopullisina luottotappioina, kun perintä on osoittautunut tuloksettomaksi. Lopullinen luottotappiokirjaus tehdään esimerkiksi silloin kun perintäkumppani antaa luottotappiosuosituksen tai velallinen hakeutuu konkurssiin tai maksuvaikeuksissa olevan asiakkaan kanssa ei päästä sopuun maksusuunnitelmasta.

Sopimukseen perustuvat omaisuuserät liittyvät laskuttamattomiin keskeneräisiin töihin ja ovat riskiominaisuuksiltaan samanlaisia kuin samantyyppisistä sopimuksista johtuvat myyntisaamiset. Tämän vuoksi Enersensen johto on olettanut, että ei-eräntyneiden myyntisaamisten odotettavissa oleva tappioaste on kohtuullisen lähellä sopimukseen perustuvien omaisuuserien tappioastetta.

Luottotappiovaraus

	Ei viivästynyt	Alle 30 päivää viivästynyt	30–60 päivää viivästynyt	61–90 päivää viivästynyt	Yli 90 päivää viivästynyt	Yhteensä
31.12.2023						
Odotettavissa oleva luottotappioaste	— %	— %	1 %	5 %	51 %	
Bruttomääräinen kirjanpito	36 940	1 804	205	84	1 258	40 291
Luottotappiovarauksen määrä	-3	-3	-3	-4	-644	-656
Nettomääräinen kirjanpitoarvo	36 937	1 802	202	81	613	39 635
	Ei viivästynyt	Alle 30 päivää viivästynyt	30–60 päivää viivästynyt	61–90 päivää viivästynyt	Yli 90 päivää viivästynyt	Yhteensä
31.12.2022						
Odotettavissa oleva luottotappioaste	— %	1 %	3 %	3 %	44 %	
Bruttomääräinen kirjanpito	29 221	938	939	-7	474	31 565
Luottotappiovarauksen määrä	—	-9	-32	—	-207	-247
Nettomääräinen kirjanpitoarvo	29 221	929	907	-6	267	31 318

Luottotappiovarauksen täsmäytys

	1–12/2023	1–12/2022
Luottotappiovaraus 1.1.	247	57
Kaudella tulosvaikutteiseksi kirjattu luottotappiovarauksen muutos	464	197
Tilikauden aikana lopullisiksi luottotappioiksi perimiskelvottomina kirjatut saamiset	-55	-6
Luottotappiovaraus 31.12.	656	247

Lainasaamisista kirjattu luottotappiovaraus

Enersensellä oli lyhytaikaisia lainasaamisia 31.12.2023 110 (31.12.2022 288) tuhatta euroa. Enersensen johto seuraa lainasaatavien takaisinmaksun todennäköisyyttä ja niistä tehdään luottotappiovaraus, mikäli varaukselle on aiheutta. Pääomalainasaamisten määrät ja pääasialliset ehdot on kerrottu liitteessä 14. Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset.

Rahavarat ja muut talletukset on sijoitettu vakavaraisiin pankkeihin, eikä yhtiö katso niihin sisältyvän olennaista luottoriskiä. Nämä ovat erittäin likvidejä sijoituksia eikä niistä ole kirjattu odotettuja luottotappioita.

Maksuvalmiusriski

Enersensen maksuvalmiusriski jakautuu jälleenrahoitus- ja likviditeettiriskeihin. Jälleenrahoitusriski liittyy siihen, että Enersensellä ei olisi käytettävissään riittävästi likvidejä varoja erääntyvien lainojensa maksamiseksi tai ettei jälleenrahoitusta olisi järjesteltävissä suotuisilla ehdoilla. Enersense pyrkii suojautumaan jälleenrahoitusriskiltä hajauttamalla lainaportfolionsa maturiteettijakaumaa sekä arvioimalla lyhytaikaisen rahoituksen osuutta ja konsernin pitkäaikaista rahoitustarvetta.

Likviditeettiriski liittyy siihen, että Enersensellä ei olisi käytössään riittävästi likvidejä varoja suoriutuakseen velvoitteistaan. Riittävän likviditeetin ylläpitämiseksi Enersense laatii lyhyen- ja pitkän aikavälin kassaennustetta ja järjestää tarvittaessa lisärahoitusta. Enersense pyrkii jatkuvasti ennakoimaan ja seuraamaan liiketoiminnan rahoituksen tarvetta, jotta Enersensellä olisi riittävästi likvidejä varoja toimintansa rahoittamiseksi sekä velvoitteistaan suoriutumiseksi.

Rahoituksen lähteet

Enersensen taseen rahavarat olivat vuoden 2023 lopussa 11,2 (38,7) miljoonaa euroa. Myyntisaatavat olivat vuoden 2023 lopussa 40,3 (33,7) miljoonaa euroa. Enersensellä oli 31.12.2023 nostamatonta rahoituslimiittiä 5 miljoonaa euroa. Enersensellä oli pitkäaikaisia rahalaitoslainoja yhteensä 3,6 miljoonaa euroa ja lyhytaikaisia rahalaitoslainoja 2,7 miljoonaa euroa. Lisäksi Enersensellä oli IFRS 16:n mukaisia leasing- ja toimitilavelkoja, joista pitkäaikaisia velkoja oli 9,3 miljoonaa euroa ja lyhytaikaisia velkoja 6,1 miljoonaa euroa.

Enersense on myös sopinut osamaksurahoituksesta liittyen ajoneuvojen hankintaan ja toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönottoprojektin rahoitukseen. Osamaksuvelasta 31.12.2023 oli lyhytaikaista 1,6 miljoonaa euroa.

Enersensen rahoitus koostuu valtiokonttorin myöntämistä tuotekehityslainoista, vaihtovelkakirjalainasta, kahdesta senior-lainasta, tarvittaessa nostettavissa olevasta rahoituslimiitistä sekä useasta takaus-, leasing- ja laskurahoituslimiitistä. Rahoitusta käytetään toiminnan kehittämiseen sekä käyttöpääoman hallintaan.

Yhtiöllä on käytössään valtiokonttorin myöntämiä tuotekehityslainoja 1 miljoonalla eurolla. Lainat erääntyvät kokonaisuudessaan vuonna 2031. Enersensellä on myös käytössään kaksi senior lainaa, joista nostettuna oli 31.12.2023 6,3 miljoonalla eurolla, jotka erääntyvät vuonna 2026. Lisäksi Enersense on laskenut liikkeelle vakuudettoman 26 miljoonan euron vaihtovelkakirjalainaerän, joka erääntyy vuonna 2027. Lisäksi Enersensellä oli käytettävissään tarvittaessa nostettava rahoituslimiittiä 5 miljoonaa euroa, joka ei ollut käytössä 31.12.2023.

Yhtiöllä on käytössään myös yhteissummaltaan 39,9 miljoonan euron laskurahoituslimiitit, josta vuoden lopussa käytössä oli 26,3 miljoonaa euroa. Enersense on päättänyt laskurahoituslimiittejään yhteensä 4,3 miljoonalla eurolla tilikauden 2023 aikana.

Enersense sopi takauslimiittiensä kasvattamisesta 10 miljoonalla eurolla vuoden 2023 aikana. Yhtiöllä on käytettävissään takauslimiittejä yhteensä 55 miljoonaa euroa.

Enersense sopi myös 2,5 miljoonan euron leasing rahoituslimiitistä tilikauden aikana, josta oli käytössä 31.12.2023 0,6 miljoonaa euroa.

Helmikuussa 2024 Enersense teki maksujärjestelyn verottajan kanssa ALV-veloista yhteensä 12,2 miljoonaa euroa. Vastaavia järjestelyjä verottajan kanssa Enersense on tehnyt myös vuosina 2021 ja 2022.

Rahoitusvelkojen maturiteetit

EUR tuhatta	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Sopimuksiin perustuvat rahavirrat yhteensä	Kirjanpitoarvo
31.12.2023								
Vaihtovelkakirjalaina	1 820	1 820	1 820	26 910	—		32 370	23 525
Lainat lukuun ottamatta osamaksuvelkoja	2 988	2 977	1 615	253	172	121	8 136	7 342
Osamaksuvelat	1 570	—	—	—	—	—	1 570	1 570
Vuokrasopimusvelat	7 318	7 160	3 001	—	—	—	17 479	15 369
Ostovelat ja muut velat ^{*)}	43 989	—	—	—	—	—	43 989	43 989
Yhteensä	57 695	11 957	6 436	27 163	172	121	103 544	91 795

*) Ei sisällä seuraavia muita kuin rahoitusvelkoja, kuten työsuhde-etuuksiin liittyviä velkoja tai jaksotuksia. Näiden määrä ilmenee liitteestä 23. Ostovelat ja muut velat.

EUR tuhatta	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Sopimuksiin perustuvat rahavirrat yhteensä	Kirjanpitoarvo
31.12.2022								
Vaihtovelkakirjalaina	910	1 820	1 820	1 820	26 910		33 280	22 700
Lainat lukuun ottamatta osamaksuvelkoja	2 935	2 831	2 728	1 424	1 992	121	12 031	9 414
Osamaksuvelat	1 037	746	—	—	—	—	1 783	1 783
Verohallinnon maksujärjestelyt	25	—	—	—	—	—	25	25
Vuokrasopimusvelat	5 622	4 604	3 634	1 188	—	—	15 047	16 687
Ostovelat ja muut velat ^{*)}	51 748	2	—	—	—	—	51 750	51 750
Yhteensä	62 277	10 003	8 182	4 432	28 902	121	113 916	102 359

*) Ei sisällä seuraavia muita kuin rahoitusvelkoja, kuten työsuhde-etuuksiin liittyviä velkoja tai jaksotuksia. Näiden määrä ilmenee liitteestä 23. Ostovelat ja muut velat.

Yllä olevassa taulukossa olevat luvut ovat diskonttaamattomia sisältäen korkomaksut ja muut sopimusperusteiset maksut velkojalle.

Markkinariski

Valuuttariski

Enersense altistuu valuuttariskeille, joista Ruotsin kruunu on merkittävin ruotsalaisten sivuliikkeiden takia, joissa on valuuttamääräisiä myyntisaamia ja ostovelkoja. Enersensellä ei ole valuuttamääräisiä lainoja. Enersense ei suojaudu aktiivisesti valuuttariskeiltä, koska liiketoiminnan tuotot ja kulut ovat pääsääntöisesti samassa valuutassa, jolloin toteutuu luonnollinen suojaus. Transaktioriski ei ole olennainen.

Korkoriski

Enersense altistuu toiminnassaan korkoriskille voimassa olevien rahoitussopimusten muuttuvien korkojen sekä rahoituksen saatavuuden kautta. Muutokset makrotaloudellisessa ympäristössä tai rahoitusmarkkinoiden yleisessä tilanteessa voivat vaikuttaa negatiivisesti rahoituksen saatavuuteen, hintaan ja muihin ehtoihin. Korkotason nousulla voisi olla olennainen suora vaikutus saatavilla olevan rahoituksen kustannuksiin ja yhtiön olemassa oleviin rahoitussopimusten kustannuksiin. Enersense on suojannut noin 80 % vaihtuvakorkoisten lainojensa pääomasta koronvaihtosopimuksella. Koronvaihtosopimuksen nimellisarvo on 5,0 miljoonaa euroa ja käypä arvo 0,3 miljoonaa euroa on kirjattu tulosvaikutteisesti.

Enersensellä oli vaihtuvakorkoisia rahalaitoslainoja vuoden 2023 lopussa 6,3 (8,4) miljoonaa euroa. Korkoherkkyys tilikauden 2023 tulokseen verojen jälkeen olisi ollut 5 (15) tuhatta euroa huomioiden koronvaihtosopimuksen vaikutukset, olettaen että korkotaso nousee 0,5 % muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomina.

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat arvostusryhmittäin

	Liite-tieto	31.12.2023		31.12.2022	
		Jaksotettuun hankintameno	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Jaksotettuun hankintameno	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti
Rahoitusvarat					
Pitkäaikaiset varat					
Sijoitukset		—	1 228	—	2 251
Lainasaamiset	14	—	—	—	—
Pantattu tili	16	1 325	—	1 325	2 251
Muut saamiset	16	—	—	2 250	—
Myyntisaamiset	16	1 036	—	703	—
Pitkäaikaiset varat yhteensä		2 361	1 228	4 278	2 251
Lyhytaikaiset varat					
Myyntisaamiset	16	40 291	—	33 033	—
Muut rahoitusvarat	16	3 627	—	2 289	—
Rahavarat	17	11 249	—	38 704	—
Lyhytaikaiset varat yhteensä		55 167	—	74 026	—
Varat yhteensä		57 528	1 228	78 304	2 251
Rahoitusvelat					
Pitkäaikaiset velat					
Lainat	21	28 270	—	30 458	—
Ostovelat	23	3	359	2	929
Pitkäaikaiset velat yhteensä		28 273	359	30 460	929
Lyhytaikaiset velat					
Lainat	21	4 167	—	3 439	—
Ostovelat ja muut velat	23	44 724	—	55 230	—
Lyhytaikaiset velat yhteensä		48 891	—	58 670	—
Velat yhteensä		77 164	359	89 130	929

Sijoitukset pitää sisällään 10 % tai alle olevia omistuksia osakeyhtiöistä. Näitä ovat Parkkisähkö Oy (10 %) ja Enersense Wind Oy:n hankkeisiin liittyvä omistus yhteen tuulivoimapuistoon (10 %). Sijoitusten arvo perustuu sijoituksiin liittyviin sopimuksiin ja hankintahintaan.

Rahoitukseen liittyvien velkojen täsmätyslaskelma

EUR tuhatta	Lainat	Vuokrasopimusvelat	Yhteensä
Velat 1.1.2022	13 166	17 251	30 417
Liiketoimintojen yhdistämiset	892	—	892
Rahoituksen rahavirrat			
Lainojen nostot	23 304	—	23 304
Lainojen takaisinmaksut	-3 466	-6 473	-9 938
Hankinnat – vuokrasopimukset	—	5 927	5 927
Velat 31.12.2022	33 897	16 706	50 603
Liiketoimintojen yhdistämiset	—	—	—
Rahoituksen rahavirrat			
Lainojen nostot	19 280	—	19 280
Lainojen takaisinmaksut	-20 739	-6 529	-27 269
Hankinnat – vuokrasopimukset	—	5 230	5 230
Velat 31.12.2023	32 437	15 407	47 844

Pääoman hallinta

Enersense pääoman hallinnan tarkoituksena on varmistaa osakkeen omistajien sijoittamalle pääomalle korkea tuotto sekä tukea yhtiön liiketoimintaa optimaalisen pääomarakenteen avulla. Enersense johto ja hallitus seuraavat konsernin vakavaraisuutta ja velanhoitokykyä kuukausittain. Enersense vaikuttaa pääomarakenteeseensa keräämällä oman ja vieraan pääoman ehtoista rahoitusta sekä ohjaamalla investointeja ja liiketoimintaan sitoutuvaa käyttöpääomaa.

Enersensen lainoihin liittyy kovenanttiehtoja yhtiön vakavaraisuudesta, velanhoitokyvystä sekä likviditeetistä. Lisäksi rahoitussopimukseen liittyy ehtoja varjojen jakoon, investointeihin, yritysjärjestelyihin ja velkaantumiseen. Kovenantit lasketaan IFRS-tilinpäätöskäytännön mukaisista luvuista soveltamalla rahoitussopimuksessa eriteltyjä laskukaavoja ja ne raportoidaan rahoittajille neljännesvuosittain sekä likviditeettiä seuraavan kovenantin osalta kuukausittain, mikäli velanhoitokykyyn liittyvä kovenantti ei täytyisi.

Enersense täytti vakavaraisuuteen ja velanhoitokykyyn liittyvät kovenanttiehdot 31.12.2023 ja on vahvistanut kovenanttien arvot rahoittajille. Enersense arvioi täyttävänsä rahoitussopimuksensa kovenanttiehdot myös tilikauden 2024 aikana kaikkina mittausajankohtina.

Mikäli kovenanttien ehdot rikkoutuvat, pitää osapuolten neuvotella toimenpiteistä tilanteen korjaamiseksi. Kovenantit koskevat senior- ja rahoituslimiittilainoja. 31.12.2023 näitä oli yhteensä 6,3 miljoonaa euroa.

Kovenantit

	Kovenanttiarvo 31.12.2023	31.12.2023	Kovenanttiarvo 31.12.2022	31.12.2022
Rahoitussopimusten kovenantit				
Omavaraisuusaste ¹⁾	>37,5 %	37,7 %	>37,5 %	39,3 %
Korolliset velat / käyttökate ²⁾	<2,25	0,8	<2,5	-0,8
Minimi kassavaade ³⁾	>15 MEUR			

1) Oikaistuun omaan pääomaan sisällytetään vaihtovelkakirjalaina

2) Vaihtovelkakirjalainaa ei lasketa korollisena velkana

3) Minimi kassavaadetta sovelletaan, kun yhtiö ei täytä korolliset nettovelat / käyttökate -kovenanttia

Kovenanttien täsmäyslaskenta

EUR tuhatta	2023	2022
Korolliset velat/käyttökate		
Korolliset velat	24 281	27 886
Kassa	11 249	38 704
Käyttökate	14 704	12 210
Oikaisut	1 000	1 000
Korolliset velat/käyttökate	0,8	-0,8
Omavaraisuusaste		
Oma pääoma	75 633	85 456
Taseen loppusumma	213 740	230 168
Saadut ennakkomaksut	12 973	12 637
Omavaraisuusaste	37,7 %	39,3 %

21. Lainat

EUR tuhatta	31.12.2023 Kirjanpitoarvo	31.12.2022 Kirjanpitoarvo
Pitkäaikaiset lainat		
Lainat	28 281	29 712
Osamaksuvelat	-11	746
Vuokrasopimusvelat	9 266	10 738
Pitkäaikaiset lainat yhteensä	37 536	41 196
Lyhytaikaiset lainat		
Pankkilainat	2 564	2 401
Osamaksuvelat	1 581	1 037
Vuokrasopimusvelat	6 141	5 968
Factoring-velat	22	1
Lyhytaikaiset lainat yhteensä	10 308	9 407
Yhteensä	47 843	50 603

Enersense on arvioinut, että myös muiden rahoitusvelkojen käypä arvo vastaa olennaisesti niiden kirjanpitoarvoa, koska velat ovat markkinaehtoisia ja diskonttauksen vaikutus on epäolennainen. Lainojen korkoprosentit ovat välillä 1,00–7,00 %. Pankkilainojen käyvän arvon hierarkiataso on 3, koska niiden käyvät arvot eivät perustu havainnoitavissa oleviin syöttötietoihin.

Hierarkian tasot ovat seuraavat:

- **Taso 1:** Toimivilla markkinoilla kaupankäynnin kohteena olevien rahoitusinstrumenttien (kuten julkisesti noteerattujen johdannaisten ja osakkeiden) käyvät arvot perustuvat raportointikauden lopun noteerattuihin markkinahintoihin ja luokitellaan tasolle 1.
- **Taso 2:** Jos kaikki instrumentin käyvän arvon määrittämiseen tarvittavat merkittävät syöttötiedot ovat havainnoitavissa, mutta hinta ei kuitenkaan tule suoraan toimivilta markkinoilta, instrumentti luokitellaan tasolle 2.
- **Taso 3:** Jos yksi tai useampi merkittävä syöttötieto ei perustu havainnoitavissa olevaan markkinatietoon, instrumentti luokitellaan tasolle 3.

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATE

- Enersensen lainat luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon kirjattaviin rahoitusvelkoihin. Lainat kirjataan alun perin käypään arvoon, josta on vähennetty transaktiomenot. Myöhemmin lainat arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon. Saadun määrän (vähennettynä transaktiomenoilla) ja takaisin maksettavan määrän välinen erotus merkitään tuloslaskelmaan efektiivisen koron menetelmällä laina-ajan kuluessa. Lainalmiiteistä maksettavat palkkiot kirjataan lainaan liittyvinä transaktiomenoina siltä osin kuin limiitin käyttäminen osaksi tai kokonaan on todennäköistä. Tällöin palkkio aktivoidaan taseeseen, kunnes laina nostetaan. Jos ei ole näyttöä siitä, että limiittiin kuuluvat lainat tullaan todennäköisesti nostamaan osaksi tai kokonaan, palkkio aktivoidaan maksuvalmiuspalveluista suoritettuna ennakkomaksuna ja jaksotetaan kyseisen limiitin voimassaoloajalle.
- Vaihtovelkakirjalaina käsitellään yhdistelmäinstrumenttina, joka koostuvat kahdesta komponentista: rahoitusvelasta ja oman pääoman ehtoisesta instrumentista. Rahoitusvelan käypä arvo liikkeeseenlaskuhetkellä määritetään diskonttaamalla vaihtovelkakirjalainan tulevat kassavirrat vastaavan lainan, johon ei sisälly vaihto-oikeutta, markkinakorolla. Oman pääoman ehtoisen instrumentin arvo määritetään vähentämällä yhteisön saamasta maksusta rahoitusvelan käypä arvo. Oman pääoman ehtoinen instrumentti on kytketty optio, joka oikeuttaa vaihtamaan velan liikkeeseen laskijan omaan pääomaan. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen yhdistelmäinstrumentin vieraan pääoman komponentti arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä.
- Lainat kirjataan pois taseesta, kun sopimuksen mukainen velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaoloaika on päättynyt. Kuoletetun tai toiselle osapuolelle siirretyn rahoitusvelan kirjanpitoarvon ja maksetun vastikkeen – joka sisältää siirretyt muut kuin käteiset varat tai vastattaviksi otetut velat – välinen erotus kirjataan tulosvaikutteisesti ja esitetään rahoituserissä.
- Lainat luokitellaan lyhytaikaisiksi, ellei konsernilla ole ehdotonta oikeutta suorittaa niitä vähintään 12 kuukautta raportointikauden päättymisen jälkeen.

KESKEISET HARKINTAAN PERUSTUVAT RATKAISUT

Vaihtovelkakirjalainan korko

Johdon määrittelemä arvo vaihtovelkakirjalainan korosta ilman vaihto-oikeutta olisi 10,5 %.

22. Varaukset

EUR tuhatta	Takuu- varaukset	Tappio- varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
2023				
1.1.	244	524	359	1 127
Varausten lisäykset	88	48	—	136
Käytetyt varaukset	—	-425	-60	-485
Käyttämättömien varausten peruutukset	-15	—	-56	-71
Kurssierot	—	—	—	—
31.12.	317	146	243	706
Lyhytaikaiset	83	146	243	472
Pitkäaikaiset	234	—	—	234
Yhteensä	317	146	243	706

EUR tuhatta	Takuu- varaukset	Tappio- varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
2022				
1.1.	584	615	271	1 470
Varausten lisäykset	—	346	149	495
Käytetyt varaukset	-2	—	—	-2
Käyttämättömien varausten peruutukset	-338	-437	-61	-836
Kurssierot	—	—	—	—
31.12.	244	524	359	1 127
Lyhytaikaiset	85	524	359	968
Pitkäaikaiset	159	—	—	159
Yhteensä	244	524	359	1 127

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATE

Varaus kirjataan taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena voimassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää varojen siirtymistä pois konsernista ja velvoitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Tulevista liiketoiminnan tappioista ei kirjata varauksia. Varaukset esitetään lyhytaikaisina, jos niihin liittyvien maksusuoritusten odotetaan toteutuvan 12 kuukauden kuluessa raportointikauden päättymisestä. Muussa tapauksessa varaukset esitetään pitkäaikaisina. Varauksena kirjattava määrä on niiden menojen nykyarvo, joita velvoitteen täyttämisen odotetaan raportointikauden lopussa edellyttävän johdon parhaan arvion mukaan.

Takuuvaraukset

Konserni myöntää asiakassopimuksissa takuuajkoja myydyille tuotteille. Takuuaika on yleensä 24 kuukautta. Takuuvarauksen määrä arvioidaan historiassa toteutuneiden takuukustannusten perusteella. Takuuvarauksen määrää arvioidaan projektikohtaisesti jokaisena raportointipäivänä.

Tappiovaraukset

Konserni kirjaa varauksen tappiollisista sopimuksista, kun sopimuksesta aiheutuvat arvioidut kokonaiskustannukset, mukaan lukien materiaali- ja työkustannukset sekä ulkopuoliset palvelut, ylittävät siitä saatavat kokonaistuotot. Todennäköinen tappio kirjataan kuluksi välittömästi, kun se todetaan. Varauksen määrä on sopimuksen mukaisen velvoitteen täyttämiseksi tarvittavien menojen määrä tai sopimusvelvoitteiden täyttämisen laiminlyönnistä aiheutuva korvausten tai rangaistusseuraamusten määrä, sen mukaan kumpi niistä on pienempi. Tappiovarauksen määrää arvioidaan sopimuskohtaisesti jokaisena raportointipäivänä.

KESKEISET HARKINTAAN PERUSTUVAT RATKAISUT

Varauksen määrän ja ajoituksen arviointi

Arvio aikaisemman tapahtuman taloudellisesta vaikutuksesta edellyttää konsernin johdon harkintaa, joka perustuu aiempiin samankaltaisiin tapahtumiin ja joissakin tapauksissa ulkopuolisen asiantuntijan lausuntoihin. Varauksia tarkastellaan säännöllisesti ja korjataan tarpeen mukaan vastaamaan tarkasteluhetken parasta arviota. Toteutuvat menot voivat poiketa arviosta.

23. Ostovelat ja muut velat

EUR tuhatta	31.12.2023	31.12.2022
Pitkäaikaiset		
Ostovelat	—	2
Muut velat	3	929
Yhteensä	3	931
Lyhytaikaiset		
Ostovelat	25 992	36 271
Saadut ennakot	12 973	12 637
Arvonlisäverovelka	16 825	14 097
Muut velat	1 144	1 414
Siirtovelat	48 641	35 449
Yhteensä	105 535	99 867
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
Henkilöstökulujen jaksotukset	23 765	23 244
Jaksotetut alihankkija- ja muut kulut	19 128	12 087
Jaksotetut korkokulut	5 652	103
Muut siirtovelat	96	16
Yhteensä	48 641	35 449

Tilinpäätöshetkellä paikallisen lainsäädännön mukainen tilinpäätös ja veroilmoitus ovat vielä keskeneräisiä, joten arvio veron määrästä on myös alustava.

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATE

Ostovelat ja muut erään sisältyvät rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenuon arvostettaviin rahoitusvelkoihin. Ne kirjataan alun perin käypään arvoon, ja myöhemmin ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmällä. Ostovelkojen ja muiden velkojen kirjanpitoarvojen nähdään vastaavan niiden käypää arvoa niiden lyhyen maturiteetin johdosta. Velat ovat vakuudettomia ja ne maksetaan yleensä 30 päivän kuluessa niiden alkuperäisestä kirjaamisesta. Lisätietoa ostovelkoihin ja muiden tähän tase-erään sisältyvien rahoitusvelkoihin on esitetty liitetiedossa 20. Rahoitusriskien ja pääoman hallinta.

Ostovelat ja muut velat luokitellaan lyhytaikaisiksi veloiksi, jos ne eräänntyvät maksettaviksi 12 kuukauden kuluessa raportointikauden päättymisestä. Saadut ennakot ovat sopimuksiin perustuvia velkoja siihen asti, että konserni täyttää asiakkaalle luvattun suoritevelvoitteen.

24. Konsernirakenne**Konserniin kuuluvat tytäryhtiöt**

Tytäryritys	Rekisteröinti- maa	Konsernin omistusosuus 31.12.2023, (%)	Konsernin omistusosuus 31.12.2022, (%)
Enersense AS	Viro	100	100
Enersense SIA	Latvia	59	59
Enersense AS	Norja	100	100
Enersense Engineering Oy	Suomi	100	100
Enersense GmbH	Saksa	100	100
Enersense Hungary Kft.	Unkari	80	80
Enersense IN Oy	Suomi	100	100
Enersense Ltd	UK	100	100
Enersense Offshore Oy	Suomi	100	100
Enersense Oy	Suomi	100	100
Enersense PN Oy	Suomi	100	100
Enersense SAS	Ranska	100	100
Enersense Services Oyj	Suomi	100	100
Enersense TN Oy	Suomi	100	100
Enersense Works Oy	Suomi	100	100

Enersense UAB	Liettua	100	100
Enersense Wind Oy	Suomi	100	100
Enersense Charging Oy	Suomi	100	100
Lehtivuoret Wind Farm Oy	Suomi	100	100
Pohjoismäki Wind Farm Oy	Suomi	100	100
Joupinkangas Wind Farm Oy	Suomi	100	100
Kurikka Energy Oy	Suomi	100	100
Enersense Painting Oy ¹⁾	Suomi	—	100
Enersense Solutions Oy ²⁾	Suomi	—	100
Neittävänvaara Wind Farm Oy ³⁾	Suomi	—	100
Lakkasuo Wind Farm Oy ³⁾	Suomi	—	100
Lapinsalo Wind Farm Oy ³⁾	Suomi	—	100
Honkalankangas Wind Farm Oy ³⁾	Suomi	—	100

1) Enersense Painting Oy fuusioitu Enersense Works Oy:n 1.12.2023.

2) Enersense Solutions Oy myytiin 30.6.2023.

3) Tuulivoimapuistoyhtiöt myytiin 23.2.2023.

Sivuliikkeet

Sivuliikkeet	Rekisteröintimaa
Empower AS filial Latvia	Latvia
Enersense International filial Sweden	Ruotsi
Enersense Works filial Germany	Saksa
Enersense Works filial Norway	Norja

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATE

Tytäryritykset

Tytäryrityksiä ovat yritykset, joissa konsernilla on määräysvalta. Konsernilla on määräysvalta yrityksessä silloin, kun se olemalla osallisena siinä altistuu sen muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yritystä koskevaa valtaansa sen toiminnan ohjaamiseen. Tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen kokonaisuudessaan siitä päivästä lukien, jona konserni saa niihin määräysvallan. Yhdistely lopetetaan, kun määräysvalta lakkaa. Konserniyritysten väliset liiketapahtumat, mukaan lukien sisäiset saamiset ja velat, tuotot ja kulut sekä realisoitumattomat voitot eliminoidaan. Realisoitumattomat tappiot eliminoidaan, ellei liiketapahtuma anna viitteitä luovutetun omaisuuserän arvonalentumisesta. Määräysvallattomien omistajien osuus tytäryritysten tuloksesta ja omasta pääomasta esitetään omana eränä konsernin tuloslaskelmassa, laajassa tuloslaskelmassa, oman pääoman muutoksia osoittavassa laskelmassa ja taseessa. Enersense omistaa Enersense SIA:sta 59 %, jota käsiteltiin IFRS:n mukaan tytäryhtiönä.

25. Määräysvallattomien omistajien osuudet ja liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa

Määräysvallattomien omistajien osuudet

EUR tuhatta	2023	2022
1.1.	389	1 064
Liiketoimintojen yhdistämiset	—	—
Hankinnat	—	-14
Muut muutokset	1	—
Osuus tilikauden voitosta (tappiosta)	-223	-661
31.12.	167	389

Enersense SIA on voimansiirtoverkkojen ja sähköasemien sekä tuulivoimapuistojen suunnitteluun, rakentamiseen ja kunnossapitoon erikoistunut yhtiö. Yhtiön liikevaihto vuonna 2023 oli 21,8 (11,9) miljoonaa euroa ja tilikauden tulos vuonna 2023 -0,5 (-1,2) miljoonaa euroa. Enersense SIA työllistää noin 200 henkilöä.

Alla on esitetty yhteenveto hankintojen vaikutuksista Enersense International Oyj:n omistajille kuuluvaan omaan pääomaan.

Liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa

EUR tuhatta	2023	2022
Hankitun määräysvallattomien omistajien osuuden kirjanpitoarvo	—	33
Määräysvallattomille omistajille maksettu vastike	—	-326
Määrä, jolla maksettu vastike ylittää omaan pääoman sisältyneen määräysvallattomien omistajien osuuden	—	-293

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATE

Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneita liiketoimia, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään liiketoimina omistajien kanssa. Määräysvallattomilta omistajilta ostettujen osakkeiden vastikkeen ja tytäryrityksen nettovarallisuudesta hankitun osuuden kirjanpitoarvon välinen erotus kirjataan omaan pääomaan. Vastaavasti, määräysvallattomille omistajille myydyin osuuden luovutusvoitto tai -tappio kirjataan suoraan omaan pääomaan.

26. Lähipiiritapahtumat

Enersensen lähipiiriin kuuluvat osakkuusyrietykset, yhteisyritys, hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, johtoryhmän jäsenet sekä osakkeenomistajat, joilla on huomattava vaikutusvalta yhtiössä. Lähipiiriin kuuluu myös näiden henkilöiden läheiset perheenjäsenet, ja yhteisöt, joissa näillä henkilöillä on joko määräysvalta tai yhteinen määräysvalta.

Toimitusjohtajalle ja muulle johtoryhmälle maksetut palkat, palkkiot ja etuudet

EUR tuhatta	1-12/2023	1-12/2022
Johtoryhmä (toimitusjohtajaa lukuun ottamatta)	-1 189	-1 551
Toimitusjohtaja	-353	-285
Yhteensä	-1 542	-1 836

Hallituksen jäsenten palkkiot

EUR tuhatta	1-12/2023	1-12/2022
Eskola Jaakko	-59	-55
Haglund Carl	-26	—
Helander Sari	-38	-36
Jokinen Päivi	-9	-34
Miettinen Anna	-26	—
Plit Herkko	-10	-36
Sormunen Sirpa-Helena	-40	-38
Suokas Petri	-35	-34
Yhteensä	-243	-233

Hallituksen ja ylimmän johdon muut etuudet

EUR tuhatta	1-12/2023	1-12/2022
Lakisäätöiset eläkkeet	-280	-236
Lisäeläkkeet	—	—
Osakeperusteiset etuudet	—	—
Yhteensä	-280	-236

Tapahtumat johdon kanssa

EUR tuhatta	1-12/2023	1-12/2022
Tavaroiden ja palvelujen myynti	—	-1
Tavaroiden ja palvelujen ostot	—	-1
Yhteensä	—	-2

Avoimet saldot johdon kanssa

EUR tuhatta	1-12/2023	1-12/2022
Ostovelat ja muut velat	—	—

Avoimet saldot ja liiketoimet osakkuusyriksien ja yhteisyrityksen kanssa on esitetty liitetiedossa 14. Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset.

Enersense International Oyj tiedotti 8.12.2021 allekirjoittaneensa sopimuksen 13 miljoonan euron oman pääoman ehtoista sijoituksesta P2X Solutions Oy:öön ("P2X"). Sijoitus toteutui 14.2.2022, josta vuoden 2022 aikana maksettiin 10,4 miljoonaa euroa. Loput 2,6 miljoonaa euroa maksettiin tammikuussa 2023. Sijoituksen toteutuksen yhteydessä Enersense merkitsi P2X:n uusia osakkeita siten, että sen omistusosuus P2X:stä on mahdollisten optioiden jälkeen noin 16,3 %. Lisäksi elokuussa 2023 Enersense sijoitti lisää 0,6 miljoonaa euroa, jonka ansioista omistusosuus nousi 18,5 %.

Sijoituksen yhteydessä yhtiö ja P2X ovat sopineet lisäksi kumppanuusjärjestelystä, jossa yhtiöllä on tietyin sijoitussopimuksen mukaisten, muun muassa hinnoitteluun ja laatutasoon liittyvien, edellytysten täytyessä ensisijaisen kumppanin asema P2X:n Harjavaltaan rakennettavan Suomen ensimmäisen vihreän vedyn tuotantolaitoksen rakennusvaiheen töissä sekä laitoksen valmistuttua sen kunnossapidon ja operoinnin tehtävissä. Yhteistyön arvon arvioidaan olevan noin 7–8 miljoonaa euroa ja se jakautuu pääosin vuosille 2023–2024 jatkuen kunnossapidon ja operoinnin osalta. Ensisijainen kumppanuus koskee mainittujen edellytysten täytyessä myös P2X:n mahdollisia muita tulevia hankkeita, joiden osalta sopimus kumppanuudesta on solmittu kolmeksi vuodeksi.

27. Osakepalkitseminen

Enersensen hallituksen päättämät pitkäjänteiset avainhenkilöiden osakepalkkiojärjestelmät edustavat kahta tyyppiä: suoriteperusteista ja sitouttavaa osakepalkkio-ohjelmaa.

Sitouttavan osakepalkkiojärjestelmän palkkio perustuu voimassa olevaan työ- tai johtajasopimukseen ja työ- tai toimisuhteen jatkumiseen sitouttamisjaksolla. Palkkio maksetaan 24–36 kuukauden mittaisen sitouttamisjakson päättymisen jälkeen. Järjestelmä on tarkoitettu vain erikseen nimetyille avainhenkilöille. Järjestelmän puitteissa ei ole toistaiseksi käynnistetty yhtään sitouttamisjaksoa.

Suoritukseen perustuvassa osakepalkkiojärjestelmässä osallistujat voivat ansaita yhtiön osakkeita 24–36 kuukauden mittaisen ansaintajakson perusteella. Raportointijakson aikana yhtiöllä oli käytössä ansaintajaksoihin 2022–2023 ja 2023–2025 perustuvat suoriteperusteiset osakepohjaiset kannustinohjelmat. Jos tavoitteet saavutetaan, osakepalkkio maksetaan ansaintajakson päättymisen jälkeen osakkeiden ja rahan yhdistelmänä. Rahapalkkio käytetään ensisijaisesti palkkiosta aiheutuvien verojen ja veronluonteisten maksujen kattamiseksi. Pääsääntöisesti palkkiota ei makseta, jos osallistuja irtisanoutuu tai osallistujan työ- tai toimisuhte irtisanotaan ennen kannustinohjelman mukaista palkkioiden maksuajankohtaa.

Ohjelmien tarkoituksena on sitouttaa avainhenkilöiltä sekä kannustaa ja palkita heitä hyivistä yhtiön kannattavuutta ja strategian toteuttamista tukevista suorituksista. Lisäksi ohjelmat kannustavat avainjohtoa omistamaan Enersensen osakkeita, mikä edesauttaa johdon, yhtiön ja osakkeenomistajien tavoitteiden yhdenmukaistamista. Toimitusjohtajalta ja muilta johtoryhmän jäseniltä edellytetään jatkuvaa osakeomistusta. Enersense International Oyj:n toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenen on omistettava vähintään puolet järjestelmän perusteella nettopalkkiona saamista osakkeista, kunnes toimitusjohtajan osakeomistuksen arvo yhtiössä vastaa yhteensä hänen edellisen vuoden vuosipalkkaansa ja muun johtoryhmän jäsenen osakeomistuksen arvo yhtiössä vastaa yhteensä puolta jäsenen edellisen vuoden vuosipalkasta. Tämä osakemäärä on omistettava niin kauan kuin jäsenyys johtoryhmässä jatkuu. Taulukossa alla on kuvattu osakepalkkio-ohjelmien keskeiset ehdot ja määrät.

Osakepalkkio-ohjelmien keskeiset ehdot ja määrät

Perustiedot ja yleiset ehdot	Ansaintajakso 2022–2023	Ansaintajakso 2023–2025
Tyyppi	Osake	Osake
Osakkeiden enimmäismäärä, kpl	211 000	241 000
Ensimmäinen myöntämispäivä	17.3.2022	6.4.2023
Ansaintajakso alkaa, pvm	1.1.2022	1.1.2023
Ansaintajakso päättyy, pvm	31.12.2023	31.12.2025
Arvioitu osakkeiden vapautuminen, pvm	50 %: 15.03.2024 ja 50 %: 28.02.2025	15.3.2026
Enimmäisvoimassaoloaika, vuotta	2,96	2,94
Juoksuaikaa jäljellä, vuotta	1,16	2,21
Ansaintakriteerit	Osakkeen kokonaistuotto, konsernin kumulatiivinen oikaistu käyttökate ja uusiutuvan ja päästöttömän energian osuus liikevaihdosta	Osakkeen kokonaistuotto, käyttökate, päästöttömien energiaratkaisujen myynti
Henkilöitä tilikauden päättyessä	31	33
Toteutustapa	Osakkeita ja rahaa (nettomaksu)	Osakkeita ja rahaa (nettomaksu)

Tilikauden tapahtumat, kpl

Määrät sisältävät ohjelmien rahana maksettavan osuuden.

	Ansaintajakso 2022–2023	Ansaintajakso 2023–2025
1.1.2023		
Kauden alussa ulkona olevat	196 186	—
Kaudella myönnettyt	—	230 054
Kaudella menetetyt	12 919	8 110
Kaudella toteutetut	—	—
31.12.2023		
Kauden lopussa ulkona olevat	183 267	221 994

Käyvän arvon määrittäminen

Tilikaudella myönnettyjen osakepalkkioiden käyvän arvon määrittelyssä käytetyt parametrit on esitetty painotettuna keskiarvona alla olevassa taulukossa. Osakeperusteisen maksun käypä arvo määritellään myöntämispäivänä ja kirjataan kuluksi ohjelman juoksujalle.

Käyvän arvon määrittämisessä käytetyt oletukset tilikaudella myönnettyille osakepalkkioille:

Osakkeen kurssi myöntämishetkellä, €	5,62
Oletetut osingot yhteensä juoksujalla, diskontattuna, €	0,26
Oletettu volatilititeetti, %	48,71
Diskonttokorko, %	2,45
Markkinaehtoisen kriteerin vaikutus käyvässä arvossa, %	47,04
Arvostusmalli	Monte Carlo
Käypä arvo, per osake	2,84

Volatilititeettioletuksena on käytetty yhtiön historiallista kuukausitason volatilititeettia ohjelman juoksuaikaa vastaavalta ajanjaksolta.

Osakeperusteisten maksujen vaikutus tilikauden tulokseen ja taloudelliseen asemaan:

Tilikauden kulu osakeperusteiset maksut, €	271 372
Tilikauden kulu osakeperusteiset maksut, oma pääoma, €	265 907
Osakeperusteisista maksuista aiheutuva velka raportointihetkellä, €	5 466
Arvio veroihin maksettavasta palkkion osuudesta, €	297 776

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATE

Osakepohjainen kannustinjärjestelmä on kirjattu kuluksi oikeuden ansaintajakson aikana tuloslaskelman erään henkilöstökulut. Kuluksi kirjattava määrä perustuu arvioon ansaintakriteereistä, joiden perusteella odotetaan syntyvän oikeus. Arvio ansaittavista osakkeista arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä. Mikäli arvio muuttuu myöhemminä kautena, oikaistaan muutos tuloslaskelmaan sille kaudelle, jolloin muutos on havaittu. Osakepohjaisista palkitsemisjärjestelmistä osakkeina suoritettavan osuuden vastatili on sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto.

28. Ehdolliset velat ja varat sekä sitoumukset

Vastuositoumukset

EUR tuhatta	1-12/2023	1-12/2022
Annetut vakuudet		
Yrityskiinnitykset	591 200	591 200
Kiinteistökiinnitykset	7 200	7 200
Urakka- ja toimitustakaukset	32 606	29 706
Emoyhtiön myöntämät takaukset	66 957	47 390
Pankkitakaukset	2 000	2 047
Annetut pantit		
Omasta puolesta	45 336	80 421

Enersense on pantannut tytäryhtiöidensä osakkeet lainojensa vakuudeksi. Urakka-, toimitus- ja pankkitakaukset ovat pääasiallisesti Enersensen asiakkailleen toimittamia takauksia projektien vakuudeksi.

Muut taseen ulkopuoliset vastuut

Enersensellä on osakkuusyhtiö Yrittäjien Voima Oy:lle muu taseen ulkopuolinen vastuu 1,2 miljoonaa euroa.

Oikeudelliset riita-asiat

Konserniyrityksillä on kesken olevia oikeudellisia riita-asioita ja erimielisyyksiä, joista osa on vireillä yleisissä tai hallinnollisissa tuomioistuimissa sekä välimiesmenettelyssä Suomessa tai ulkomailla. Riita-asiat liittyvät tyypillisesti Enersenseen kohdistettuihin vaatimuksiin koskien väitettyjä virheellisiä suorituksia, viivästyksiä tai asiakkaille aiheutuneita vahinkoja erityisesti projektitoiminnassa tai vastaavasti Enersensen toimittajiinsa tai asiakkaisiinsa kohdistamiin vaatimuksiin. Osa erimielisyyksistä ja vaatimuksista liittyy Enersensen toteuttamiin yrityskauppoihin ja niiden yhteydessä annettuihin korvaussitoumuksiin tai työsuhteisiin liittyviin vaateisiin. Enersense on saanut työntekijäliitoilta selvityspyynnön koskien Empower-alakonsernin vuoden 2020 tulospalkkio-ohjelmaa, jonka osalta Enersensen hallitus on käyttänyt tulospalkkio-ohjelman ehtoihin sisältyvää harkintavaltaa ja päättänyt kyseisten palkkioiden maksamatta jättämisestä.

Enersense on vastannut selvityspyyntöön ja käsittelee asiaa yhteistyössä työntekijäliittojen kanssa.

Vaateiden, erimielisyyksien ja oikeusprosessien lopputulemaa on vaikea arvioida. Alaskirjauksia ja varauksia tehdään soveltuvien kirjanpitosäännösten mukaisesti. Niiltä osin kuin Enersense pitää epätodennäköisenä, että riita-asia tai oikeudenkäynti johtaa taloudellisten voimavarojen menettämiseen, Enersense ei ole kirjannut varausta.

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATE

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuvelvoitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida luotettavasti määrittää. Ehdollinen velka esitetään tilinpäätöksen liitetietona.

29. Sovellettavat uudet ja muutetut standardit 31.12.2023

*) = Kyseistä säännöstä ei ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa 31.12.2023 mennessä.

Ajantasainen tieto sivulla: Endorsement – EFRAG

IFRS 17 Vakuutus sopimukset, mukaan lukien Vertailutiedot – Muutokset IFRS 17:ään
Vakuutus sopimukset: IFRS 17 ja IFRS 9 alkuperäinen soveltaminen (sovellettava 1.1.2023 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Uusi standardi koskee vakuutus sopimuksia ja auttaa sijoittajia ja muita tahoja ymmärtämään paremmin vakuuttajien altistumista riskeille sekä niiden kannattavuutta ja taloudellista asemaa. Tämä standardi korvaa IFRS 4 -standardin.

Muutoksilla vähennetään vertailutietojen ristiriitoja, jotka aiheutuvat IFRS 9:n ja IFRS 17:n erilaisista siirtymävaatimuksista. Muutokset mahdollistavat myös rahoitusvaroista annettavan vertailutiedon

esittämisen tavalla, joka on yhdenmukaisempi IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin vaatimusten kanssa.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden esittäminen – Muutokset IAS 1:een Tilinpäätöksen esittäminen ja IFRS Practice Statement 2:een Making Materiality Judgements (sovellettava 1.1.2023 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Muutokset selventävät olennaisuuden periaatteen soveltamista tilinpäätöksen laatimisperiaatteita koskevaan informaatioon.

Kirjanpidollisten arvioiden määritelmä – Muutokset IAS 8:aan Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, kirjanpidollisten arvioiden muutokset ja virheet (sovellettava 1.1.2023 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Muutokset selventävät, kuinka yhtiöiden tulisi erottaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden muutokset kirjanpidollisten arvioiden muutoksista, ja keskittyvät kirjanpidollisen arvion määritelmään ja sen selvennyksiin.

Yhdestä liiketoimesta aiheutuviin varoihin ja velkoihin liittyvä laskennallinen vero – Muutokset IAS 12:een Tuloverot (sovellettava 1.1.2023 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Muutokset kaventavat alkuperäistä kirjaamista koskevan poikkeuksen soveltamisalaa ja selventävät, ettei poikkeus sovellu sellaisiin liiketoimiin, kuten vuokrasopimukset ja käytöstä poistamisesta johtuvat velvoitteet, joista syntyy yhtä suuret ja vastakkaiset väliaikaiset erot.

Kansainvälinen verouudistus – Pilari 2:n mallisäännöt – Muutokset IAS 12:een Tuloverot (väliaikainen pakollinen poikkeus on voimassa välittömästi sen jälkeen, kun se on julkaistu 28.5.2023; tilinpäätöksessä esitettävää tietoa koskevia vaatimuksia on sovellettava 1.1.2023 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Muutoksilla annetaan helpotus OECD:n (Organization for Economic Cooperation and Development, Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö) kansainvälisestä verouudistuksesta johtuvien laskennallisten verojen kirjanpitokäsittelyyn ja edellytetään uusien liitetietojen esittämistä, joilla pyritään korvaamaan helpotuksesta mahdollisesti aiheutuva informaation menetyks.

Tulevilla tilikausilla sovellettavat uudet ja muutetut standardit

Vuokrasopimusvelka myynnissä ja takaisinvuokrauksessa – Muutokset IFRS 16:een Vuokrasopimukset (sovellettava 1.1.2024 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla, aikaisempi soveltaminen on sallittua)

Muutokset lisäävät uuden, muuttuvia maksuja koskevan kirjanpitomallin ja edellyttävät myyjä-vuokralle ottajan arvioimaan uudelleen ja mahdollisesti oikaisemaan myynti- ja takaisinvuokrausliiketoimet, jotka on tehty vuonna 2019 tapahtuneen IFRS 16:n käyttöönoton jälkeen.

Muutokset IAS 1:een Tilinpäätöksen esittäminen^{*)}: Classification of Liabilities as Current or Non-current Date; Classification of Liabilities as Current or Non-current – Deferral of Effective Date; Non-current Liabilities with Covenants (sovellettava 1.1.2024 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla, aikaisempi soveltaminen on sallittua)

Muutosten tavoitteena on yhdenmukaistaa soveltamiskäytäntöä sekä selventää vaatimuksia velkojen luokittelemisesta lyhyt- tai pitkäaikaisiksi. Muutokset täsmentävät, että sellaiset kovenanttiehdot, joiden on täytyttävä raportointikauden päättymispäivän jälkeen, eivät vaikuta velan luokitteluun lyhyt- tai pitkäaikaiseksi raportointikauden päättymispäivänä. Tällaisista kovenanteista on esitettävä tietoja tilinpäätöksen liitetiedoissa. Muutoksilla selvennetään myös, että yhtiön omien oman pääoman ehtoisten instrumenttien siirto katsotaan velan suorittamiseksi. Jos velkaan liittyy vaihto-oikeus, tämä saattaa vaikuttaa velan luokitteluun lyhyt- tai pitkäaikaiseksi, ellei näitä vaihto-oikeuksia ole kirjattu IAS 32:n mukaisesti omaan pääomaan.

Supplier Finance Arrangements – Muutokset IAS 7:ään Rahavirtalaskelmat ja IFRS 7:ään Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot^{*)} (sovellettava 1.1.2024 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla, aikaisempi soveltaminen on sallittua)

Muutosten tavoitteena on parantaa toimittajarahojärjestelyjen läpinäkyvyyttä ja selventää näiden vaikutuksia rahoitusvelkoihin, rahavirtoihin sekä maksuvalmiusriskin kokonaismäärään. Muutokset edellyttävät laadullisten ja määrällisten tietojen esittämistä toimittajarahojärjestelyistä.

Vaihdettavuuden puuttuminen – muutokset IAS 21:een Valuuttakurssien muutosten vaikutukset^{*)} (sovellettava 1.1.2025 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla, aikaisempi soveltaminen on sallittua)

Muutokset edellyttävät yhdenmukaisen lähestymistavan soveltamista arvioitaessa, milloin valuutta voidaan vaihtaa toiseen valuuttaan, ja jos se ei ole vaihdettavissa, määritettäessä mitä vaihtokurssia voidaan käyttää ja mitä liitetietoja on esitettävä.

Sale or Contribution of Assets between an Investor and its Associate or Joint Venture – Muutokset IFRS 10:een Konsernitilinpäätös ja IAS 28 Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin^{*)} (vapaaehtoinen soveltaminen on sallittua, voimaantulo lykätty toistaiseksi)

Muutokset poistavat ristiriidan nykyisen konsolidointiin ja pääomaosuusmenetelmään liittyvien ohjeistusten välillä ja edellyttävät täysimääräisen voiton kirjaamista, kun siirretyt varat täyttävät IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen -standardin mukaisen liiketoiminnan määritelmän.

30. Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

- Enersense tiedotti 9.1.2024 yhdistävänsä Power- ja International Operations -liiketoiminta-alueet yhdeksi liiketoiminta-alueeksi. Samassa yhteydessä Smart Industry -liiketoiminta-alueen nimi muutetaan muotoon Industry. Enersense raportoi vuoden 2024 alusta nykyisen neljän liiketoiminta-alueen sijaan kolmesta liiketoiminta-alueesta, jotka ovat Power, Industry ja Connectivity. Suunniteltuihin organisaatiomuutoksiin liittyen, johtoryhmän jäsen Margus Veensalu jää 9.1.2024 alkaen pois johtoryhmästä, mutta jatkaa yhtiössä muissa tehtävissä
- Enersense tiedotti 2.2.2024 osakkeenomistajien nimitystoimikunnan ehdotuksesta, jonka mukaan nykyiset hallituksen jäsenet valitaan uudelleen, ja uusina jäseninä hallitukseen valitaan Ville Vuori ja Anders Dahlblom.

Emoyhtiön tilinpäätös, FAS

Emoyhtiö – Tuloslaskelma

EUR	1-12/2023	1-12/2022
Liikevaihto	13 436 384,00	22 596 943,08
Liiketoiminnan muut tuotot	1 213 667,23	410 157,14
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-24 089,36	-838 716,82
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-13 463,96	-38 165,05
Ulkopuoliset palvelut	-3 072 562,39	-6 678 653,05
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-3 110 115,71	-7 555 534,92
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-6 502 846,15	-9 983 969,56
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 011 461,16	-1 678 862,88
Muut henkilösivukulut	-241 672,43	-433 678,53
Henkilöstökulut yhteensä	-7 755 979,74	-12 096 510,97
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 580,29	-12 831,66
Arvonalentumiset sijoituksista	-2 390 568,70	-542 716,64
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-2 404 148,99	-555 548,30

EUR	1-12/2023	1-12/2022
Liiketoiminnan muut kulut	-3 243 645,99	-5 851 620,75
Liikevoitto (-tappio)	-1 863 839,20	-3 052 114,72
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	2 434 272,02	1 526 884,93
Muilta	167 657,83	264 410,63
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-491 476,37	-124 710,74
Muille	-3 885 735,61	-1 984 751,26
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-1 775 282,13	-318 166,44
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	-3 639 121,33	-3 370 281,16
Tilinpäätössiirrot		
Konserniavustukset, saadut	2 893 237,43	—
Tuloverot	-21 387,36	-39 481,73
Tilikauden voitto (tappio)	-767 271,26	-3 409 762,89

Emoyhtiö – Tase

EUR	31.12.2023	31.12.2022
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	2 769,79	9 116,44
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	2 769,79	9 116,44
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	3 468,59	10 702,23
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	3 468,59	10 702,23
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	30 029 091,34	30 093 284,44
Sijoitukset osakkuusyhtiöihin	13 812 809,73	13 184 196,73
Muut pitkäaikaiset investoinnit	850 000,00	850 000,00
Sijoitukset yhteensä	44 691 901,07	44 127 481,17
Pysyvät vastaavat yhteensä	44 698 139,45	44 147 299,84
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Valmiit tuotteet/tavarat	—	13 463,96
Vaihto-omaisuus yhteensä	—	13 463,96
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	22 572 068,54	34 767 470,11
Muut saamiset	1 325 000,00	2 825 000,00
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	23 897 068,54	37 592 470,11
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 281 789,62	2 308 739,30
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	52 510 953,32	8 238 530,36
Muut saamiset	2 085 633,00	285 861,80
Siirtosaamiset	1 472 767,03	1 057 099,37
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	57 351 142,97	11 890 230,83
Rahat ja pankkisaamiset	5 258 319,36	25 611 250,57

EUR	31.12.2023	31.12.2022
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	86 506 530,87	75 107 415,47
Vastaavaa yhteensä	131 204 670,32	119 254 715,31
Vastattavaa		
Oma pääoma		
Osakepääoma	80 000,00	80 000,00
Vararahasto	312 642,01	312 642,01
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	67 617 381,24	69 231 829,33
Varojenjako	-1 649 252,70	-1 614 470,85
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	-4 192 257,17	-785 593,01
Tilikauden tulos	-767 271,26	-3 409 762,89
Oma pääoma yhteensä	61 401 242,12	63 814 644,59
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	100 000,00	150 000,00
Pakolliset varaukset yhteensä	100 000,00	150 000,00
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	3 900 000,00	6 000 000,00
Vaihtovelkakirjalaina	26 000 000,00	26 000 000,00
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	29 900 000,00	32 000 000,00
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	2 400 000,00	2 400 000,00
Ostovelat	455 398,60	832 266,40
Velat saman konsernin yrityksille	34 085 626,50	14 355 840,98
Muut velat	323 682,29	2 867 947,50
Siirtovelat	2 538 720,81	2 834 015,84
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	39 803 428,20	23 290 070,72
Vieras pääoma yhteensä	69 803 428,20	55 440 070,72
Vastaavaa yhteensä	131 204 670,32	119 254 715,31

Emoyhtiö – Rahoituslaskelma

EUR	1–12/2023	1–12/2022
Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	-3 639 121,33	-3 370 281,16
Oikaisut:		
Poistot ja arvonalentumiset	13 580,29	12 831,66
Tytäryhtiöosakkeiden alaskirjaus	2 390 568,70	—
Realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot (+/-)	—	—
Muut tuotot ja -kulut, joihin ei liity maksua (+/-)	-1 017 904,84	720 368,75
Rahoitustuotot ja -kulut	1 775 282,13	318 166,44
Muut oikaisut	—	—
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys (-), vähennys (+)	477 577,15	4 699 571,92
Vaihto-omaisuuden lisäys (-), vähennys (+)	-13 463,96	38 165,05
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+), vähennys (-)	-325 470,51	-1 336 202,96
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista (-)	-217 690,32	-825 887,13
Saadut osingot liiketoiminnasta	—	—
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	189,05	2 862,63
Maksetut verot	—	—
Liiketoiminnan rahavirta	-556 453,64	259 595,21
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	—	—
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	—	—
Tytäryhtiöosakkeiden luovutustulot	599 997,00	—
Investoinnit muihin sijoituksiin	-3 328 253,73	—
Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin	—	-1 269 060,67
Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin/SVOP	—	-11 434 556,00

EUR	1–12/2023	1–12/2022
Maksetut vakuudet	—	-450 000,00
Myönnettyt lainat	-20 195 000,00	-16 145 017,40
Lainasaamisten takaisinmaksut	21 321 700,00	6 816 170,37
Konsernitilisaamisten muutos	-32 702 469,17	—
Maksetut korot investoinneista	-234 371,55	-35 142,41
Saadut korot investoinneista	1 830 391,11	331 647,48
Saadut osingot investoinneista	624 277,00	—
Investointien rahavirta	-32 083 729,34	-22 185 958,63
Rahoituksen rahavirta		
Henkilöstöanti	—	—
Maksullinen osakeanti ja rahastojen lisäys	—	2 199 997,80
Pitkäaikaisten lainojen nostot	—	26 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-2 100 000,00	-2 400 000,00
Lyhytaikaisten lainojen nostot	4 900 000,00	6 800 000,00
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-2 200 000,00	-2 188 981,40
Konsernitilivelan muutos	16 449 513,60	7 636 260,96
Maksetut konserniavustukset	—	—
Maksetut korot ja maksut rahoituskuluista	-3 113 009,13	-571 625,05
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-1 649 252,70	-1 614 470,85
Rahoituksen rahavirta	12 287 251,77	35 861 181,46
Laskelman mukainen likvidien varojen muutos	-20 352 931,21	13 934 818,04
Rahavarat tilikauden alussa 1.1.	25 611 250,57	11 676 432,53
Rahavarat tilikauden lopussa 31.12.	5 258 319,36	25 611 250,57
Taseen mukainen likvidien varojen muutos, lisäys (+), vähennys (-)	-20 352 931,21	13 934 818,04

Emoyhtiö – Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostaminen

Taseeseen merkittyjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenosta on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot. Hankintameno on luettu hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet muuttuvat menot. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella. Poistot on tehty hyödykkeen käyttöönottovuodesta alkaen. Yhtiö on muuttanut tilikauden aikana poistosuunnitelmaa, koneiden ja kalustoryhmään kuuluvien laitteiden menojäännöspoistoprosentti 25 % muutettiin viiden vuoden tasapoistoksi. Muilta osin poistosuunnitelmaan ei ole tehty muutoksia.

Poistoajat

Muut aineettomat oikeudet viisi vuotta

Koneet ja kalusto viisi vuotta.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankintamenot, joiden todennäköinen taloudellinen käyttöaika on alle kolme vuotta, sekä pienhankinnat (alle 1000,0 euroa) on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikauden kuluksi.

Eläkesitoumukset

Yhtiön henkilöstön eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksella eläkevakuutusyhtiössä.

Myynnin tuloutusperiaatteet ja -menetelmät

Myynti tuloutetaan suoriteperusteisesti. Tilinpäätöshetkellä ei ollut kiinteähintaisia keskeneräisiä töitä. Tarvittaessa nämä jaksotetaan valmiusasteen mukaan.

Liikevaihto koostuu resurssien myynnistä.

Valuuttamääräiset erät

Yhtiön ulkomaanrahamääräiset saamiset ja velat on muutettu euroiksi Euroopan keskuspankin vahvistamaan tilinpäätöspäivän kurssin mukaan.

Leasing

Leasingmaksut on käsitelty vuokratuluna.

Verot

Tuloveroihin sisältyvät tilikauden tuloksen perusteella lasketut tuloverot sekä aikaisemmilta tilikausilta maksuunpannut tai palautetut verot. Laskennallisia veroja ei kirjata emoyhtiön tuloslaskelmaan tai taseeseen.

Rahoituslaskelman laatimisperiaatteet

Rahoituslaskelma on laadittu Kilan yleisohjeen (30.1.2007) mukaisena rahavirtalaskelmana epäsuoraa esittämistapaa noudattaen.

Sivuliike

Sivuliike Enersense International Filia Sweden on yhdistelty Enersense International Oyj:n kirjanpitoon ja keskinäiset erät on eliminoitu.

Lähipiiri

Enersense International Oyj:n lähipiiriin kuuluvat yhtiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, johtoryhmän jäsenet sekä osakkeenomistajat, joilla on huomattava vaikutusvalta yhtiössä. Lähipiiriin kuuluu myös näiden henkilöiden läheiset perheenjäsenet, ja yhteisöt, joissa näillä henkilöillä on joko määräysvalta tai yhteinen määräysvalta. Lisäksi lähipiiriin kuuluvat yhtiön konserniyritykset, osakkuusyrietykset ja yhteisyrietykset.

Tuloslaskelman liitetiedot

Liikevaihdon maantieteellinen jakautuminen kohtamaan mukaan

EUR	1-12/2023	1-12/2022
Suomi	13 209 190,59	21 765 328,74
Muut maat	227 193,41	831 614,34
Yhteensä	13 436 384,00	22 596 943,08

Liiketoiminnan muut tuotot

EUR	1-12/2023	1-12/2022
Ravintolapalveluiden tuottaminen	22 072,10	107 323,25
Käyttöomaisuusosakkeiden myyntivoitto	967 015,60	—
Muut liiketoiminnan tuotot	224 579,53	302 833,89
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	1 213 667,23	410 157,14

Liiketoiminnan muut kulut

EUR	1-12/2023	1-12/2022
Yrityshankintoihin liittyvät kulut	206 954,21	776 276,56
Tytäryhtiön purkukulut ja arvonalentumiset	2 390 568,70	204 732,11
Hallinto- ja muut konsernipalveluveloitukset	1 037 121,39	2 773 152,56
Muut liiketoiminnan kulut	1 999 570,39	2 097 459,52
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	5 634 214,69	5 851 620,75

Tilintarkastajan palkkiot

EUR	1-12/2023	1-12/2022
Tilintarkastus	99 750,00	122 559,00
Veropalvelut	—	8 605,00
Muut palvelut	20 277,00	8 576,00
Tilintarkastajan palkkiot yhteensä	120 027,00	139 740,00

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

	1-12/2023	1-12/2022
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	109	203

Johdon palkat ja palkkiot

EUR	1-12/2023	1-12/2022
Hallituksen jäsenet	243 000,00	232 500,00
Toimitusjohtaja	352 876,80	284 968,80

Rahoitustuotot ja -kulut

EUR	1-12/2023	1-12/2022
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	2 434 272,02	1 526 884,93
Muilta	15 958,42	264 410,63
Korko- ja rahoitustuotot yhteensä	2 450 230,44	1 791 295,56
Korko- ja rahoituskulut		
Vaihtovelkakirjalainan palkkio	—	736 386,85
Suunnattu osakeanti	—	74 230,00
Jälleenrahoituksen järjestelypalkkiot	112 500,00	65 625,00
Saman konsernin yrityksille	491 476,37	12 471,74
Osakkuusyrityksille	—	—
Muille	3 621 536,20	1 108 509,41
Korko- ja rahoituskulut yhteensä	4 225 512,57	1 997 223,00

Tilinpäätössiirrot

EUR	1-12/2023	1-12/2022
Saadut konserniavustukset	2 893 237,43	—
Tuloverot	-21 387,36	—
Tilinpäätössiirrot yhteensä	2 871 850,07	—

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot**Pysyvien vastaavien erittely****Aineettomat oikeudet**

EUR	31.12.2023	31.12.2022
Hankintameno 1.1.	33 030,16	33 030,16
Lisäykset	—	—
Vähennykset	—	—
Siirrot erien välillä	—	—
Hankintameno 31.12.	33 030,16	33 030,16
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-23 913,72	-18 216,00
Tilikauden poisto	-6 346,65	-5 697,72
Arvonalennukset	—	—
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-30 260,37	-23 913,72
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 769,79	9 116,44

Aineelliset hyödykkeet

EUR	31.12.2023	31.12.2022
Hankintameno 1.1.	159 557,04	159 557,04
Lisäykset	—	—
Vähennykset	—	—
Siirrot erien välillä	—	—
Hankintameno 31.12.	159 557,04	159 557,04
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-148 854,81	-141 720,87
Tilikauden poisto	-7 233,64	-7 133,94
Arvonalennukset	—	—
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-156 088,45	-148 854,81
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 468,59	10 702,23

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

EUR	31.12.2023	31.12.2022
Hankintameno 1.1.	—	941 504,35
Lisäykset	—	987 680,65
Vähennykset	—	-1 929 185,00
Siirrot erien välillä	—	—
Kirjanpitoarvo 31.12.	—	—

Sijoitukset

EUR	Osuudet osakkuusyhtiöissä	Tytäryhtiö- osakkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	13 184 196,73	30 093 284,44	43 277 481,17
Lisäykset	628 613,00	—	628 613,00
Vähennykset	—	-32 985,40	-64 193,10
Siirrot erien välillä	—	—	—
Hankintameno 31.12.	13 812 809,73	30 029 091,34	43 841 901,07
Kertyneet arvonalentumiset 1.1.	—	—	—
Arvonalentumiset	—	-31 207,70	—
Kertyneet arvonalentumiset 31.12.	—	.31207,7	—
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	13 812 809,73	30 029 091,34	43 841 901,07
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	13 812 809,73	30 093 284,44	43 841 901,07

Pitkäaikaiset saamiset

Saamiset saman konsernin yrityksiltä

EUR	31.12.2023	31.12.2022
Lainasaamiset	3 200 000,00	18 950 000,00
Pääomalainasaamiset	19 372 068,54	15 817 470,11
Yhteensä	22 572 068,54	34 767 470,11

Enersense International Oyj, rahoittaa keskitetysti konserniin kuuluvia yhtiöitä. Emoyhtiön tytäryhtiöille myöntämiä pitkäaikaisia lainoja oli yhteensä 22 572 068,54 euroa, joista pääomalainoja on yhteensä 19 372 068,54 euroa. Pääomalainojen ehdot ovat OYL 12 luvun § 1 mukaiset. Muiden emoyhtiön tytäryhtiöille myöntämien pitkäaikaisten korollisten lainojen yhteismäärä on 3 200 000,0 euroa. Lainojen korko oli 2,0–5,0 %.

Saamiset muilta

EUR	31.12.2023	31.12.2022
Myyntisaamiset	—	—
Muut saamiset	1 325 000,00	2 825 000,00
Yhteensä	1 325 000,00	2 825 000,00
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	23 897 068,54	37 592 470,11

Lyhytaikaiset saamiset

Saamiset saman konsernin yrityksiltä

EUR	31.12.2023	31.12.2022
Myyntisaamiset	61 314,51	200 628,20
Lainasaamiset	14 274 823,10	5 663 451,06
Muut saamiset	35 874 586,61	903 157,01
Korkosaamiset	1 706 382,13	1 112 339,44
Siirtosaamiset	593 846,97	358 954,65
Yhteensä	52 510 953,32	8 238 530,36

Emoyhtiön tytäryhtiölle myöntämiä lyhytaikaisten korollisten lainojen määrä on 14 274 823,10 euroa. Lainojen korko on 2,0–5,0 %.

Saamiset muilta

EUR	31.12.2023	31.12.2022
Myyntisaamiset	1 281 789,62	2 308 739,30
Muut saamiset	2 085 633,00	285 861,80
Siirtosaamiset	1 472 767,03	1 057 099,37
Yhteensä	4 840 189,65	3 651 700,47
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	57 351 142,97	11 890 230,83

Siirtosaamiset

Siirtosaamisten olennaiset erät

EUR	31.12.2023	31.12.2022
Siirtosaamisten olennaiset erät		
Työterveyshuoltokorvaus	26 664,19	45 744,53
Jaksotetut välittömät verot	—	—
Myynnin jaksotus	989 999,54	776 999,84
Muut	456 103,30	234 355,00
Yhteensä	1 472 767,03	1 057 099,37

Oma pääoma

Oma pääoma

EUR	31.12.2023	31.12.2022
Osakepääoma 1.1.	80 000,00	80 000,00
Osakepääoma 31.12.	80 000,00	80 000,00
Vararahasto 1.1.	312 642,00	312 642,00
Vararahasto 31.12.	312 642,00	312 642,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	67 617 357,48	47 326 875,90
Osakevaihto	—	19 704 955,63
Osakeanti	—	2 199 997,80
MBÅ Invest Oy sulautuminen	22,76	—
Edellisen tilikauden virheen oikaisu	1,01	—
Varojenjako	-1 649 252,70	-1 614 471,85
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	65 968 128,55	67 617 357,48
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	-4 195 355,90	-772 738,62
Edellisen tilikauden virheen oikaisu	—	—
Muuntoero	3 098,73	-12 854,39
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	-4 192 257,17	-785 593,01
Tilikauden voitto	-767 271,26	-3 409 762,89
Oma pääoma yhteensä	61 401 242,12	63 814 643,58

Laskelma jakokelpoisesta omasta pääomasta

EUR	31.12.2023	31.12.2022
Voitto edellisiltä tilikausilta	-4 192 257,17	-785 593,01
Tilikauden voitto	-767 271,26	-3 409 762,89
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	65 968 128,55	67 617 357,48
Jakokelpoinen vapaa oma pääoma yhteensä	61 008 600,12	63 422 001,58

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikauden 1.1.2023–31.12.2023 tulos siirretään edellisten tilikausien voitto- ja tappioutilille ja tilikaudelta vahvistettavan taseen perusteella osakkeenomistajille ei jaeta osinkoa. Lisäksi hallitus esittää yhtiökokoukselle, että hallitus valtuutettaisiin päättämään varojen jakamisesta sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta pääomanpalautuksena osakkeenomistajille yhteensä enintään 0,10 euroa osaketta kohden, eli yhteensä 1 649 252,70 euroa. Pääomanpalautus voitaisiin maksaa enintään kahdessa erässä hallituksen määrääminä ajankohtina vuoden 2024 heinä-joulukuun välisenä aikana. Mahdollinen pääomanpalautus maksettaisiin osakkeenomistajalle, joka on hallituksen myöhemmin päättäminä pääomanpalautuksen täsmäytyspäivinä merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Valtuutus on voimassa enintään 31.12.2024 saakka.

Tilikauden päättymisen jälkeen Enersensen taloudellisessa asemassa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu varojenjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pakolliset varaukset

EUR	31.12.2023	31.12.2022
Muut pakolliset varaukset	100 000,00	150 000,00
Pakolliset varaukset yhteensä	100 000,00	150 000,00

Pakollinen varaus liittyy yhtiöllä kesken olevaan oikeudelliseen riita-asiaan, joka on vireillä hallinnollisessa tuomioistuimessa Yhdysvalloissa.

Pitkäaikaiset velat

EUR	31.12.2023	31.12.2022
Pääomalainat saman konsernin yrityksiltä	—	—
Lainat rahoituslaitoksilta	3 900 000,00	6 000 000,00
Vaihtovelkakirjalaina	26 000 000,00	26 000 000,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	29 900 000,00	32 000 000,00

Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

EUR	31.12.2023	31.12.2022
Lainat rahoituslaitoksilta	—	—
Yhteensä	—	—

Lyhytaikaiset velat

Velat saman konsernin yrityksille

EUR	31.12.2023	31.12.2022
Ostovelat	1 159 862,54	1 090 385,02
Lainat	32 252 332,52	13 233 030,00
Konserniavustusvelat	—	—
Muut velat	—	-115 745,20
Siirtovelat	673 431,44	148 171,16
Yhteensä	34 085 626,50	14 355 840,98

Velat muille

EUR	31.12.2023	31.12.2022
Lainat	2 400 000,00	2 400 000,00
Ostovelat	455 398,60	832 266,40
Muut velat	175 822,72	2 867 947,50
Siirtovelat	2 686 580,38	2 834 015,84
Yhteensä	5 717 801,70	8 934 229,74

Siirtovelkojen olennaiset erät

EUR	31.12.2023	31.12.2022
Palkkavelat	27 312,06	69 667,87
Lomapalkkavelat	558 298,85	891 594,59
Lakisääteiset vakuutusmaksut	321 295,07	394 955,46
Vaihtovelkakirjalainan palkkio	—	736 386,85
Muut	1 779 674,40	741 411,04
Yhteensä	2 686 580,38	2 834 015,81

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita

EUR	31.12.2023	31.12.2022
Käyttämättömät luottolimitit	5 000 000,00	5 000 000,00
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	20 589 191,31	20 588 708,77
Vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset	7 000 000,00	7 000 000,00
Rahalaitoslainat	6 300 000,00	8 400 000,00
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	20 589 191,31	20 588 708,77
Muut vakuudeksi annetut pantit	1 325 000,00	1 325 000,00
Vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset	7 000 000,00	7 000 000,00
Velat yhteensä	6 300 000,00	8 400 000,00
Pantatut osakkeet yhteensä	20 589 191,31	20 588 708,77
Vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset yhteensä	7 000 000,00	7 000 000,00
Vakuudettomat velat yhteensä	26 000 000,00	26 000 000,00

Muut taseen ulkopuoliset vastuut

Emoyhtiöllä on osakkuusyhtiö Yrittäjain Voima oy:lle muu taseen ulkopuolinen vastuu 720 683 euroa.

Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta annetut vakuudet ja takaukset

EUR	31.12.2023	31.12.2022
Muut vakuudeksi annetut pantit	1 325 000,00	1 325 000,00
Muut takaukset	86 830 609,07	42 464 456,37

Muut vastuusitoumukset

Leasingsopimuksista maksettavat määrät	31.12.2023	31.12.2022
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	—	1 971,70
Myöhemmin maksettavat	—	—
Yhteensä	—	1 971,70

Enersensen lainoihin liittyy kovenanttiehtoja yhtiön vakavaraisuudesta, velanhoitokyvystä sekä likviditeetistä. Lisäksi rahoitussopimukseen liittyy ehtoja varojen jakoon, investointeihin, yritysjärjestelyihin ja velkaantumiseen. Kovenantit lasketaan IFRS-tilinpäätöskäytännön mukaisista luvuista soveltamalla rahoitussopimuksessa eriteltyjä laskukaavoja ja ne raportoidaan rahoittajille neljännesvuosittain sekä likviditeettiä seuraavan kovenantin osalta kuukausittain, mikäli velanhoitokykyyn liittyvä kovenantti ei täytyisi.

Kovenantit ovat yhdenmukaiset johdon seuraamien tunnuslukujen kanssa.

Enersense täytti vakavaraisuuteen ja velanhoitokykyyn liittyvät kovenanttiehdot 31.12.2023 ja on vahvistanut kovenanttien arvot rahoittajille. Enersense arvioi täyttävänsä rahoitussopimuksensa kovenanttiehdot myös tilikauden 2024 aikana kaikkina mittausajankohtina.

Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Helsingissä 7. päivänä maaliskuuta 2024

Jussi Holopainen
Toimitusjohtaja

Jaakko Eskola
Hallituksen puheenjohtaja

Sirpa-Helena Sormunen
Hallituksen jäsen

Petri Suokas
Hallituksen jäsen

Carl Haglund
Hallituksen jäsen

Anna Miettinen
Hallituksen jäsen

Sari Helander
Hallituksen jäsen

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 8. päivänä maaliskuuta 2024

Tilintarkastusyhteisö
KPMG Oy Ab

Heli Tuuri
KHT

Tilintarkastuskertomus

ENERSENSE INTERNATIONAL
OYJ:N YHTIÖKOKOUKSELLE

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Enersense International Oyj:n (y-tunnus 0609766-7) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2023. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien olennainen tilinpäätöksen laatimisperiaatteita koskeva informaatio, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten IFRS-tilinpäätösstandardien mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäräportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 8.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessamme sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa. EU-asetuksen 537/2014 10 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaiset merkittävät olennaisen virheellisyyden riskit sisältyvät alla kuvattuihin tilintarkastuksen kannalta keskeisiin seikkoihin.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT

KUINKA KYSEISIÄ SEIKKOJA KÄSITELTIIN TILINTARKASTUKSESSA

Liikearvo ja yritysjärjestelyihin liittyvät aineettomat hyödykkeet (Konsernitilinpäätöksen liitetieto 11)

Konsernitaseen 31.12.2023 liikearvo oli 27,8 miljoonaa euroa. Yritysjärjestelyihin liittyvät muut aineettomat hyödykkeet olivat tuulivoimahankekanta 22,6 miljoonaa euroa, teknologiaan perustuva aineeton hyödyke 8,4 miljoonaa euroa ja asiakassuhteet 6,3 miljoonaa euroa.

Liikearvo ja tuulivoimahankekanta testataan mahdollisen arvonalentumisen varalta vähintään vuosittain. Arvonalentumistestausten taustalla olevien rahavirtaennusteiden laatiminen edellyttää johdon harkintaa ja arvioita liittyen kannattavuuteen, pitkän aikavälin kasvutekijään ja diskonttauskorkoon.

Yritysjärjestelyihin liittyvät tuulivoimapuistohankkeet kirjataan kuluksi niiden myynnin toteutumisen perusteella. Muut yrityshankintoihin liittyvät aineettomat hyödykkeet poistetaan arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan.

Arvonalentumistestauksissa käytettäviin ennusteisiin ja oletuksiin liittyvästä johdon harkinnasta ja tasearvojen merkittävydestä johtuen liikearvon ja yritysjärjestelyihin liittyvän muun aineettoman omaisuuden arvostaminen on tilintarkastuksessa keskeinen seikka.

Olemme arvioineet arvonalentumistestaus-laskelmissa käytettyjä keskeisiä oletuksia, kuten kannattavuutta, diskonttauskorkoa ja pitkän aikavälin kasvutekijää, suhteessa emoyhtiön hallituksen hyväksymiin budjetteihin, konsernin ulkopuolisiin lähteisiin ja omiin näkemyksiimme.

- Olemme testanneet laskelmien teknistä oikeellisuutta sekä verranneet käytettyjä oletuksia markkina- ja toimialakohtaisiin tietoihin.
- Tarkastustoimenpiteisiimme on myös sisällynyt aineettomien hyödykkeiden poistoperiaatteiden asianmukaisuuden arviointia
- Lisäksi olemme arvioineet liikearvon ja aineettomien hyödykkeiden esittämiseen liittyvien liitetietojen asianmukaisuutta.

Liikevaihto ja projektituloutukset (Konsernitilinpäätöksen liitetieto 3)

Yhtiön liikevaihto, 363,3 miljoonaa euroa, koostuu pääasiassa palveluista, projekteista ja resursoinnista. Merkittävä osa yhtiön myynnistä kirjataan ajan kuluessa.

Yhtiöllä on merkittävä määrä kiinteähintaisia pitkäaikaisprojekteja, jotka tuloutetaan ajan kuluessa. Yhtiö käyttää näiden projektien täyttämistä määrittämiseen panokseen perustuvaa menetelmää, joka edellyttää johdon harkintaa ja oletuksia koskien erityisesti täyttämistä määrittämisessä käytettäviä menetelmiä, odotettavissa olevia kustannuksia ja työmääräennusteita.

Myyntitapahtumien merkittävästä määrästä, sekä projektien tuloutuksiin liittyvästä johdon harkinnasta johtuen, myyntituottojen kirjaaminen on ollut tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.

Olemme arvioineet myynnin tuloutus- ja laskentaperiaatteita suhteessa IFRS-standardien määrittelemiä periaatteisiin. Lisäksi olemme suorittaneet sekä analyttisiä että aineistotarkastuksen toimenpiteitä.

- Tarkastustoimenpiteisiimme on sisällynyt myyntiprosesseihin liittyvän sisäisen valvontaympäristön arviointia sekä keskeisimpien kontrollien testausta.
- Olemme testanneet myyntitapahtumien rekisteröinti-, kirjaus- sekä laskutusprosessien toimivuutta. Lisäksi olemme arvioineet myyntituottojen tulouttamisen oikeellisuutta testaamalla myynnin jaksottumista tilikausien välillä.
- Olemme käyneet läpi yhtiön laatimia kiinteähintaisten pitkäaikaishankkeiden projektilaskelmia tarkastelemalla muutoksia projektien katetasoissa, sekä projektivastuullisten raporttoimia kulu- ja tuottokertymiä, sekä arvioineet yhtiön prosessia mahdollisen kuluvaraustarpeen tunnistamiseksi.
- Lisäksi olemme arvioineet kyseisten erien esittämistä ja liitetietojen asianmukaisuutta.

Rahoituksen riittävyys ja rahoitusjärjestelyt (Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet ja liitetieto 20 ja 21)

Konsernin rahoitusasema on heikentynyt tilikaudella. Liiketoiminnan nettorahavirta oli -15,2 miljoonaa euroa. Tilinpäätöshetkellä konsernin lyhytaikaiset velat olivat 12,3 miljoonaa euroa suuremmat kuin konsernin lyhytaikaiset varat.

Emoyhtiöllä on 26 miljoonan euron vuonna 2022 liikkeelle laskettu vaihtovelkakirjalaina, sekä 1.6.2023 päivitetty rahoitussopimus, joka koostuu kahdesta senior-lainasta, pankkitakauslimiiteistä, rahoituslimiitistä ja laskurahoituslimiitistä.

Rahoitussopimus sisältää omavaraisuusastetta ja korollisen velan suhdetta käyttökatteeseen mittaavat rahoituskovenantit, joita tarkastellaan vuosineljänneksittäin, sekä minimikassavaade kovenantin, jota tarkastellaan, mikäli korollisen velan suhdetta käyttökatteeseen mittaava rahoituskovenantti ei täytyisi. Rahoitussopimuksen mukaiset kovenantit täytyivät vuoden lopun tilanteessa.

Johdon tilikaudelle 2024 laatiman ja hallituksen hyväksymän budjetin mukaan yhtiö arvioi täyttävänsä rahoitussopimuksen mukaiset kovenanttiehdot tilikaudella 2024. Yhtiön johdon arvion mukaan konsernin käyttöpääoma riittää vähintään seuraavat 12 kuukautta tilikauden päättymisestä, mikäli liiketoiminta kehittyy johdon laatimien ennusteiden mukaisesti.

Rahoitusaseman heikentymisestä ja rahoitusjärjestelyiden merkittävydestä johtuen rahoituksen riittävyys ja rahoitusjärjestelyt on arvioitu tarkastuksessa keskeiseksi seikaksi.

Olemme muodostaneet käsityksen yhtiön taloudellisesta ennustamisprosessista.

- Rahoituksen riittävyyden arvioimiseksi olemme analysoineet yhtiön laatimia rahavirtaennusteita ja herkkyysslaskelmia, sekä ennusteen laatimista varten tuotettujen taustatietojen luotettavuutta.
- Olemme arvioineet johdon laatimia herkkyysslaskelmia testataksemme rahoituksen riittävyyden liikkumavaraa erityisesti suhteessa kovenanttiehtoihin.
- Lisäksi olemme arvioineet rahoitusvelkojen luokittelun oikeellisuutta ja rahoitusta koskevien liitetietojen asianmukaisuutta tilinpäätöksessä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten IFRS-tilinpäätösstandardien mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso,

mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.

- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitalinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuvissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voisi kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koitua yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

KPMG Oy Ab on toiminut yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 18.12.2015 alkaen yhtäjaksoisesti 9 vuotta. Enersense International Oyj:stä tuli yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö 14.6.2021.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 8. maaliskuuta 2024
KPMG OY AB

Heli Tuuri
KHT

www.enersense.fi
Enersense International Oyj
Konepajaranta 2
FI-28100, Pori, Finland
+358 29 020 011
info@enersense.com